

MINISTERUL EDUCAȚIEI

**Raport
privind starea
învățământului
superior din România**

2022 – 2023

București, decembrie 2023

CUPRINS

LISTĂ DE ABREVIERI	4
REZUMAT EXECUTIV	6
PARTEA I – ANALIZA OFERTEI ȘI CERERII SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR.....	12
I.1. Rețeaua instituțiilor de învățământ superior	12
I.2 Participarea la învățământul superior	15
I.2.1 Evoluția numărului de studenți	15
I.2.2 Rata specifică de cuprindere pe vârste	35
I.2.3 Rata brută de cuprindere	37
I.3 Situația școlară a studenților	38
I.3.1. Rata de promovare în învățământul universitar de licență	38
I.3.2. Absolvenți ai învățământului superior	40
I.4 Resurse umane în învățământul superior	47
I.4.1 Evoluția personalului angajat	47
I.4.2 Ponderea personalului didactic pe sexe	50
I.4.3 Numărul de studenți ce revine unui cadru didactic	51
PARTEA A II-A. ACȚIUNI RELEVANTE ȘI REZULTATE OBTINUTE ÎN ANUL UNIVERSITAR 2022-2023	52
II.1 Asigurarea cadrului normativ al sistemului de învățământ superior	52
II.1.1 Legi	52
II.1.2 Ordonanțe de urgență	52
II.1.3 Hotărâri de guvern	52
II.1.4 Ordine de ministru	53
II.2 Participarea la forme de învățământ superior	59
II.2.1 Analize și studii suport pentru fundamentarea politicilor publice pentru învățământul superior	59
II.2.2. Sprijinirea studenților din grupurile subreprezentate pentru participarea în învățământul superior	61
II.2.3 Sprijinirea elevilor la tranziția dintre învățământul liceal și cel superior.....	62
II.2.4 Universități românești în rețeaua Universităților Europene	62
II.2.5 Reglementarea generală a modului de funcționare a programelor de studii universitare de tip dual	63
II.3 Participarea la forme de educație pe tot parcursul vieții	67
II.4 Internaționalizarea sistemului universitar	67
II.4.1 Promovarea ofertei educaționale	67
II.4.2 Mobilități internaționale	68
II.5. Capacitatea managementului universitar de a implementa politici naționale	71
II.6 Calitatea studiilor doctorale și climatul etic din mediul academic	73
II.7 Sprijinirea dimensiunii anteprenoriale în rândul studenților	73
II.8 Ecosistem digital pentru învățământul universitar	74
II.9 Proiecte/programe finanțate din fonduri europene	75

PARTEA A III-A - DIRECȚII DE DEZVOLTARE	79
A ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR 2024	79
III.1 Creșterea participării la forme de învățământ universitar	79
III.2 Creșterea participării la forme de educație pe tot parcursul vieții	80
III.3 Intensificarea eforturilor de internaționalizare a învățământului superior românesc	80
III.4 Creșterea capacității managementului universitar de a implementa politicile naționale	82
III.5 Creșterea autonomiei universitare în ceea ce privește utilizarea fondurilor proprii și politicile de resurse umane.....	82
III.6 Calitatea studiilor doctorale și consolidarea unui climat etic în mediul universitar	83
III.7 Susținerea parteneriatelor, deschiderea către societate, orientarea către zona ȘTIM	83
III.8 Dezvoltarea unui ecosistem digital pentru învățământul universitar	84
ANEXE	85
OPIS TABELE	85
OPIS FIGURI	87

Listă de abrevieri

ACBS – Agenția de Credite și Burse de Studii
ANC – Autoritatea Națională pentru Calificări
ANS – Platforma națională de colectare a datelor statistice pentru învățământul superior
ANFP – Agenția Națională a Funcționarilor Publici
ANOFM – Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
ANPCDEFP – Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniu Educației și Formării Profesionale
ARACIS – Agenția Română pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior
CCOC – Centre de Consiliere și Orientare în Carieră
COM – Comisia Europeană
CEEPUS – Central European Exchange Program for University Studies (Programul de Schimburi de Studii Central European)
CNAAIS – Chestionarul Național privind Angajabilitatea Absolvenților de Învățământ Superior
CNATDCU – Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare
CNC – Cadrul Național al Calificărilor
CNCIS – Cadrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior
CNFIS – Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Superior
CNPEE-UCE - Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație – Unitatea de Cercetare în Educație
CNSPIS – Consiliul Național de Statistică și Prognoză a Învățământului Superior
DD – Domeniu de doctorat
DL – Domeniu de licență
DM – Domeniu de masterat
EHEA – European Higher Education Area (Spațiul European al Învățământului Superior)
ECTS – European Credit Transfer and Accumulation System (Sistemul european de acumulare și transfer al creditelor de studii)
EQPR – European Qualifications Passport for Refugees (Pașaportul European al Calificărilor pentru Refugiați)
EQAR – European Quality Assurance Register for Higher Education (Registrul European al Agențiilor de Asigurare a Calității în Învățământul Superior)
ESCO — European Classification of Skills, Competences, Qualifications and Occupations (Clasificarea europeană a aptitudinilor/competențelor, calificărilor și ocupațiilor)
EUA – European University Association (Asociația Universităților Europene)
EUROSTAT – Oficiul de Statistică al Comisiei Europene
FDI – Fondul de dezvoltare instituțională
FESI – Fondul European Structural și de Investiții
FSE – Fondul Social European
HE – Higher Education (Învățământ superior)
HG – Hotărâre a Guvernului
IIS – Instituții de Învățământ Superior

INS – Institutul Național de Statistică
IOSUD – Instituție organizatoare de studii universitare de doctorat
INCD – Institute naționale de cercetare - dezvoltare
ISCED - The International Standard Classification of Education (Clasificarea Internațională Standard a Educației)
MCSI – Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale
ME – Ministerul Educației
MFP – Ministerul Finanțelor Publice
MRR – Mecanismul de Redresare și Reziliență
OCDE – Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
OG – Ordonanță de Guvern
OME – Ordinul Ministrului Educației
OUG – Ordonanță de Urgență a Guvernului
POCU – Programul Operațional Capital Uman
POEO – Programului Operațional Educație și Ocupare
PNRR – Planul Național de Redresare și Reziliență
PNRAU - Program Național de Reducere a Abandonului Universitar
REI – Registrul Educațional Integrat
REVISAL – Registrul Național de Evidență al Salariaților
RMU – Registrul Matricol Unic
RMUR – Registrul Matricol al Universităților din România
RNC – Registrul Național al Calificărilor
RNCIS – Registrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior
RNPP – Registrul Național al Programelor Postuniversitare
ROSE – Proiectul pentru Învățământul Secundar (Romania Secondary Education Project)
SEE - Spațiul Economic European
SEÎS – Spațiului European al Învățământului Superior
ȘTIM – Știință, Tehnologie, Inginerie și Matematică)
SMIS – Sistemul Unic de Management al Informației
SNIE – Sistemul Național de Indicatori pentru Educație
SNIS – Sistemul Național de Învățământ Superior
UE – Uniunea Europeană
UEFISCDI – Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării
UMPFE – Unitatea de Management al Proiectelor cu Finanțare Externă

REZUMAT EXECUTIV

Prezentul Raport este o radiografie a stării învățământului superior din România, în anul universitar 2022-2023, reprezentând, în același timp, și o premisă pentru operaționalizarea schimbărilor semnificative introduse de noua *Lege a învățământului superior nr. 199/2023*. Această lege, intrată în vigoare în septembrie 2023, permite demararea reformelor necesare pentru sistemul universitar de învățământ, prevăzute în Proiectul Președintelui României, *România Educată*.

Sistemul de educație avea nevoie de o viziune unitară, pe termen scurt, mediu și lung, care a fost materializată prin *România Educată*, proiect ce răspunde noilor provocări globale precum dubla tranziție verde și digitală, schimbările climatice, evoluțiile demografice, apariția și intensificarea utilizării inteligenței artificiale, influențele mass-media, nevoile de incluziune socială și de combatere a discriminării, și este corelată cu diversitatea culturală, valorile democratice ș.a. Acestea impun redefinirea modului în care trăim, ceea ce presupune și schimbări, poate fără precedent, în ceea ce privește dobândirea de competențe, inclusiv modul de a învăța/preda.

În acest context, instituțiile de învățământ superior puternice și interconectate reprezintă unul dintre instrumentele importante pentru a face față provocărilor menționate, precum și altor provocări socio-economice locale (sărăcia, inegalitățile de șanse, probleme medicale, medii inadecvate de învățare, diverse tipuri de dependențe ș.a).

În acest context, universitățile românești pot acționa cu mai mult succes dacă sunt conectate cu instituții de învățământ superior din UE și din afara acesteia, pentru o mai bună adaptare la o lume în schimbare rapidă, ceea ce necesită un nou mod de gândire, abordări noi de cooperare și de mobilitate. Aceasta presupune adoptarea unui nou mod de gândire, abordări noi de cooperare și de mobilitate. Această nouă realitate impune o gamă de oferte atractive în materie de educație și de oportunități de cooperare, cu discipline și medii de învățare care se schimbă în mod accelerat.

Viziunea Proiectului *România Educată* urmărește ca, până în anul 2030, învățământul superior românesc să devină unul echitabil și de calitate pentru toți studenții, pe care îi susține să se dezvolte ca cetățeni activi, capabili să își valorifice la maximum potențialul personal. Un astfel de sistem este deschis tuturor absolvenților de învățământ secundar, are în centrul atenției nevoile studentului și beneficiază de resurse financiare suficiente, alocate într-un mod transparent și eficient. Într-un astfel de sistem, buna guvernare, etica și integritatea devin valori fundamentale, transmise și respectate pe tot parcursul educațional.

Raportul demonstrează că implementarea măsurilor subsecvente obiectivelor Proiectului *România Educată*, conduce deja la rezultate încurajatoare pentru beneficiarii educației. Cea mai importantă realizare a fost finalizarea proiectelor de legi ale învățământului (adoptate de Guvernul României în ședința din 29 martie 2023), înaintate Parlamentului României, aprobate de structurile acestuia și promulgate de Președintele României.

În perioada de referință, au crescut bursele studenților-doctoranzi de la 1550 lei la 1700 lei pentru anii I și II și de la 1700 lei la 1950 lei pentru anii III și IV, a fost lansat concursul de burse pentru stagii universitare și de cercetare pentru masteranzii, doctoranzii, cadrele didactice și cercetătorii din cadrul instituțiilor de învățământ superior și Academia Română, s-a majorat cuantumul

burselor de cercetare, formare postuniversitară și postdoctorală „Vasile Pârvan” și „Nicolae Iorga”, s-au aliniat metodologiile de colectare statistică a datelor la cele din Uniunea Europeană și Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, s-a răspuns chestionarului OCDE, ca parte a procesului de îndeplinirii a criteriilor de aderare ș.a.

Cu impact imediat, investițiile finanțate din Planul Național de Redresare și Reziliență contribuie la o mai bună conectare la cerințele pieței muncii (crearea cadrului legislativ pentru parcurgerea unei rute complete pentru învățământul tehnic superior și funcționarea consorțiilor regionale integrate pentru învățământ dual), precum și la dezvoltarea competențelor digitale avansate în rândul studenților și cadrelor didactice (apelul de proiecte ”Digitalizarea universităților”).

Având în vedere rezolvarea problemelor identificate de către Proiectul *România Educată* printr-o reglementare unitară și sistematică a domeniului, *Legea învățământului superior* este conceptualizată și pentru ca educația să dispună de cadrul legal necesar pentru aderarea la Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică. Noul cadru legislativ al educației reprezintă, de asemenea, Condiție favorizantă pentru accesarea investițiilor finanțate prin Programul Educație și Ocupare (PEO) - un Cadru strategic pentru sistemul de educație și formare, la toate nivelurile.

Principiile învățământului superior centrat pe student, prevăzute în *Legea învățământului superior nr.199/2023* (denumită, în continuare, *Legea învățământului superior*) au drept scop: (1) interacțiunea susținută, între studenți și profesori, pentru motivarea studiului disciplinelor predate; (2) cooperarea între studenți pentru a încuraja învățarea reciprocă, colaborarea și dialogul între membrii comunității academice; (3) învățare activă susținută prin diverse strategii, metode și tehnici pentru responsabilizarea studenților de a-și dezvolta gândirea critică și de a participa la dirijarea dobândirii propriilor cunoștințe; (4) îmbunătățirea continuă a învățării progresive, pe bază de evaluări sumative; (5) învățarea eficientă prin stabilirea realistă a timpului necesar de predare, studiu individual și de evaluare; (6) comunicarea și clarificarea așteptărilor - rezultate ale învățării preconizate - precum și a criteriilor de evaluare; (7) respectarea diferitelor moduri și talente de învățare pe baza diversității.

Prezentul Raport reprezintă și un document de monitorizare și evaluare a stării sistemului de învățământ superior din România, cu elaborare anuală, începând cu anul 2005, pentru a asigura fundamentarea politicilor educaționale pe bază de evidențe/ date. În acest scop, elaborarea Raportului a avut la bază următoarele demersuri metodologice: analiza de date cantitative/ indicatori statistici și analiza documentară. Aceste demersuri permit abordarea din perspectivă cantitativă și calitativă a următoarelor dimensiuni: oferta universitară, participarea la educație, situația școlară a studenților, resursele umane, conexiunea cu piața muncii.

Analiza de date cantitative vizează un set indicatori de bază incluși în Sistemul Național de Indicatori pentru Educație (SNIE). SNIE este compatibil cu sistemele internaționale de indicatori (EUROSTAT, OECD, UNESCO, Banca Mondială) și include o parte a indicatorilor-țintă specifici obiectivelor europene comune în domeniul educației și formării profesionale. La analiza indicatorilor au fost utilizate date oficiale furnizate de Ministerul Educației și de Institutul Național de Statistică. Pentru analizele comparative la nivel internațional au fost utilizate date EUROSTAT.

Analiza documentară cuprinde sinteza de informații din documentele de politici educaționale, strategii, statistici, studii și rapoarte ale Ministerului Educației, referitoare la principalele domenii de reformă pentru învățământul superior românesc: participare universitară și pe tot parcursul vieții, internaționalizarea sistemului românesc de învățământ superior, capacitatea managementului universitar, autonomia universitară, studiile doctorale, climatul etic în sistemul educațional din România.

Raportul este structurat pe trei părți:

Partea I - *Analiza ofertei și cererii sistemului de învățământ superior* este elaborată de Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație – Unitatea de Cercetare în Educație;

Partea a II-a prezintă principalele acțiuni desfășurate și rezultate obținute în anul universitar 2022-2023 și abordează participarea și situația școlară a studenților, precum și resursele umane din învățământul superior;

Partea a III-a prezintă direcțiile de dezvoltare ale învățământului superior pentru 2024.

Părțile a II-a și a III-a au fost realizate prin contribuțiile departamentelor Ministerului Educației și ale instituțiilor subordonate/ coordonate ME, cu atribuții în domeniul învățământului superior. Unitatea de Politici Publice a coordonat activitățile de elaborare a Raportului, analizând și corelând datele și contribuțiile departamentelor cu politicile publice naționale și europene.

Partea I a Raportului conține date statistice prezentate cantitativ (tabele, grafice) și analizate calitativ, cu referire la tendințe înregistrate în ultimii ani la nivelul sistemului de învățământ superior din România, respectiv la situația anului universitar 2022-2023. În cazul indicatorilor care utilizează informații colectate la începutul anului universitar (indicatori de intrare), analiza a fost realizată având ca reper anul universitar 2022-2023. Pentru indicatorii care utilizează informații colectate la final de an universitar (indicatori de ieșire), analiza a fost realizată având ca reper anul universitar 2021-2022, datele de ieșire ale INS pentru anul universitar 2022-2023 nefiind disponibile la momentul realizării raportului.

Acces și participare

Tendențele demografice din ultimii ani evidențiază scăderea populației rezidente de vârstă corespunzătoare învățământului superior. În ultimii doi ani universitari, a scăzut numărul total de studenți înscriși în învățământul superior, atât în învățământul de stat, cât și în cel particular. În anul universitar 2022 - 2023, în sistemul de învățământ superior (toate ciclurile de studii) au fost înmatriculați 538.720 de studenți: 88,3% în instituții de învățământ superior de stat și 11,7% în instituții de învățământ particular. Pe cicluri de studii: 76,1% au urmat programe de licență, 19,1% – programe de masterat, 4,1% – programe de doctorat, iar sub 1% – programe de studii postuniversitare.

Oferta universitară de licență a cuprins 349 de specializări/ programe de studii universitare de licență, organizate în cadrul a 88 de domenii de studii, respectiv 2.524 de programe de studii de licență. Dintre acestea, 15% sunt organizate cu predare în alte limbi decât limba română. Capacitatea maximă de școlarizare a fost de 202.583 de locuri în anul I. Se remarcă anumite domenii de specializare cu număr mare de locuri alocate (Drept, Administrarea afacerilor, Limbă și literatură, Contabilitate, Management și Medicină).

În anul 2022 - 2023, au fost înscriși în programe de licență 410.181 de studenți, în scădere cu peste 5,6 mii de studenți față de anul anterior. 87% dintre studenți erau în învățământul de stat și 13% în cel particular. Există domenii fundamentale de studii cu număr mare de studenți (Afaceri, administrație și drept, Inginerie, prelucrare și construcții, Sănătate și asistență socială), iar altele cu număr redus (Științele educației, Servicii și Științe naturale, Matematică și statistică). În învățământul particular, domeniul Afaceri, administrație și drept este suprareprezentat (55,6% din totalul studenților sunt înscriși la specializări din acest domeniu).

Oferta pentru studiile universitare de masterat a cuprins 77 de domenii, cu 2.666 programe de studii. Acestea au fost organizate în 82 de instituții de învățământ universitar (53 de stat și 29 particulare). Capacitatea maximă de școlarizare în anul I a fost de 132.215 locuri (89,9% în instituții de stat și 11,1% în cele particulare).

Ciclul de studii universitare de masterat a cuprins 102.975 de studenți în anul universitar 2022/2023, în scădere cu peste 9 mii față de anul anterior. 91,4% dintre aceștia erau incluși în învățământul de stat și numai 8,6% în învățământul particular. Numărul de studenți a fost mai mare la anumite domenii fundamentale de studii (Afaceri, administrație și drept; Inginerie, prelucrare și construcții) și foarte redus la altele (Sănătate și asistență socială; Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare; Științele educației). Aproape 60% dintre studenții programelor de masterat particulare au fost înscriși în domeniul Afaceri, administrație și drept, comparativ cu doar puțin peste 20% în învățământul de stat.

La nivelul anului 2022 - 2023, 3.476 de persoane au participat la programe postuniversitare; aproape două treimi erau înscrise în domeniul Științele educației.

Oferta de studii universitare de doctorat a cuprins 70 de domenii (din cele 79 existente), 198 de școli doctorale, respectiv 463 de domenii de doctorat. Sistemul IOSUD includea 54 de instituții de învățământ superior acreditate (50 de instituții de învățământ superior de stat, 4 instituții de învățământ particulare) și Academia Română. Pentru anul I, numărul locurilor subvenționate de la bugetul de stat alocate la programele de studii universitare de doctorat organizate în cadrul instituțiilor de învățământ superior de stat a fost de 3.000 locuri.

Un număr de 21.803 de studenți erau înscriși la studii universitare de doctorat (98,6% în învățământul de stat și numai 1,4% în învățământul particular) și 285 de studenți la programe postdoctorale (învățământ de stat). Procentele cele mai ridicate de doctoranzi s-au înregistrat în domeniile Inginerie, prelucrare și construcții și Sănătate și asistență socială, iar cele mai reduse la Științele educației, Servicii și Tehnologiile informației și comunicațiilor.

Ratele specifice de cuprindere în învățământul superior se înregistrează la vârstele de 19, 20 și 21 de ani: peste o treime din populația cu aceste vârste este cuprinsă în învățământul superior. Se remarcă o mai amplă participare la învățământul superior a populației feminine, comparativ cu populația masculină.

Absolvenți ai învățământului universitar

Rata de promovare a învățământului universitar de licență, în anul universitar 2021 - 2022, a fost de 85,2%. Comparativ cu anul anterior, a scăzut ponderea studenților care au promovat și a crescut ponderea celor declarați repetenți, cu situația neîncheiată, cu întrerupere de studii sau cu

abandon pe parcursul anului universitar (14,8%). Cele mai mari valori ale ratei de promovare s-au înregistrat în domeniile: Științele educației și Sănătate și asistență socială, iar mai reduse în domeniile Inginerie, prelucrare și construcții și Științe naturale, matematică și statistică.

La finalul anului 2021 - 2022, un număr de 125.580 de persoane au absolvit cu diplomă învățământul superior (licență, masterat, doctorat, programe postuniversitare), valoare în scădere față de anul anterior.

În anul de referință, s-au înregistrat 87.373 de absolvenți ai învățământului universitar de licență (cu și fără diplomă de licență), în ușoară scădere față de anul anterior. Aproximativ 85% dintre absolvenți provin din învățământul de stat și 15% din învățământul privat. În rândul absolvenților, se evidențiază o pondere mai amplă a populației feminine (aproximativ 60%), comparativ cu populația masculină (aproximativ 40%).

Ponderea studenților care au absolvit cu diplomă examenul de licență a fost de 96,5%. Procentul de reușită este mai mare în cazul absolvenților care provin din seria curentă, respectiv în cazul absolvenților care provin din învățământul de stat.

38.457 de studenți au absolvit studiile de masterat la finalul anului universitar 2021 - 2022, în ușoară scădere față de anul anterior. 88,5% sunt absolvenți ai programelor de masterat din învățământul de stat și 11,5% din învățământul particular.

2.406 de persoane au absolvit studii și cursuri postuniversitare în anul de referință al raportului, în scădere față de anul anterior. 79% sunt femei, respectiv 81% provin din învățământul de stat. 2.206 de persoane au absolvit studiile de doctorat, iar 57 de persoane studiile postdoctorale de cercetare avansată. Aproape toate titlurile (99,6%) au fost obținute în instituții de învățământ superior de stat.

Resurse umane în învățământul superior

Numărul angajaților în învățământul superior a fost de 51.04 de persoane, în ușoară creștere față de anul anterior. 91,7% din personal este angajat în învățământul superior de stat.

Peste jumătate din totalul angajaților (26.649 de persoane) a fost reprezentată de personalul didactic. O pondere de 99,4% din personalul didactic funcționa cu normă întreagă. 90% din totalul personalului didactic predă în învățământul superior de stat și numai 10% în învățământul particular. Peste jumătate (54,8%) era cuprinsă în grupa de vârstă 40-54 de ani. Personalul didactic feminin reprezintă 52,3% din total. Raportul dintre numărul de studenți și cel al cadrelor didactice a fost de 15,4, în scădere față de anul anterior; numărul de studenți ce revine unui cadru didactic este mai mare în învățământul particular (21,7), comparativ cu învățământul de stat (14,8).

Indicatori europeni

Rata de absolvire a învățământului terțiar în România este scăzută, iar numărul studenților este în scădere. În 2022, 24,7 % dintre românii cu vârste cuprinse între 25 și 34 de ani aveau o diplomă de învățământ terțiar, comparativ cu media UE de 42%. Cifra rămâne redusă din cauza participării în general scăzute la învățământul superior, a ratelor ridicate de abandon din învățământul terțiar și, parțial, a emigrării. Cele mai recente date disponibile arată că, în perioada 2011-2021, numărul studenților înscriși într-un program de licență a scăzut cu peste 20%,

inclusiv din cauza factorilor demografici. Cu toate acestea, părăsirea timpurie a școlii, ratele scăzute de promovare a examenului de bacalaureat, precum și rata ridicată a elevilor care nu susțin examenul la bacalaureat, limitează, de asemenea, numărul tinerilor care s-ar putea înscrie în învățământul superior. Studiile arată că absolvenții de liceu care au promovat examenul de bacalaureat tind să își continue parcursul în învățământul superior. În 2023, doar 73,3 % din cei care au susținut acest examen au obținut o notă de trecere, procentul fiind, însă, de numai 56,6% în cazul candidaților din filiera tehnologică¹.

Partea a II-a a Raportului oferă o prezentare a principalelor acțiuni desfășurate și rezultatele obținute în anul universitar 2022-2023, în vederea atingerii obiectivelor asumate prin Proiectul *România Educată*.

O privire de ansamblu asupra situației actuale arată că, în anul universitar 2022-2023, au fost elaborate 89 de acte normative, în vederea asigurării stabilității și predictibilității organizării și funcționării sistemului de învățământ superior. Capitolul *Participarea la forme de învățământ superior* cuprinde analizele și studiile suport realizate pentru fundamentarea politicilor publice din domeniu, aspecte privind sprijinirea studenților din grupurile subreprezentate și la tranziția dintre învățământul liceal și cel terțiar, precum și situația universităților românești în rețeaua Universităților Europene și reglementarea generală a modului de funcționare a programelor de studii universitare de tip dual.

Capitolul următor se referă la participarea la forme de educație pe tot parcursul vieții, iar capitolul *Internaționalizarea sistemului universitar* prezintă date și informații privind promovarea ofertei educaționale și mobilitățile internaționale. În continuare, sunt menționate activități și rezultate relevante în îmbunătățirea managementului universitar, a calității studiilor doctorale și climatului etic academic, în multiplicarea parteneriatelor și a dezvoltării unui ecosistem digital pentru învățământul universitar. Sunt evidențiate, în ultimul capitol al celei de-a II-a părți, proiecte/programe finanțate din fonduri europene din domeniul educației universitare.

Partea a III-a a Raportului prezintă nouă direcții de dezvoltare a învățământului superior, pentru anul 2024, aliniate cu obiectivele Proiectului *România Educată* și corelate cu prioritățile europene în domeniu: Creșterea participării la forme de învățământ universitar; Creșterea participării la forme de educație pe tot parcursul vieții; Intensificarea eforturilor de internaționalizare a învățământului superior românesc; Creșterea capacității managementului universitar de a implementa politicile naționale; Creșterea autonomiei universitare în ceea ce privește utilizarea fondurilor proprii și politicile de resurse umane; Îmbunătățirea studiilor doctorale; Consolidarea unui climat etic în mediul universitar; Susținerea parteneriatelor, deschiderea către societate, orientarea către zona STEM; Dezvoltarea unui ecosistem digital pentru învățământul universitar.

Ne dorim ca raportul de față să reprezinte un instrument util, atât mediului academic, cât și tuturor instituțiilor/organizațiilor interesate de starea și calitatea mediului universitar, în vederea dezvoltării și implementării unor politici publice și acțiuni menite să sporească calitatea și să îmbunătățească rezultatele sistemului național de învățământ superior.

¹ Monitorul Educației și Formării 2023

Mulțumim anticipat tuturor celor care, prin propuneri și sugestii, pot contribui la îmbunătățirea conținutului prezentului Raport.

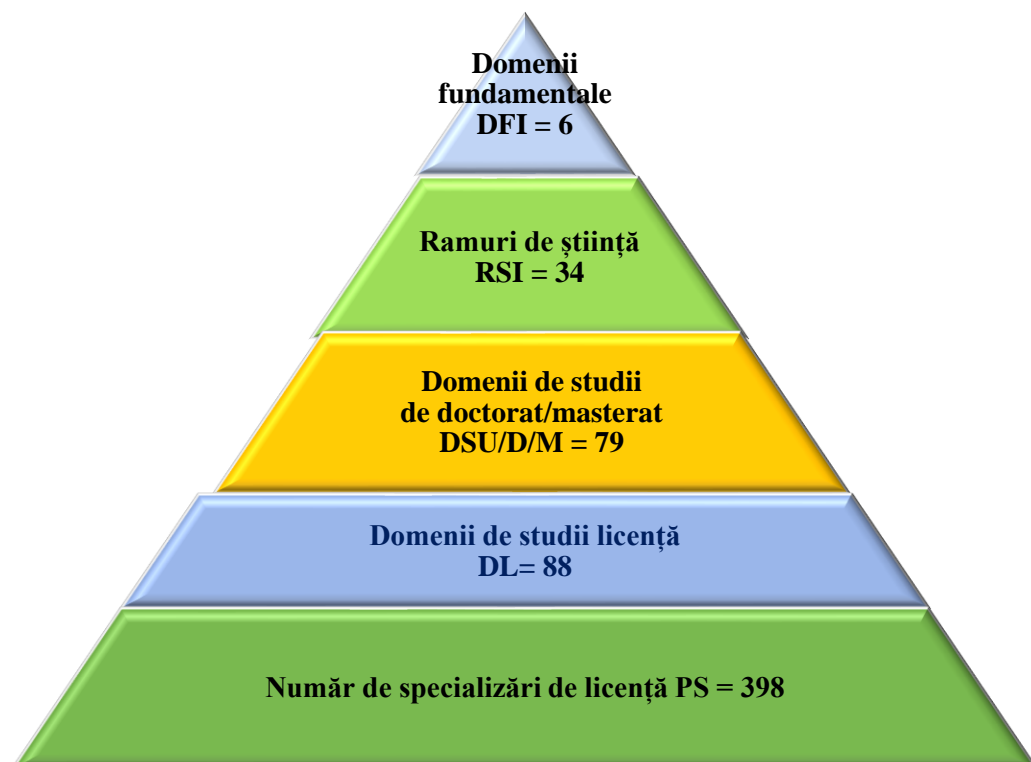
PARTEA I – ANALIZA OFERTEI ȘI CERERII SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR

I.1. Rețeaua instituțiilor de învățământ superior

La nivelul anului 2022/2023, sistemul național de învățământ superior a cuprins 87 de instituții de învățământ superior, în cadrul cărora au funcționat 489 de facultăți. Învățământul de stat a reprezentat 61% din totalul instituțiilor de învățământ superior și aproape 76% din totalul facultăților.

Conform HG nr. 433/2022², cu modificările și completările ulterioare, structura nomenclatorului domeniilor/programeelor care s-au organizat la nivel național, pentru anul universitar 2022/2023, a cuprins: 6 domenii fundamentale, cu 34 ramuri de știință, cărora le-au corespuns 79 domenii de masterat/doctorat și 88 de domenii de licență cu 398 de specializări de licență/programe de studii universitare de licență.

Figura 1. Structura sistemului național de învățământ superior pe cicluri de studii, în anul universitar 2022/2023

Sursa: Prelucrare conform HG 433/2022, cu modificările și completările ulterioare

² Hotărârea Guvernului nr. 433/2022, cu modificările și completările ulterioare privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/programeelor de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2022-2023

La nivelul anului 2022-2023, sistemul național de învățământ superior a cuprins 87 de instituții de învățământ superior acreditate, în cadrul cărora au funcționat 489 de facultăți. Învățământul de stat a reprezentat 61% din totalul instituțiilor de învățământ superior acreditate, respectiv 76% din totalul facultăților.

Numărul total de instituții de învățământ superior a înregistrat un trend descendent în ultimii nouă ani universitari, determinat de scăderea numărului de universități particulare, concomitent cu păstrarea, în aproximativ aceiași parametri, a rețelei de învățământ superior de stat.

Pe parcursul ultimilor patru ani universitari, distribuția rețelei de învățământ superior pe forme de proprietate a avut valori relativ constante. Pentru anul universitar 2022/2023, datele sunt următoarele: 53 de instituții de învățământ superior de stat și 34 de instituții de învățământ superior particulare, cu 372 de facultăți de stat și 117 de facultăți particulare, conform HG nr. 433/2022, cu modificările și completările ulterioare.

Ponderea cea mai ridicată a rețelei a fost prezentă în municipiul București, care a cuprins peste o treime (36%) dintre instituțiile de învățământ superior și peste un sfert (28%) dintre facultăți.

Tabelul 1. Numărul de instituții de învățământ superior și de facultăți pe forme de proprietate, în perioada 2014-2023

Forma de proprietate	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023
Nr. instituții de învățământ superior, din care:	101	99	97	95	92	90	89	88	87
- învățământ de stat	56	56	56	56	55	55	54	53	53
- învățământ particular	45	43	41	39	37	35	35	35	34

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2023.

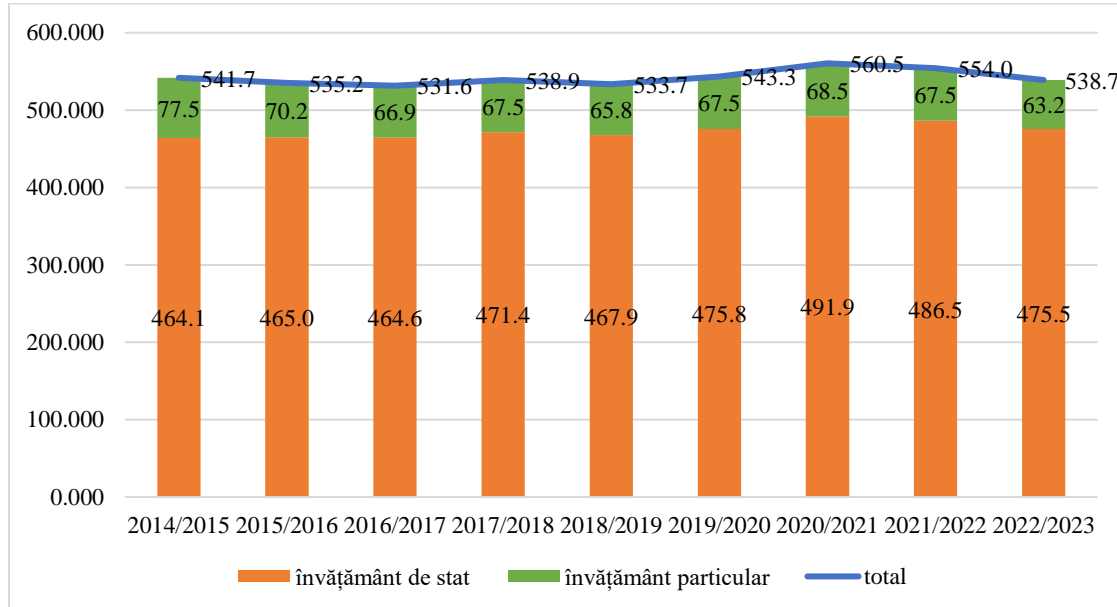
Schimbările de la nivelul rețelei de învățământ superior sunt corelate cu tendințele înregistrate la nivelul numărului de studenți înmatriculați în învățământul superior (la toate programele de studii: licență, masterat, doctorat, programe postuniversitare). Aceste efective au înregistrat modificări substanțiale în ultimii douăzeci de ani. După creșteri ample până în anii 2007-2008 (896,2 mii de persoane), a urmat o scădere bruscă în anii 2009-2010, apoi scăderi mai reduse de la un an la altul. În anul 2022/2023, în învățământul superior erau înscrise 538,7 de mii de persoane: 88,3% în învățământul superior de stat și 11,7% în cel particular.

Tabelul 2. Numărul de studenți înmatriculați în învățământul superior pe forme de proprietate în perioada 2014-2023 (mii persoane)

Forma de proprietate	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023
Total, din care:	541,7	535,2	531,6	538,9	533,7	543,3	560,5	554,0	538,7
- învățământ de stat	464,1	465,0	464,6	471,4	467,9	475,8	491,9	486,5	475,5
- învățământ particular	77,5	70,2	66,9	67,5	65,8	67,5	68,5	67,5	63,2

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2023.

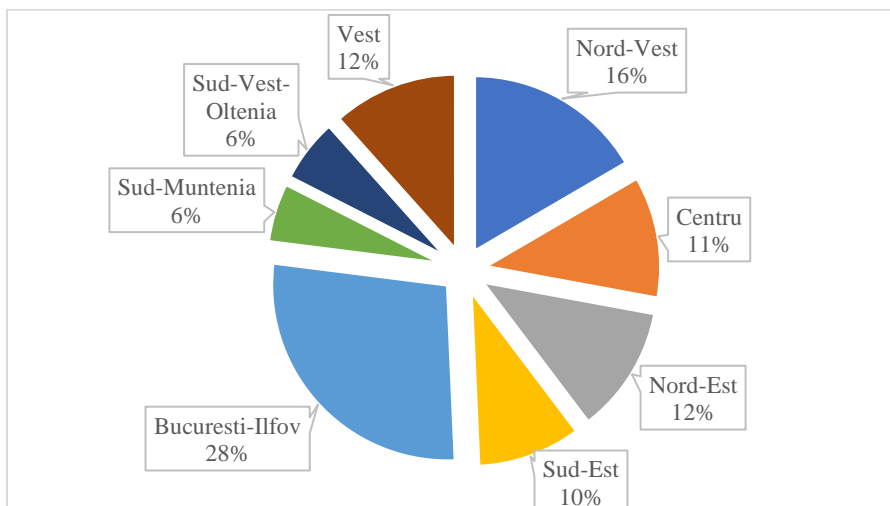
Figura 2. Evoluția numărului de studenți pe forme de proprietate, în perioada 2014-2023 (mii de persoane)

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2023.

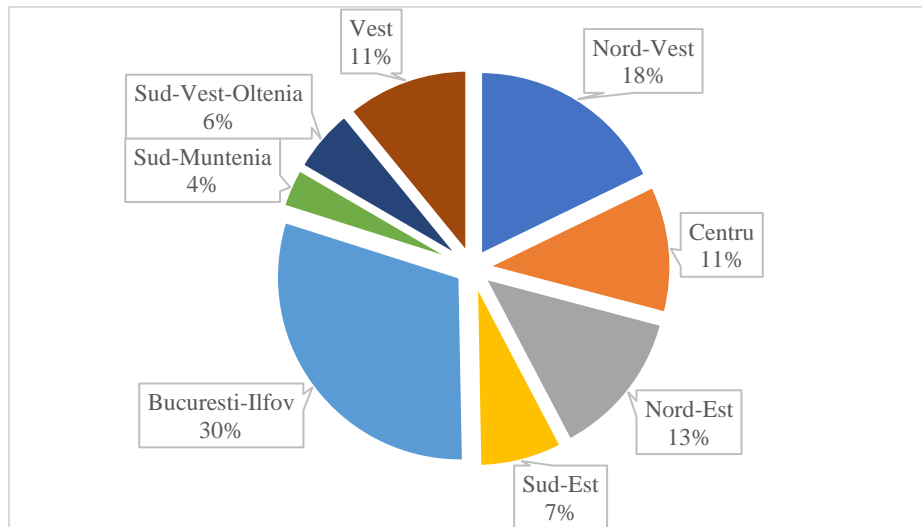
Informațiile privind **distribuția teritorială** a instituțiilor de învățământ superior evidențiază asigurarea unui acces deschis la educația de nivel superior.

Figura 3. Distribuția facultăților pe regiuni de dezvoltare, în anul universitar 2022-2023

Sursa: Date calculate pe baza Caietului statistic Învățământul superior la începutul anului universitar 2022-2023, INS, 2023.

Figura 4. Distribuția numărului de studenți pe regiuni de dezvoltare, în anul universitar 2022-2023

Sursa: Date calculate pe baza Caietului statistic Învățământul superior la începutul anului universitar 2021-2023, INS, 2023.

I.2 Participarea la învățământul superior

I.2.1 Evoluția numărului de studenți

Tendențele demografice din ultimii ani evidențiază scăderea constantă a populației rezidente de vârstă corespunzătoare învățământului superior. În anul universitar 2022/2023, în sistemul de învățământ superior din România au fost înmatriculați 539 de mii de studenți, în scădere față de anul anterior. 88,3% din totalul studenților erau înscriși în instituții de învățământ superior de stat. Trei sferturi dintre studenți urmau programe de studii universitare de licență.

În ultimii ani, se constată tendințe demografice negative în ceea ce privește populația rezidentă de vârstă corespunzătoare învățământului superior, înregistrându-se scăderi la toate grupele de vârstă, cu excepția grupelor de 18 și 19 ani. Evoluția demografică reprezintă unul dintre factorii care influențează fluctuația numărului de studenți înmatriculați în învățământul superior.

Tabelul 3. Evoluția populației rezidente în România în grupa de vârstă 18-39 ani, la 1 iulie în perioada 2014-2022 (nr. de persoane)*

Vârsta	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
18 ani	213.844	213.437	215.612	214.586	213.379	208.207	201.867	202.747	207.970
19 ani	219.915	213.573	212.395	212.739	210.019	209.164	205.966	193.914	194.533
20 ani	220.333	218.402	209.971	207.970	208.232	206.071	206.390	197.161	185.674
21 ani	217.773	218.554	214.522	205.222	203.594	204.659	203.551	198.351	189.752
22 ani	221.165	215.734	214.386	209.501	200.617	200.065	202.115	197.170	192.761
23 ani	235.935	218.821	211.307	209.190	204.868	197.118	197.424	196.326	191.999
24 ani	265.824	232.956	213.694	205.544	204.411	201.420	194.511	190.565	190.161
25-29 ani	1.399.053	1.381.589	1.324.640	1.250.176	1.167.951	1.091.212	1.031.555	983.512	954.078
30-34 ani	1.367.542	1.324.302	1.299.084	1.303.873	1.334.929	1.362.739	1.352.815	1.289.308	1.213.570
35-39 ani	1.575.273	1.550.991	1.519.508	1.470.195	1.402.325	1.344.080	1.308.022	1.267.885	1.262.307

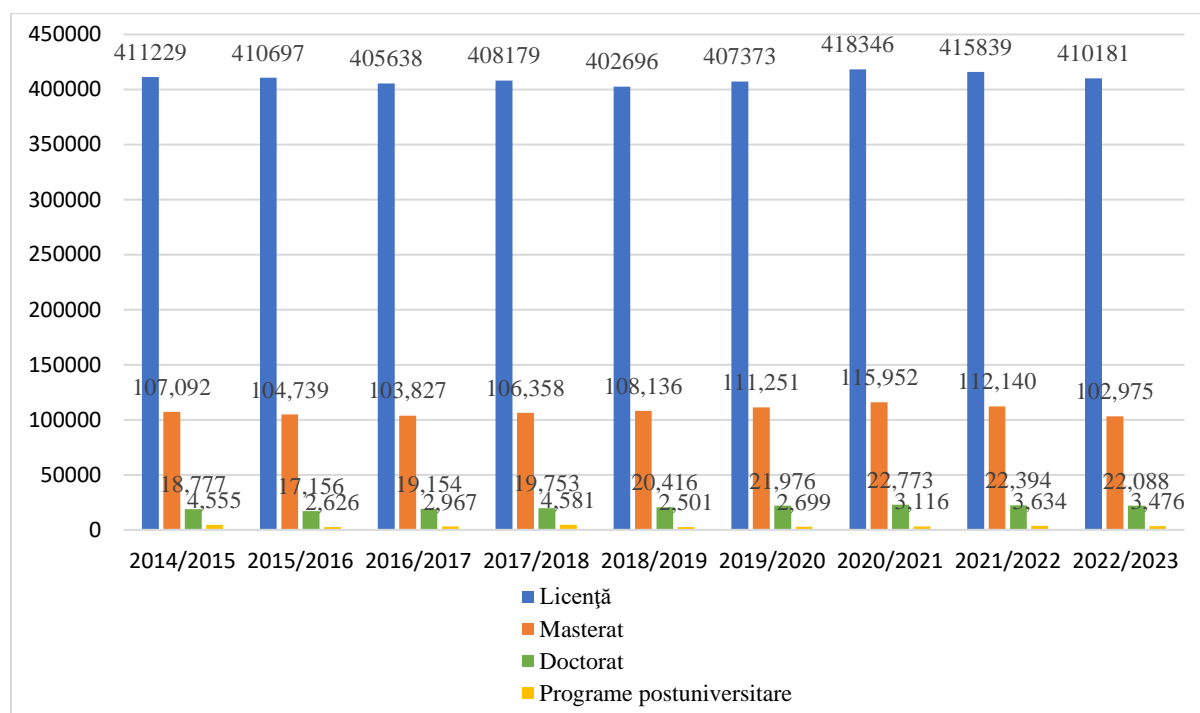
Sursa: <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>, accesat septembrie 2023

* Informațiile au fost actualizate ca urmare a revizuirii datelor privind populația rezidentă, de către INS.

Numărul de studenți înscriși în învățământul superior din România a înregistrat ușoare fluctuații de la un an la altul, cu tendințe de scădere în ultimii doi ani universitari, atât per total, cât și pe cicluri de studii (licență, masterat, doctorat, programe postuniversitare) și pe forme de proprietate.

În anul universitar 2022/2023, în instituțiile de învățământ superior din România erau înmatriculate 538,72 de mii de persoane, cu peste 15 mii de persoane mai puțin decât în anul universitar precedent. Scăderea numărului s-a înregistrat atât în învățământul superior de stat (10,9 mii de persoane), cât și în cel particular (4,3 mii de persoane).

Figura 5. Evoluția numărului de studenți înmatriculați pe cicluri de studii, în perioada 2014-2023

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2023.

Tabelul 4. Evoluția numărului de studenți înmatriculați pe cicluri de studii și forme de proprietate, în perioada 2014-2023

Forma de proprietate		Total	Licență	Masterat	Doctorat	Programe postuniversitare
2014/2015	Total, din care:	541.653	411.229	107.092	18.777	4.555
	- învățământ de stat	464.149	345.336	95.860	18.513	4.440
	- învățământ particular	77.504	65.893	11.232	264	115
2015/2016	Total, din care:	535.218	410.697	104.739	17.156	2.626
	- învățământ de stat	465.012	351.450	94.129	16.971	2.462
	- învățământ particular	70.206	59.247	10.610	185	164
2016/2017	Total, din care:	531.586	405.638	103.827	19.154	2.967
	- învățământ de stat	464.642	350.149	92.838	18.885	2.770
	- învățământ particular	66.944	55.489	10.989	269	197
2017/2018	Total, din care:	538.871	408.179	106.358	19.753	4.581
	- învățământ de stat	471.376	352.299	95.436	19.563	4.078

Forma de proprietate		Total	Licență	Masterat	Doctorat	Programe postuniversitare
	- învățământ particular	67.495	55.880	10.922	190	503
2018/ 2019	Total, din care:	533.749	402.696	108.136	20.416	2.501
	- învățământ de stat	467.931	348.517	96.979	20.104	2.331
	- învățământ particular	65.818	541.79	11.157	312	170
2019/ 2020	Total, din care:	543.299	407.373	111.251	21.976	2.699
	- învățământ de stat	475.823	351.738	100.189	21.752	2.144
	- învățământ particular	67.476	55.635	11.062	224	555
2020/ 2021	Total, din care:	560.490	418.346	115.952	22.773	3.116
	- învățământ de stat	491.943	361.734	104.951	22.460	2.495
	- învățământ particular	68.547	56.612	11.001	313	621
2021/ 2022	Total, din care:	554.007	415.839	112.140	22.394	3.634
	- învățământ de stat	486.520	359.744	101.776	22.097	2.903
	- învățământ particular	67.487	56.095	10.364	297	731
2022/ 2023	Total, din care:	538.720	410.181	102.975	22.088	3.476
	- învățământ de stat	475.546	356.684	94.087	21.784	2.991
	- învățământ particular	63.174	53.497	8.888	304	485

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2023.

Din totalul studenților înscriși în învățământul superior în anul universitar 2022-2023:

- 88,3% urmau programe de studii în instituții de învățământ superior de stat și 11,7% în instituții de învățământ particular;
- 76,1 % dintre studenți urmau programe de studii universitare de licență, 19,1% – programe de studii universitare de masterat, 4,1% – programe de studii universitare de doctorat, iar sub 1% – programe de studii postuniversitare (programe postdoctorale, programe de studii aprofundate și academice postuniversitare, programe de studii postuniversitare de specializare);
- ponderile programelor de studii în totalul efectivelor de studenți variază în funcție de forma de proprietate (învățământul de stat și cel particular) - în special cu privire la programul de studii doctorale.

Figura 6. Ponderea studenților înmatriculați, pe cicluri de studii și forme de proprietate, ale universităților, în anul universitar 2022-2023

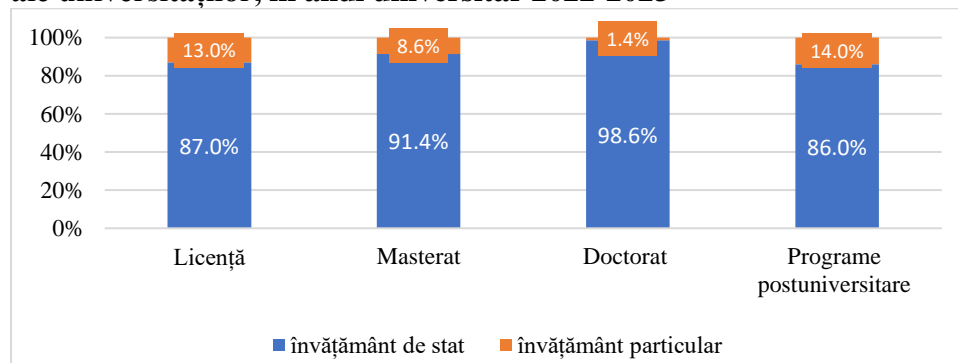
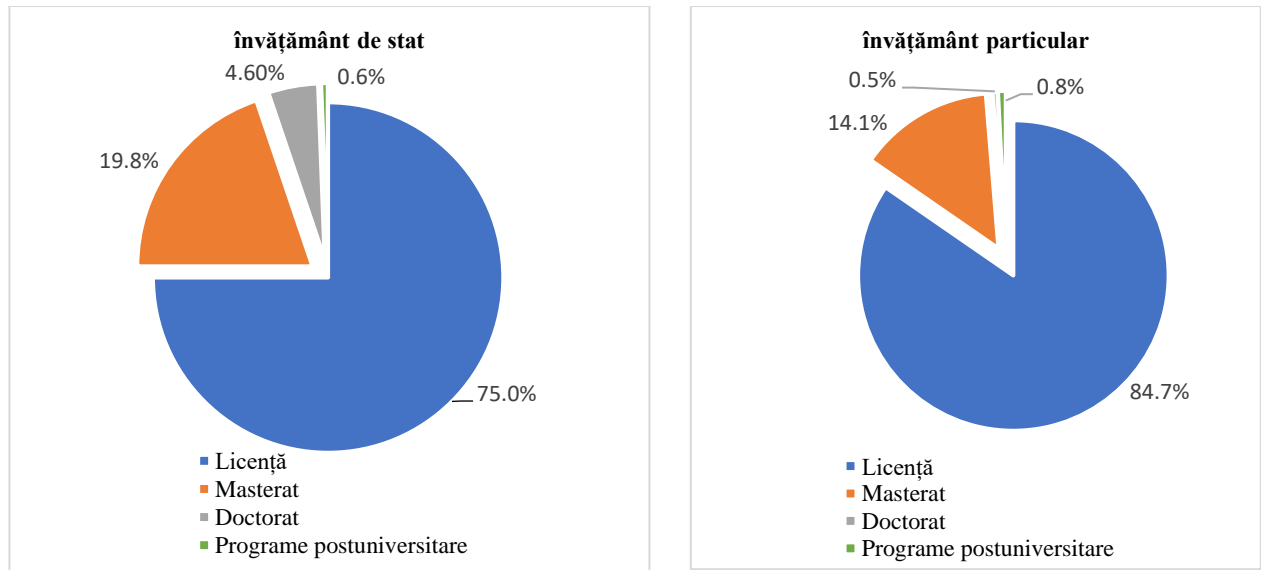

Figura 7. Ponderea studenților înmatriculați în învățământul de stat și în cel particular, pe cicluri de studii, în anul universitar 2022-2023

Sursa: Date calculate pe baza Caietului statistic Învățământul superior la începutul anului universitar 2022/2023, INS, 2023.

Ciclul I – studii universitare de licență

Efectivele de studenți înscriși în programe de studii universitare de licență au fluctuat de la un an la altul. În 2022/2023, numărul acestora a scăzut ușor, comparativ cu anul anterior. O pondere de 87% dintre studenți se aflau în instituții de învățământ superior de stat și 13% în cele particulare. Numărul studenților străini a crescut în ultimii ani. Distribuția studenților pe grupe de specializări înregistrează diferențe între învățământul de stat și cel particular.

- **Profilul ofertei universitare de licență**

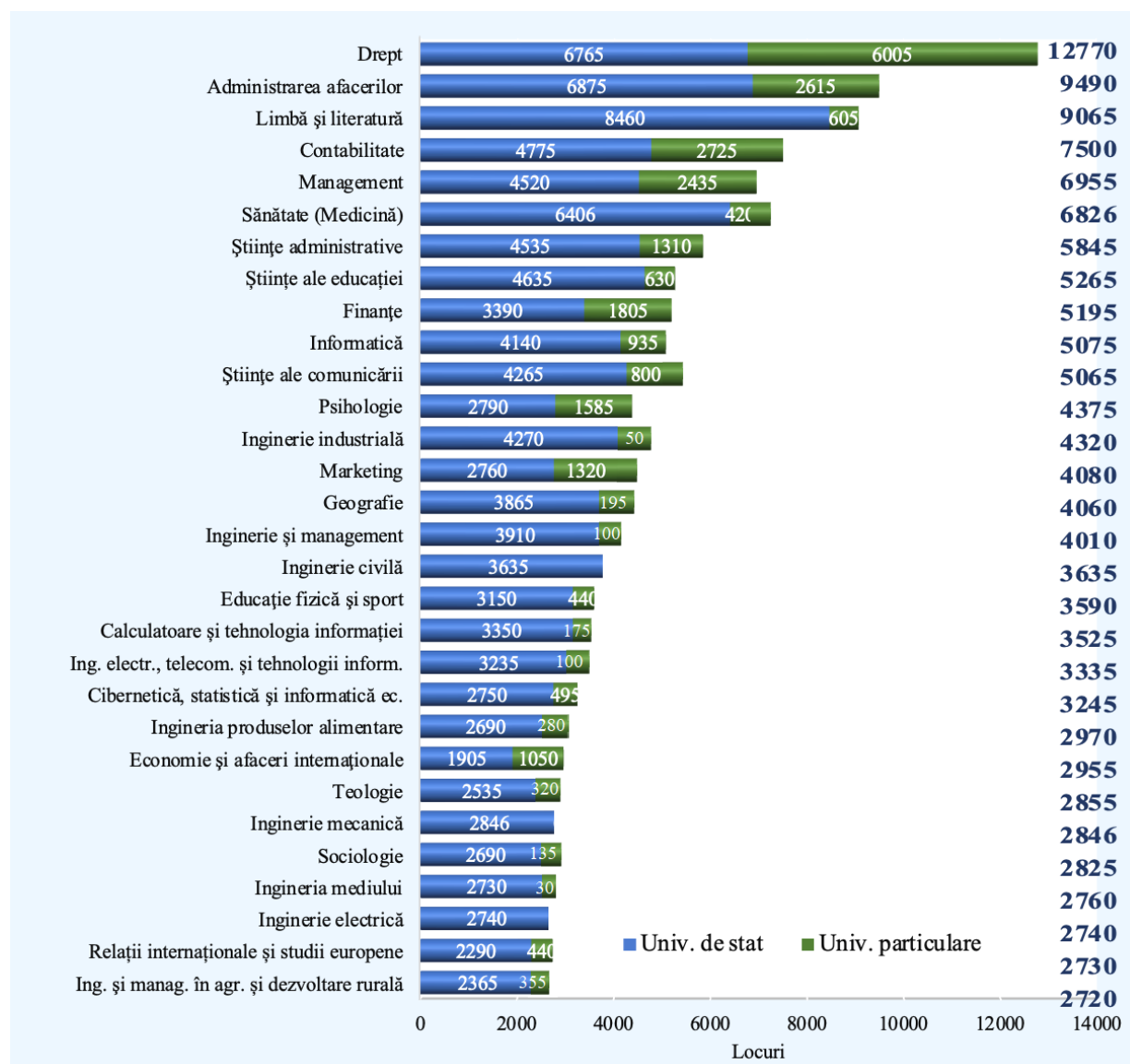
Conform HG nr. 433/2022, cu modificările și completările ulterioare, la nivelul anului universitar 2022/2023, sistemul de învățământ universitar de licență a cuprins 87 de instituții de învățământ universitar de licență, din care: 53 de instituții de stat și 34 instituții particulare acreditate, din care 3 în lichidare.

Oferta universitară de licență a cuprins 349 de specializări de studii, structurate în 88 de domenii de studii licență, aceasta materializându-se prin dezvoltarea a 2.524 programe de studii de licență organizate la nivel național, din care 317 (12,5%) cu predare în limbi străine de circulație internațională. Din punctul de vedere al formelor de proprietate, învățământul universitar de licență a cuprins 2.175 de programe de studii de licență la stat și 349 la universitățile particulare. Capacitatea maximă de școlarizare a fost de 202.583 de locuri în anul I, din care 24.717 (12,2%) au fost locuri la programe de licență în limbi străine de circulație internațională (engleză, franceză, germană). Universitățile de stat au avut o capacitate maximă de școlarizare cumulată de 86,1% (174.381 de locuri) din totalul capacității maxime de școlarizare, drept urmare cele particulare au avut alocate 13,9%, respectiv 28.202 locuri.

Un număr mare de implementări ale unei specializări în cadrul universităților, respectiv a unui domeniu de studiu poate să fie asociat cu o bună tradiție și o experiență acumulată în timp, dar nu asigură certitudinea unei adaptări la fel de bune la actualele cerințe ale dezvoltării societății și pieței muncii. Un număr mic de implementări poate să fie asociat cu definirea unui domeniu de nișă, eventual complementar unui domeniu consacrat, dar și cu apariția unui domeniu nou, modern care necesită timp pentru formarea unor specialiști.

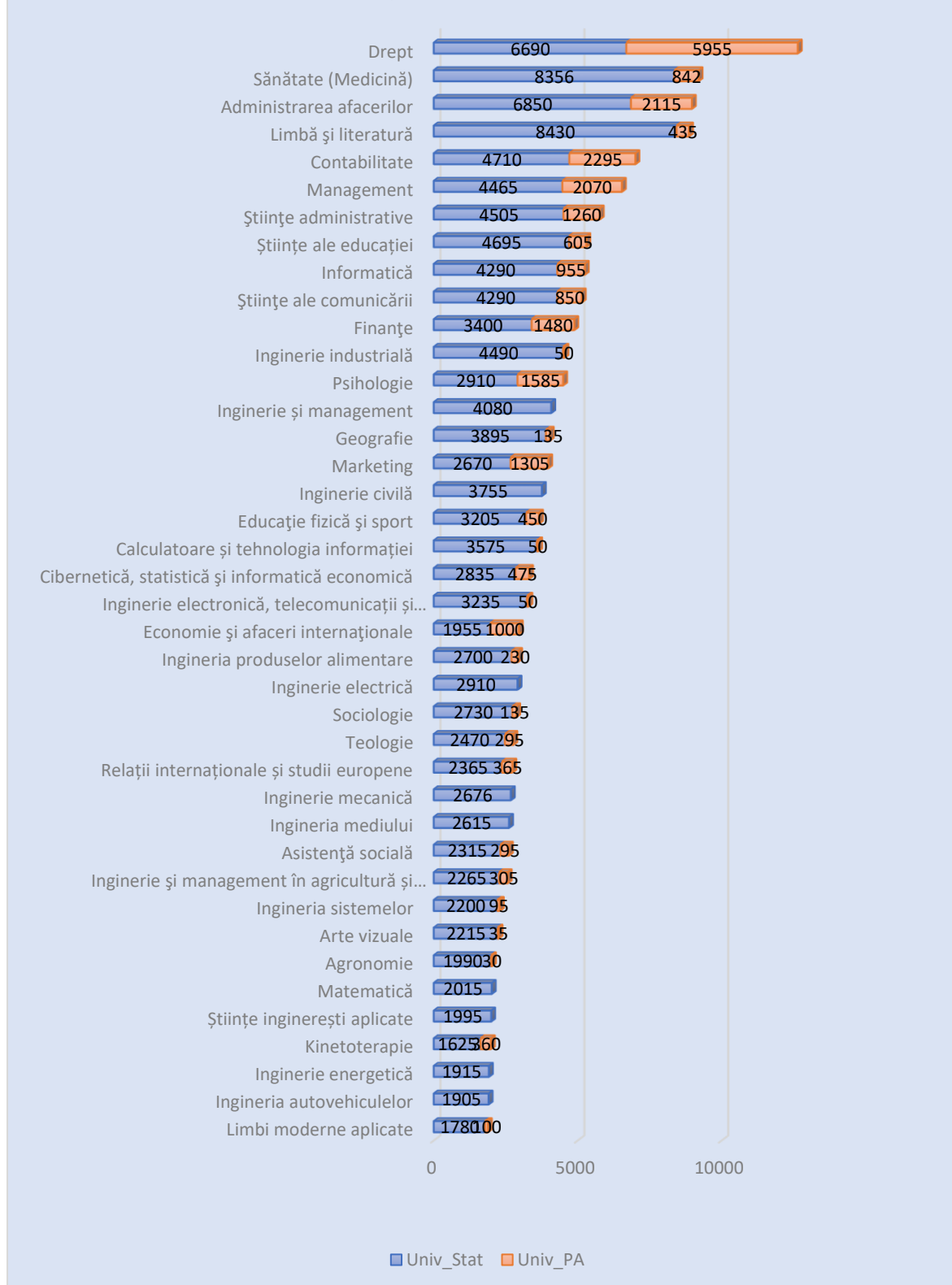
Capacitatea maximă de școlarizare a programelor de studii universitare de licență în anul universitar 2022-2023 evidențiază existența anumitor domenii de specializare cu număr mare de studenți (Drept, Administrarea afacerilor, Limbă și literatură, Contabilitate, Management și Medicină).

Figura 8. Top 30 domenii de licență (din 88 existente) după capacitatea maximă de școlarizare aferentă anului I, pe forme de proprietate, ale universităților, în anul universitar 2022-2023

Sursa: Date colectate conform HG nr. 433/2022 - Anexele 2,3,4 – Structura instituțiilor de învățământ pe forme de proprietate și programe licență.

Capacitatea maximă de școlarizare (Numărul total de locuri) pe domenii de licență

Sursa: Date colectate conform HG 433_978 septembrie 2022

Anexele 2,3 – Structura instituțiilor de învățământ pe forme de proprietate și programe licență.

Tabelul 5. Distribuția numărului de programe de studii universitare de licență pe forme de organizare și forme de proprietate, în anul universitar 2022-2023 (nr. de programe de studii de licență)

Forma de organizare	Număr			Pondere (%)		
	Total	învățământ de stat	învățământ particular	Total	învățământ de stat	învățământ particular
Total programe de studii, din care:	2.524	2.175	349	100,00%	100,00%	100,00%
- Învățământ cu frecvență	2.262	1.971	291	89,62%	90,62%	83,38%
- Învățământ cu frecvență redusă	87	53	34	3,45%	2,44%	9,74%
- Învățământ la distanță	175	151	24	6,93%	6,94%	6,88%

Sursa: Date colectate conform HG 433_978 septembrie 2022, Anexele 2,3 – Structura instituțiilor de învățământ pe forme de proprietate și programe licență.

Tabelul 6. Distribuția capacității maxime de școlarizare, pentru anul I la programele de studii de licență, pe forme de organizare și forme de proprietate, în anul universitar 2022-2023 (nr. de locuri)

Forma de organizare	Număr			Pondere (%)		
	Total	învățământ de stat	învățământ particular	Total	învățământ de stat	învățământ particular
Total locuri, din care:	202.583	174.381	28.202	100,00%	100,00%	100,00%
- Învățământ cu frecvență	180.868	157.821	23.047	89,28%	90,50%	81,72%
- Învățământ cu frecvență redusă	7.660	4.280	3.380	3,78%	2,45%	11,98%
- Învățământ la distanță	14.055	12.280	1.775	6,94%	7,04%	6,29%

Sursa: Date colectate conform HG 433_972 septembrie 2022, Anexele 2,3 – Structura instituțiilor de învățământ pe forme de proprietate și programe licență.

- **Profilul cererii de studii universitare de licență**

Numărul de studenți înmatriculați în programe de licență reprezintă aproximativ trei sferturi din totalul persoanelor cuprinse în învățământul superior. Numărul de studenți a avut valori ușor fluctuante de la un an la altul. În anul 2022/2023, au fost înscriși 410,181 mii de studenți în învățământul de licență, cu 5,6 mii mai puțini comparativ cu anul precedent.

Tabelul 7. Evoluția numărului și ponderii studenților înscriși la studii universitare de licență, în perioada 2014-2023

An universitar	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023
Număr total de studenți înscriși în învățământul superior*	541.653	535.218	531.586	538.871	533.749	543.299	560.490	554.007	538.720
Număr studenți înscriși la studii universitare de licență	411.229	410.697	405.638	408.179	402.696	407.373	418.346	415.839	410.181
% studenți înscriși la studii universitare de licență	75,9%	76,7%	76,3%	75,7%	75,4%	75,0%	74,6%	75,1%	76,1%

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2023.

*licență, masterat, cursuri și studii postuniversitare, doctorat și programe postdoctorale

Analiza numărului de studenți înscriși în programele de studii universitare de licență pe forme de organizare evidențiază următoarele aspecte, în perioada de referință a raportului:

- forma de organizare preponderentă a programelor universitare de licență este învățământul cu frecvență; ponderea studenților care urmau învățământul cu frecvență a fost relativ constantă pe parcursul ultimilor opt ani (aproximativ 90% din totalul studenților la ”licență”);
- numărul de studenți înscriși în învățământul cu frecvență redusă a crescut ușor în 2022/2023 (cu 887 de persoane față de anul universitar anterior), după o perioadă mai lungă (2014-2021) de scăderi constante;
- numărul de studenți din învățământul la distanță a înregistrat o scădere față de anul anterior (cu aproximativ 2,4 mii persoane).

Tabelul 8. Evoluția numărului și ponderii studenților înscriși la studii universitare de licență, pe forme de organizare, în perioada 2014-2023

Forma de organizare	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023
Nr. studenți, din care:	411.229	410.697	405.638	408.179	402.696	407.373	418.346	415.839	410.181
- învățământul cu frecvență	367.376	370.939	366.843	367.336	362.868	365.898	374.037	370.561	366.438
- învățământul seral	144	26	-	-	-	-	-	-	-
- învățământul cu frecvență redusă	17.113	15.644	15.297	15.074	15.105	15.573	15.958	13.784	14.671

Forma de organizare	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
- învățământul deschis la distanță	26.596	24.088	23.498	25.769	24.723	25.902	28.351	31.494	29.072
% studenți, din care:	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
- învățământul cu frecvență	89,3%	90,3%	90,4%	90,0%	90,1%	89,8%	89,4%	89,1%	89,3%
- învățământul seral	0,0%	0,0%	-	-	-	-	-	-	-
- învățământul cu frecvență redusă	4,2%	3,8%	3,8%	3,7%	3,8%	3,8%	3,8%	3,3%	3,6%
- învățământul deschis la distanță	6,5%	5,9%	5,8%	6,3%	6,1%	6,4%	6,8%	7,6%	7,1%

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2023.

Analiza numărului de studenți înscriși în programele de licență în ultimii nouă ani universitari, în funcție de forma de proprietate a instituțiilor de învățământ superior, evidențiază următoarele aspecte:

- ponderi de 84-87% dintre studenți învață în instituții de învățământ superior de stat, iar 13-16% în cele particulare;
- numărul de studenți a înregistrat scăderi ușoare în ultimii doi ani universitari atât în învățământul de licență de stat, cât și în învățământul particular;
- în anul 2022/2023 au fost înscriși 410,2 mii de studenți în învățământul de licență: 87% în instituții de învățământ superior de stat și 13% în cele particulare.

Tabelul 9. Evoluția numărului și ponderii studenților înscriși la studii universitare de licență, pe forme de proprietate, în perioada 2014-2023

Forma de proprietate	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Nr. studenți, din care:	411.229	410.697	405.638	408.179	402.696	407.373	418.346	415.839	410.181
- învățământul de stat	345.336	351.450	350.149	352.299	348.517	351.738	361.734	359.744	356.684
- învățământul particular	65.893	59.247	55.489	55.880	54.179	55.635	56.612	56.095	53.497
% studenți, din care:	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
- învățământul de stat	84,0%	85,6%	86,3%	86,3%	86,5%	86,3%	86,7%	86,5%	87,0%
- învățământul particular	16,0%	14,4%	13,7%	13,7%	13,5%	13,7%	13,3%	13,5%	13,0%

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2023.

În anul universitar 2022/2023, 92,6% au fost studenți români, iar 7,4% studenți străini (7,8% în învățământul de stat și 5% în învățământul particular). În perioada de referință a raportului,

ponderea studenților străini a crescut cu aproape 4,5 puncte procentuale, cu o creștere mai amplă în învățământul de stat, comparativ cu învățământul particular.

Tabelul 10. Studenți înscriși la studii universitare de licență, în funcție de proveniență (români/străini) și pe forme de proprietate, în anul 2022/2023

Forma de proprietate	Număr			Pondere (%)	
	Total	Studenți români	Studenți străini	Studenți români	Studenți străini
Total, din care:	410.181	379.701	30.480	92,6%	7,4%
- învățământul de stat	356.684	328.857	27.827	92,2%	7,8%
- învățământul particular	53.497	50.844	2.653	95,0%	5,0%

Sursa: Date calculate pe baza Caietului statistic Învățământul superior la începutul anului universitar 2022-2023, INS, 2023

Distribuția studenților pe domenii fundamentale de studii, evidențiază următoarele aspecte:

- domeniile cu cei mai mulți studenți înscriși în programele de licență sunt: *Afaceri, administrație și drept, Inginerie, prelucrare și construcții, Sănătate și asistență socială;*
- domeniile cu cei mai puțini studenți înscriși în programele de licență sunt: *Științele educației, Servicii și Științe naturale, matematică și statistică.*

Tabelul 11. Numărul de studenți înscriși la studii universitare de licență, pe domenii fundamentale de studii, în perioada 2014-2023

Domenii fundamentale de studii -2013	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Total	411.229	410.697	405.638	408.179	402.696	407.373	418.346	415.839	410.181
Științele educației	10.809	11.977	12.450	11.988	12.082	12.488	13.148	13.410	13.789
Arte și științe umaniste	35.079	35.541	34.850	35.071	34.107	33.568	34.269	34.102	32.997
Științe sociale, jurnalism și informare	30.993	32.493	31.637	33.450	32.942	34.521	34.309	34.318	34.203
Afaceri, administrație și drept	104.416	96.550	96.199	97.363	96.422	98.989	103.825	104067	100.653
Științe naturale, matematică și statistică	19.632	18.956	16.809	16.733	15.696	15.721	16.072	16.018	15.309
Tehnologiile informației și comunicațiilor	27.034	25.631	27.513	28.815	29.459	30.432	30.013	30.910	31.360
Inginerie, prelucrare și construcții	86.463	89.741	85.743	83.448	81.479	80.188	81.941	77.102	75.331
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	21.134	20.835	20.478	19.945	19.000	18.715	19.587	19.527	19.451
Sănătate și asistență socială	60.985	64.221	64.806	65.788	65.799	67.549	69.403	70.462	72.167
Servicii	14.684	14.752	15.153	15.578	15.710	15.202	15.779	15.923	14.921

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2023.

Figura 9. Evoluția numărului de studenți înmatriculați la studii universitare de licență, pe domeniile fundamentale de studii, în perioada 2014-2023

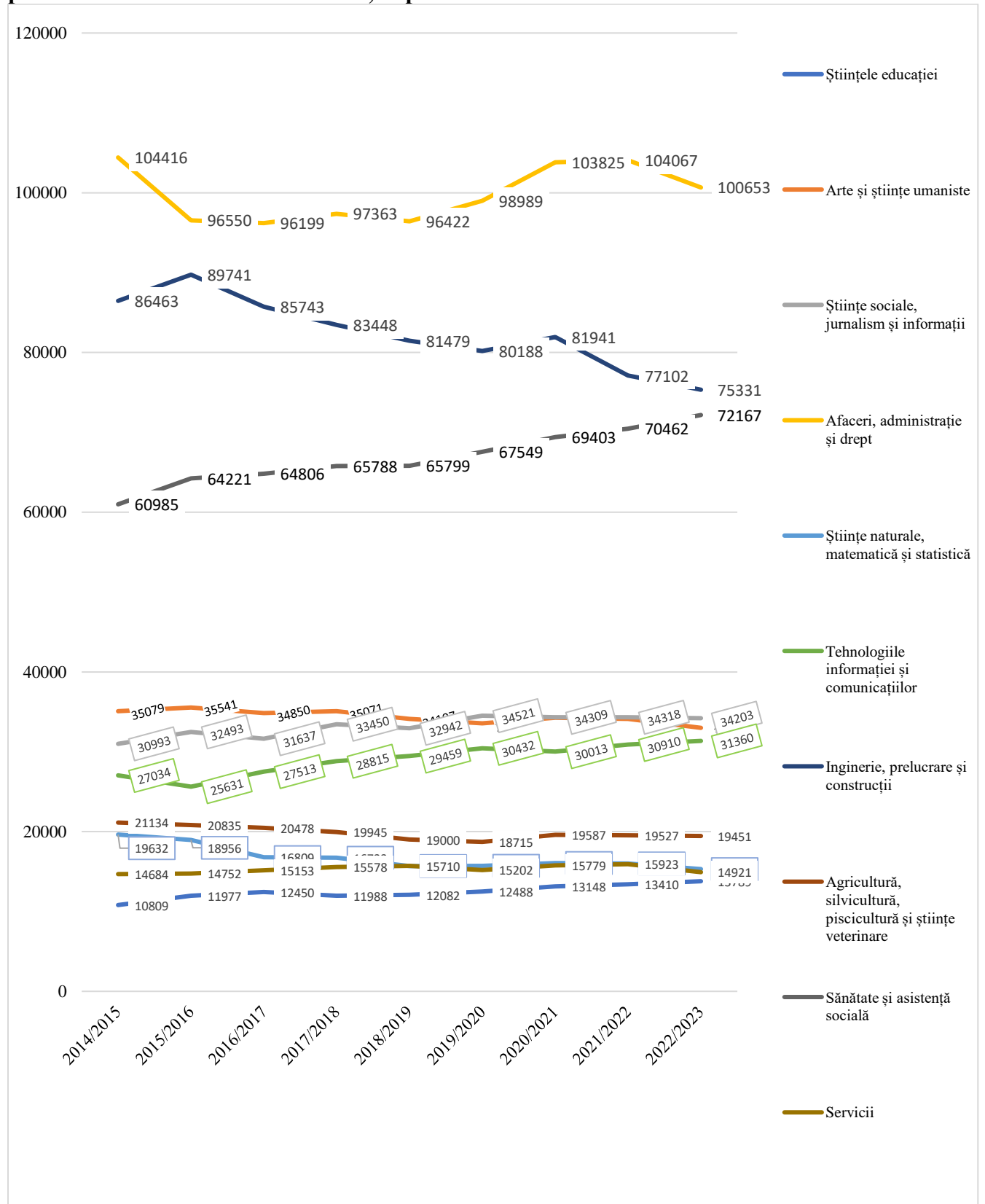
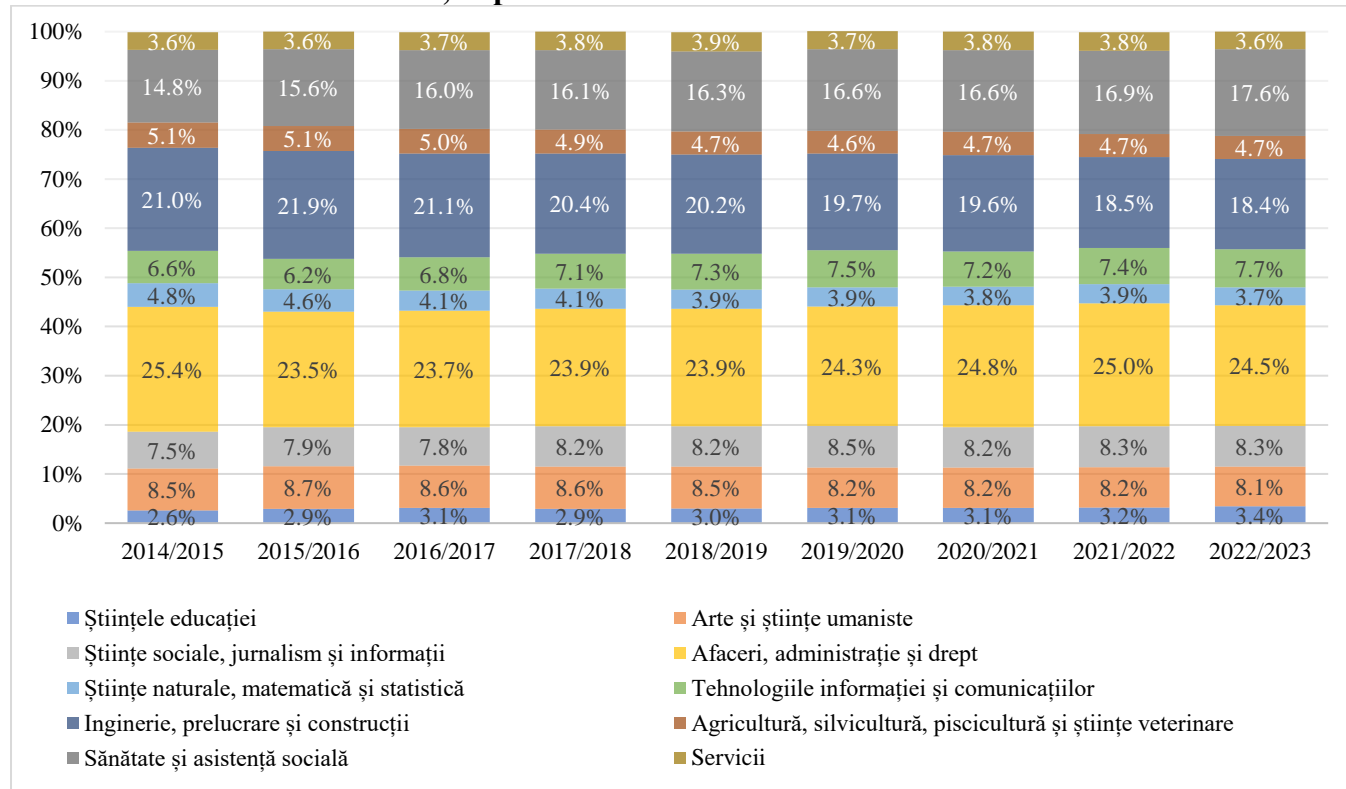

Figura 10. Evoluția ponderii studenților înmatriculați la studii universitare de licență, pe domenii fundamentale de studii, în perioada 2014-2023

Distribuția studenților pe domeniile fundamentale de studii, necesită corelarea cu numărul de specializări incluse în fiecare grupă, respectiv cu numărul de ani de studii diferit de la un domeniu la altul. Astfel, conform procesului Bologna, studiile universitare de licență cu frecvență corespund unui număr de 180-240 de credite de studii transferabile, respectiv unui număr de 60 de credite de studii transferabile pe an de studiu; majoritatea specializărilor au 3 ani de licență, 4 ani revenind studiilor din domeniile *Științe inginerești*, *Științe juridice* și *Teologie pastorală, precum și artele spectacolului*. Pentru anumite specializări (*Medicină*, *Farmacie*, *Medicină veterinară* și *Arhitectură*), ciclul I și ciclul II de studii universitare pot fi oferite comasat, într-un program unitar de studii universitare cu o durată de 5-6 ani, diplomele obținute fiind, în unele cazuri, echivalente diplomei de masterat.

Pentru anul universitar 2022/2023, distribuția studenților pe ani de studii este prezentată în tabelul următor. Datele evidențiază că, pe parcursul duratei de studiu a programelor de licență, ponderea (respectiv numărul) studenților scade de la anul I către anul terminal, în cazul tuturor domeniilor de specializare.

Tabelul 12. Numărul și ponderea studenților înscriși la studii universitare de licență pe domenii fundamentale de studii, și pe ani de studiu, în anul universitar 2022/2023

Domenii fundamentale de studii	Total studenți	Procent (%)						
		An preg.	An I	An II	An III	An IV	An V	An VI
Total	410.181	0,2%	31,4%	25,6%	26,5%	11,8%	2,4%	2,1%
Științele educației	13.789	-	35,0%	31,8%	32,2%	-	-	-
Arte și științe umaniste	32.997	2,5%	35,2%	28,6%	29,4%	4,4%	-	-

Domenii fundamentale de studii	Total studenți	Procent (%)						
		An preg.	An I	An II	An III	An IV	An V	An VI
Științe sociale, jurnalism și informare	34.203	-	38,4%	30,0%	31,6%	-	-	-
Afaceri, administrație și drept	100.653	-	34,1%	27,6%	29,6%	8,7%	-	-
Științe naturale, matematică și statistică	15.309	-	37,2%	28,4%	30,1%	4,3%	-	-
Tehnologiile informației și comunicațiilor	31.360	-	31,2%	26,8%	28,4%	13,6%	-	-
Inginerie, prelucrare și construcții	75.331	-	29,1%	22,0%	22,3%	24,8%	0,9%	0,8%
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	19.451	-	27,4%	22,6%	21,6%	19,6%	4,2%	4,5%
Sănătate și asistență socială	72.167	-	23,4%	21,0%	20,5%	14,0%	11,3%	9,8%
Servicii	14.921	-	34,8%	29,4%	30,2%	5,5%	-	-

Sursa: Date calculate pe baza Caietului statistic Învățământul superior la începutul anului universitar 2022-2023, INS, 2023.

Analiza distribuției studenților din programele de licență pe domenii de specializare evidențiază o serie de diferențe între învățământul de stat și cel particular:

- domeniul *Afaceri, administrație și drept* cuprinde peste jumătate (55,6%) dintre studenții din învățământul superior particular, respectiv numai 19,9% dintre studenții din învățământul superior de stat;
- domeniul *Inginerie, prelucrare și construcții* cuprinde 20,8% dintre studenții din învățământul superior de stat, respectiv numai 2,1% dintre studenții din învățământul superior particular;
- domeniile foarte slab reprezentate în învățământul particular sunt: *Științe naturale, matematică și statistică* și *Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare*.

Tabelul 13. Numărul și ponderea studenților înscriși la studii universitare de licență în 2022/2023, pe domenii fundamentale de studii, și pe forme de proprietate

Domenii fundamentale de studii	Număr		Pondere (%)	
	Învățământ de stat	Învățământ particular	Învățământ de stat	Învățământ particular
Total	356.684	53.497	100,0%	100,0%
Științele educației	12.444	1.345	3,5%	2,5%
Arte și științe umaniste	31.245	1.752	8,8%	3,3%
Științe sociale, jurnalism și informare	26.958	7.245	7,5%	13,5%
Afaceri, administrație și drept	70.897	29.756	19,9%	55,6%
Științe naturale, matematică și statistică	14.920	389	4,2%	0,7%
Tehnologiile informației și comunicațiilor	28.679	2.681	8,0%	5,0%
Inginerie, prelucrare și construcții	74.234	1.097	20,8%	2,1%
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	18.905	546	5,3%	1,0%
Sănătate și asistență socială	65.137	7.030	18,3%	13,2%
Servicii	13.265	1.656	3,7%	3,1%

Sursa: Date calculate pe baza Caietului statistic Învățământul superior la începutul anului universitar 2022-2023, INS, 2023.

Ciclul II – studii universitare de masterat

În anul universitar 2022/2023, ciclul de studii universitare de masterat a cuprins aproximativ 103 mii de studenți, în scădere față de anul anterior. Există unele grupe de specializări cu efective ample de studenți la programe de masterat, iar altele cu efective mai reduse. Distribuția studenților pe grupe de specializări înregistrează diferențe între învățământul de stat și cel particular.

- Profilul ofertei universitare de masterat

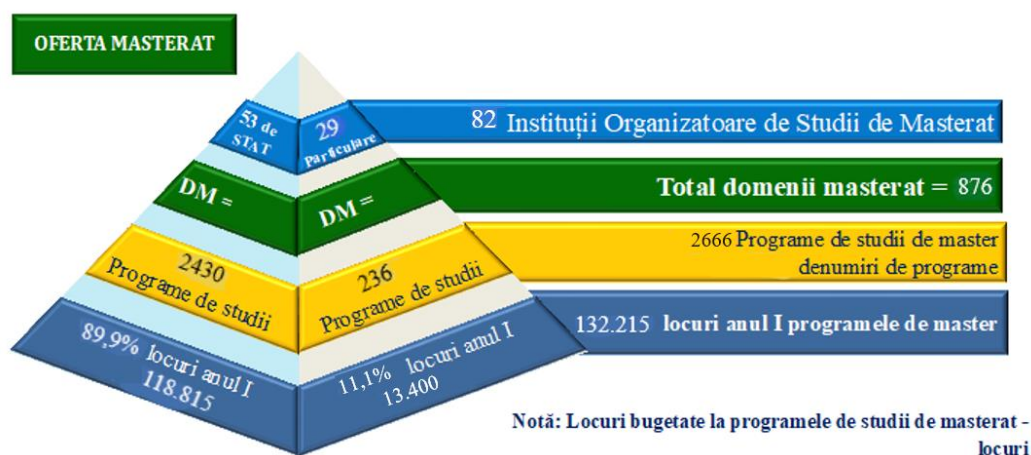
Învățământul universitar de masterat s-a desfășurat în 82 de instituții de învățământ universitar, din care: 53 de instituții de stat și 29 de instituții particulare.

Oferta universitară de masterat era formată din 77 de domenii de masterat (DM), care s-a materializat prin dezvoltarea la nivelul tuturor universităților a 876 de domenii, respectiv 2.666 de programe de studii de masterat. Din punct de vedere al formelor de proprietate, oferta cuprinde 2.430 de programe de studii de masterat la stat și 236 la universitățile particulare.

Capacitatea maximă de școlarizare în anul I a fost de 132.215 locuri, în care IIS de stat dețineau 89,9% (118.815 locuri) din totalul capacității de școlarizare, drept urmare cele particulare dețineau 11,1%, respectiv 13.400 de locuri.

Sinteza celor expuse mai sus este reprezentată în diagrama grafică din Figura 11.

Figura 11. Structura și componența ofertei universitare de masterat pe forme de proprietate, în anul universitar 2022-2023

Sursa: Date colectate conform HG nr. 434_979_2022.

- **Profilul cererii universitare de masterat**

Numărul de studenți înscriși în programele de masterat a reprezentat aproximativ o cincime din totalul persoanelor cuprinse în învățământul superior. În perioada de referință a raportului, aceste efective au avut valori ușor fluctuante față de anii anteriori. În anul 2022/2023, la programe de masterat au fost înscriși 103 mii de studenți, cu 9,1 mii mai puțini comparativ cu anul precedent.

Tabelul 14. Evoluția numărului și ponderii studenților înscriși la studii universitare de masterat, în perioada 2014-2023

An universitar	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023
Număr total de persoane înscrise în învățământul superior*	541.653	535.218	531.586	538.871	533.749	543.299	560.490	554.007	538.720
Număr studenți înscriși la studii universitare de masterat	107.092	104.739	103.827	106.358	108.136	111.251	115.952	112.140	102.975
% studenți înscriși la studii universitare de masterat	19,8%	19,6%	19,5%	19,7%	20,3%	20,5%	20,7%	20,2%	19,1%

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2023.

*licență, masterat, cursuri și studii postuniversitare, doctorat și programe postdoctorale

Analiza datelor pe forme de proprietate arată că, la nivelul anului 2022/2023, o pondere de 91,4% dintre studenții înscriși la masterat erau incluși în învățământul de stat și numai 8,6% în învățământul particular. Situația a fost relativ constantă în ultimii nouă ani universitari.

Tabelul 15. Evoluția numărului și ponderii studenților înscriși la studiile universitare de masterat, pe forme de proprietate, în perioada 2014-2023

Forma de proprietate	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023
Nr. studenți, din care:	107.092	104.739	103.827	106.358	108.136	111.251	115.952	112.140	102.975
- învățământul de stat	95.860	94.129	92.838	95.436	96.979	100.189	104.951	101.776	94.087
- învățământul particular	11.232	10.610	10.989	10.922	11.157	11.062	11.001	10.364	8.888
% studenți, din care:	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
- învățământul de stat	89,5%	89,9%	89,4%	89,7%	89,7%	90,1%	90,5%	90,8%	91,4%
- învățământul particular	10,5%	10,1%	10,6%	10,3%	10,3%	9,9%	9,5%	9,2%	8,6%

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2023.

La nivelul anului 2022/2023, distribuția pe cele zece domenii fundamentale de studii a studenților cuprinși în programele de tip masterat evidențiază următoarele aspecte:

- numărul cel mai mare de studenți se regăsește în domeniile *Afaceri, administrație și drept* (25,5%) și *Inginerie, prelucrare și construcții* (21,5%); în același timp, aceste două domenii au înregistrat și cele mai mari scăderi ale efectivelor de studenți, în ultimii ani;
- cele mai mici efective au fost la *Sănătate și asistență socială* (3,9%), *Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare* (4,1%) și *Științele educației* (5,1%).

Tabelul 16. Evoluția numărului de studenți înscriși la studii universitare de masterat, pe domenii fundamentale de studii, în perioada 2014-2023

Domenii fundamentale de studii	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Total	107.092	104.739	103.827	106.358	108.136	111.251	115.952	112.140	102.975
Științele educației	2.422	3.257	3.822	4.055	4.044	4.486	5.166	5.390	5.238
Arte și științe umaniste	11.280	10.535	10.462	10.549	10.636	10.868	11.179	10.976	10.271
Științe sociale, jurnalism și informare	12.777	12.420	11.778	12.162	12.139	12.781	12.967	12.609	11.910
Afaceri, administrație și drept	31.092	29.973	28.803	28.756	29.359	29.689	30.920	29.694	26.253
Științe naturale, matematică și statistică	7.432	6.700	6.242	6.331	6.297	6.470	6.554	6.194	5.841
Tehnologiile informației și comunicațiilor	7.067	6.299	6.574	6.950	7.379	7.889	8.552	8.159	7.349
Inginerie, prelucrare și construcții	23.741	23.907	23.899	24.318	24.324	24.628	25.230	23.951	22.120
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	3.967	4.027	4.230	4.143	4.146	4.450	4.649	4.406	4.168
Sănătate și asistență socială	2.023	2.120	2.662	2.973	3.468	3.838	4.592	4.545	3.991
Servicii	5.291	5.501	5.355	6.121	6.344	6.152	6.143	6.216	5.834

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2023.

Figura 12. Evoluția numărului de studenți înmatriculați la studii universitare de masterat, pe domenii fundamentale de studii, în perioada 2014-2023

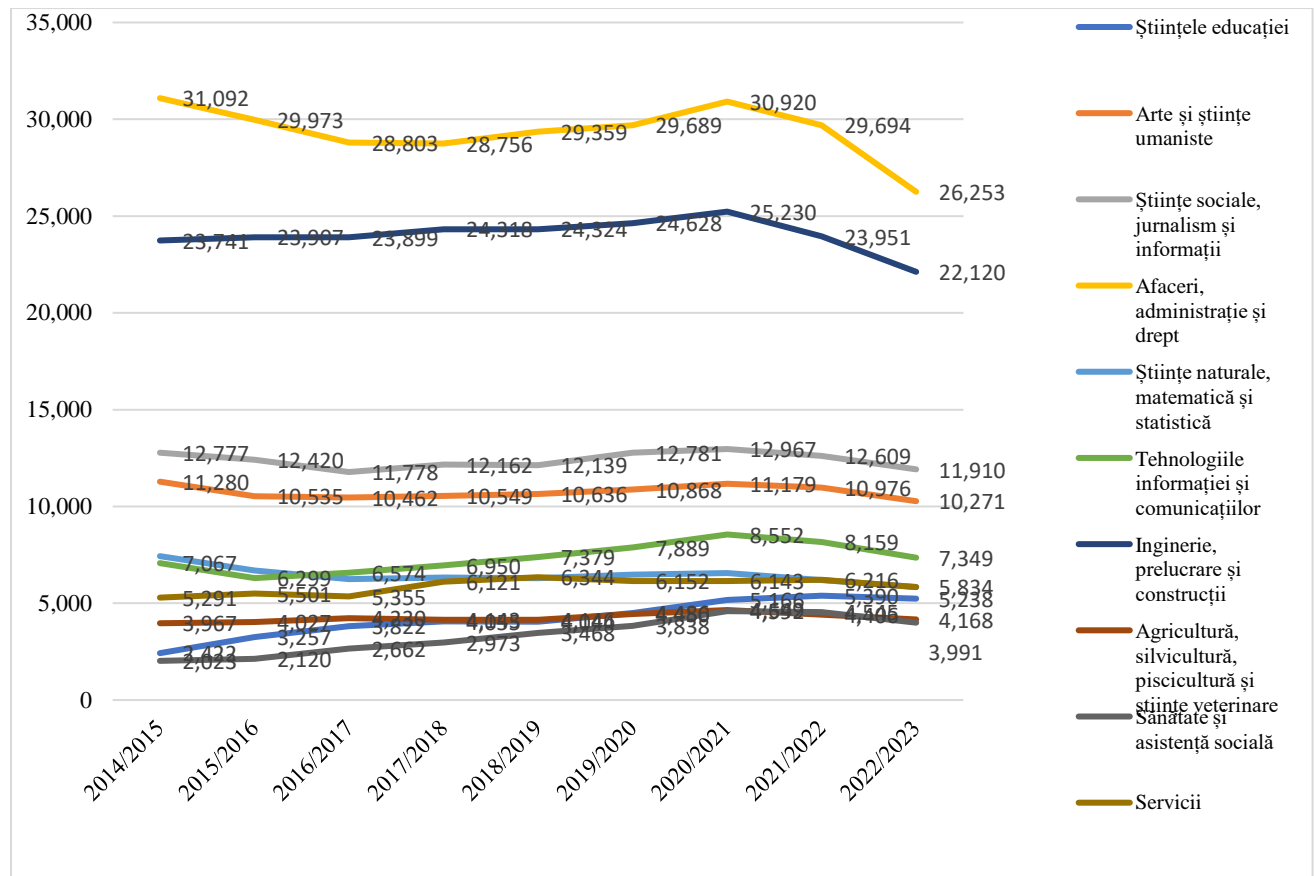
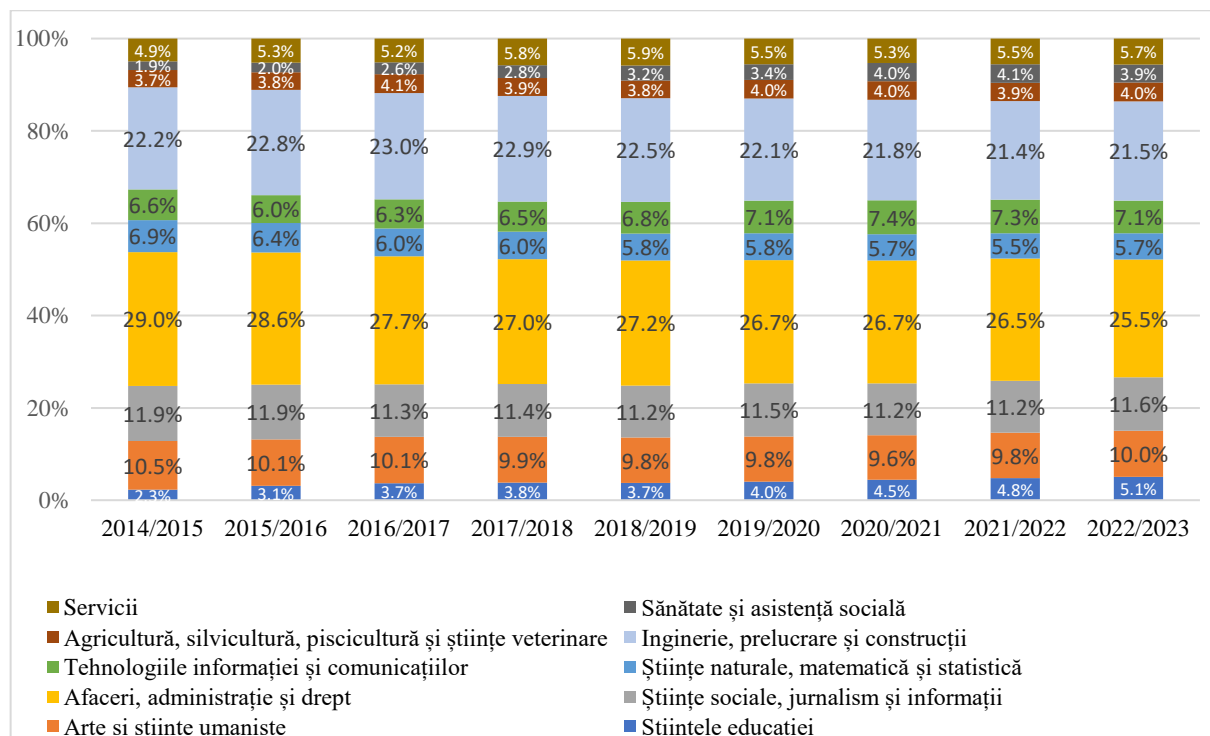

Figura 13. Evoluția ponderii studenților înmatriculați la studii universitare de masterat, pe domenii fundamentale de studii, în perioada 2014-2023

Ca și în anii precedenți, în 2022/2023, numărul de studenți de la programele de masterat a înregistrat unele diferențe pe forme de proprietate:

- aproape 60% dintre studenții programelor de masterat particulare au fost înscriși în domeniul *Afaceri, administrație și drept*, comparativ cu doar puțin peste 20% în învățământul de stat;
- comparativ cu învățământul particular, cele mai mari diferențe în favoarea celui de stat se înregistrează la următoarele domenii: *Inginerie, prelucrare și construcții* (23,3% față de 2,0%), *Arte și științe umaniste* (10,6% față de 3,8%).

Tabelul 17. Numărul și ponderea studenților înscriși la studii universitare de masterat pe domenii fundamentale de studii și pe forme de proprietate, în anul 2022-2023

Domenii fundamentale de studii	Număr		Pondere (%)	
	învățământ de stat	învățământ particular	învățământ de stat	învățământ particular
Total	94.087	8.888	100,0%	100,0%
Științele educației	5.067	171	5,4%	1,9%
Arte și științe umaniste	9.932	339	10,6%	3,8%
Științe sociale, jurnalism și informare	9.826	2.084	10,4%	23,4%
Afaceri, administrație și drept	20.982	5.271	22,3%	59,3%
Științe naturale, matematică și statistică	5.715	126	6,1%	1,4%
Tehnologiile informației și comunicațiilor	7.103	246	7,6%	2,8%
Inginerie, prelucrare și construcții	21.945	175	23,3%	2,0%
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	4.131	37	4,4%	0,4%
Sănătate și asistență socială	3.946	45	4,2%	0,5%
Servicii	5.440	394	0,6%	4,4%

Sursa: Date calculate pe baza Caietului statistic *Învățământul superior la începutul anului universitar 2022-2023*, INS, 2023.

Programele postuniversitare au ca scop actualizarea sau dezvoltarea unor unități de competență solicitate de standardele ocupaționale și sunt dedicate absolvenților care au finalizat cu diplomă cel puțin studiile universitare de licență sau echivalente. Numărul de persoane înscrise la aceste programe variază de la un an universitar la altul.

La nivelul anului 2022/2023, au existat 3.476 de persoane participante la programe postuniversitare. Dintre acestea, aproape două treimi (62,9%) erau înscrise în domeniul *Științele educației*; acest domeniu a înregistrat cea mai amplă creștere în perioada de referință a raportului. La nivelul domeniilor *Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare* și *Sănătate și asistență socială*, nu există studenți înscriși în programe postuniversitare.

Tabelul 18. Numărul de studenți înmatriculați la programe postuniversitare, pe domenii fundamentale de studii, în perioada 2014-2023

Domenii fundamentale de studii	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Total	4.017	2.530	2.967	4.578	2.501	2.699	3.116	3.634	3.476
Științele educației	859	730	794	1.591	1.266	1.744	2.245	2.705	2.185
Arte și științe umaniste	200	225	241	209	245	242	216	175	186
Științe sociale, jurnalism și informare	341	239	192	179	135	57	113	263	7
Afaceri, administrație și drept	160	62	276	458	304	151	112	53	320
Științe naturale, matematică și statistică	287	298	138	185	188	167	164	139	275
Tehnologiile informației și comunicațiilor	141	224	17	148	138	163	155	253	266

Domenii fundamentale de studii	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Inginerie, prelucrare și construcții	281	177	50	230	144	122	111	36	226
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	-	-	-	15	-	-	-	-	-
Sănătate și asistență socială	1.504	114	1.100	1.102	-	-	-	-	-
Servicii	244	461	159	461	81	53	-	10	11

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2023.

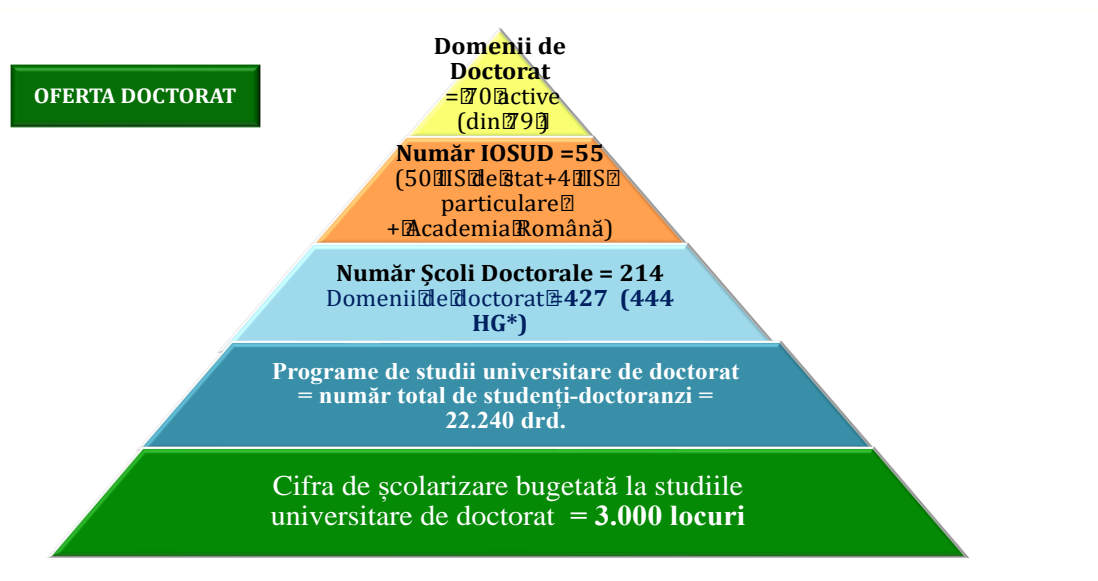
Ciclul III – studii universitare de doctorat și alte programe postuniversitare

La nivelul anului universitar 2022/2023, aproape 22 de mii de persoane erau înscrise la programe de studii universitare de doctorat și un număr redus de persoane la programe postdoctorale de cercetare avansată.

- Profilul ofertei studiilor doctorale**

Sistemul instituțiilor organizatoare de studii universitare de doctorat (IOSUD) este format din 55 de instituții, respectiv 50 de universități de stat, 4 universități particulare și Academia Română. Oferta de studii doctorale cuprindea 70 de domenii (din cele 79 existente), 198 de școli doctorale, respectiv 463 de domenii de doctorat organizate în cadrul celor 198 de școli doctorale. La nivel național în cadrul IOSUD-urilor au fost organizate 407 domenii de doctorat. Numărul de programe de studii de doctorat a fost echivalent cu numărul de studenți doctoranzi înmatriculați, care în anul 2022 a fost de 22.240 de persoane. Pentru anul I, numărul locurilor bugetate alocate la programele de studii de doctorat a fost de 3.000.

Figura 14. Structura și componența ofertei universitare de doctorat, anul universitar 2022-2023

Notă: * Diferența dintre frecvența de apariție a domeniilor de doctorat în 407-DD și respectiv frecvența unitară corespunzătoare (463 DD) se datorează diferitelor forme de organizare la nivelul instituțiilor organizatoare de doctorat. În cadrul aceluiași IOSUD, un domeniu de doctorat poate figura în două sau trei școli doctorale.

• **Profilul cererii studiilor doctorale**

În perioada de referință a raportului a crescut numărul de studenți înscriși la studiile universitare de doctorat. În anul universitar 2022-2023, 21.803 de persoane erau înscrise la studii universitare de doctorat, în scădere (cu 437 de persoane) față de anul precedent. O pondere de 98,6% din totalul doctoranzilor erau în învățământul de stat și numai 1,4% în învățământul particular.

Numărul persoanelor care urmează programe postdoctorale de cercetare avansată variază de la un an la altul. În anul universitar 2022/2023, un număr de 285 de persoane erau înscrise la aceste programe.

Tabelul 19. Evoluția numărului de studenți înmatriculați la studii universitare de doctorat și la alte programe postdoctorale, pe forme de proprietate, în perioada 2014-2023

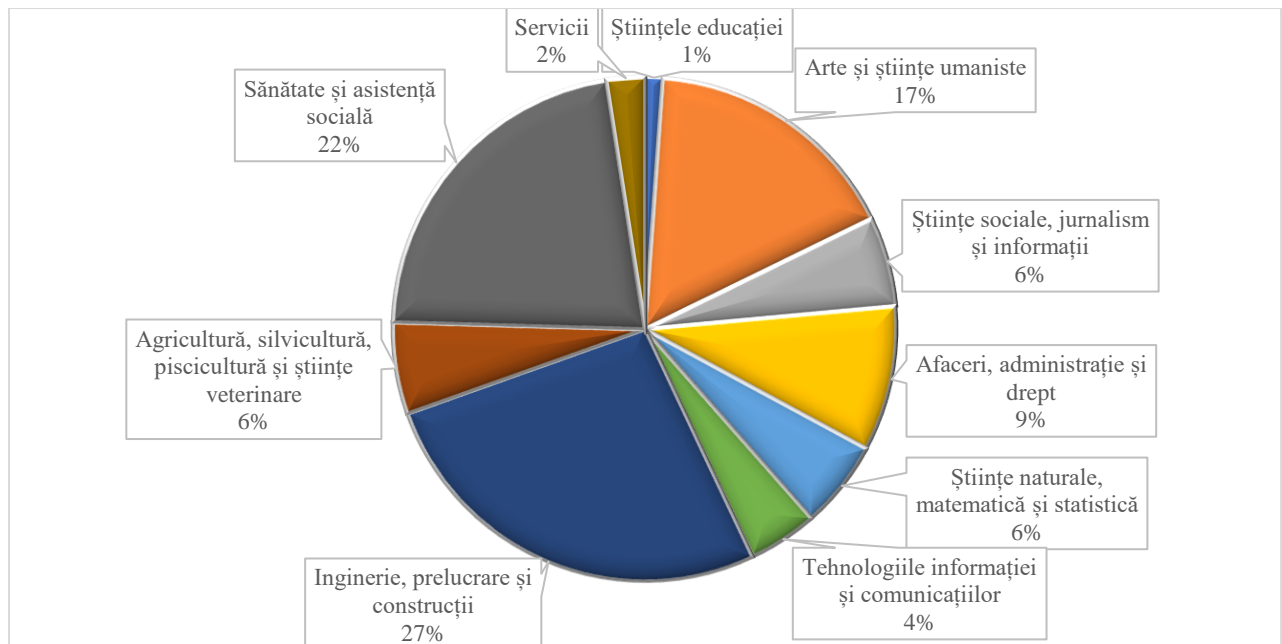
An universitar/forma de proprietate		Total	Doctorat	Programe postdoctorale
2014/2015	Total, din care:	19.315	18.777	538
	- învățământ de stat	19.051	18.513	538
	- învățământ particular	264	264	-
2015/2016	Total, din care:	17.252	17.156	96
	- învățământ de stat	17.067	16.971	96
	- învățământ particular	185	185	-
2016/2017	Total, din care:	19.154	19.143	11
	- învățământ de stat	18.885	18.874	11
	- învățământ particular	269	269	-
2017/2018	Total, din care:	19.756	19.753	3
	- învățământ de stat	19.566	19.563	3
	- învățământ particular	190	190	-
2018/2019	Total, din care:	20.416	20.380	36
	- învățământ de stat	20.104	20.068	36
	- învățământ particular	312	312	-
2019/2020	Total, din care:	21.976	21.666	310
	- învățământ de stat	21.752	21.442	310
	- învățământ particular	224	224	-
2020/2021	Total, din care:	23.076	22.773	303
	- învățământ de stat	22.763	22.460	303
	- învățământ particular	313	313	-
2021/2022	Total, din care:	22.394	22.240	154
	- învățământ de stat	22.097	21.943	154
	- învățământ particular	297	297	-
2022/2023	- Total, din care:	22.088	21.803	285
	- învățământ de stat	21.784	21.499	285
	- învățământ particular	304	304	-

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2023.

Analiza distribuției doctoranzilor pe fundamentale de studii evidențiază diferențe semnificative:

- procentele cele mai ridicate de doctoranzi s-au înregistrat în domeniile *Inginerie, prelucrare și construcții* (26,6%) și *Sănătate și asistență socială* (22,1%);
- alte domenii cu ponderi importante de studenți doctoranzi sunt *Arte și științe umaniste* (16,6%) și *Afaceri, administrație și drept* (9,3%);
- cele mai mici ponderi de doctoranzi s-au înregistrat în domeniile *Științele educației* (1,1%), *Servicii* (2,4%) și *Tehnologiile informației și comunicațiilor* (4,4%).

Figura 15. Structura pe domeniile fundamentale de studii a studenților doctoranzi înmatriculați în anul universitar 2022/2023

Sursa: Date calculate pe baza Caietului statistic Învățământul superior la începutul anului universitar 2022-2023, INS, 2023.

I.2.2 Rata specifică de cuprindere pe vârste

La nivelul anului universitar 2022-2023, ratele specifice de cuprindere pe vârste au înregistrat valori în ușoară creștere față de anul anterior, în special pentru vârstele de 19 și 20 de ani. Ratele de cuprindere au valori mai mari pentru populația feminină, comparativ cu populația masculină.

Rata specifică de cuprindere pe vârste exprimă procentul studenților de o anumită vârstă cuprinși în învățământul superior, din totalul populației rezidente din România de aceeași vârstă. Valorile acestui indicator reflectă gradul de participare a unei cohorte la acest nivel de studii.

Analiza distribuției pe vârste a numărului de studenți din învățământul universitar de licență evidențiază următoarele aspecte:

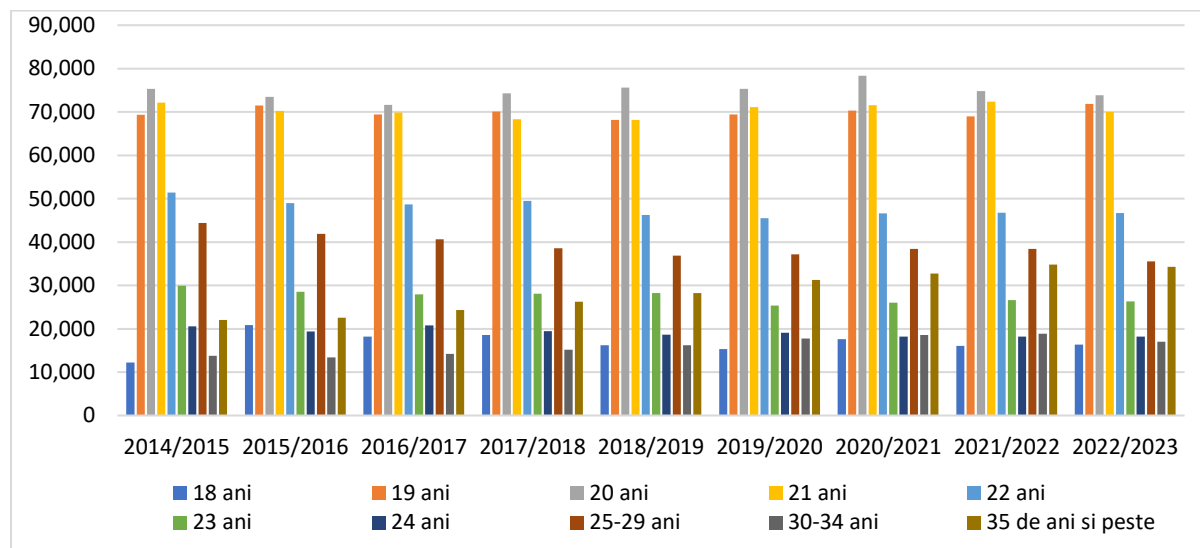
- există fluctuații de la un an la altul a numărului de studenți pe vârste;
- în anul universitar 2015/2016, s-au înregistrat creșteri la nivelul a două grupe de vârstă (18 ani și 19 ani), ca urmare a faptului că în acest an a intrat în sistemul de învățământ superior generația de copii care a avut debutul școlar în 2003/2004, concomitent la 6 și la 7 ani (pe fondul modificărilor legislative specifice);
- în anul 2022/2023, față de anul precedent, s-au înregistrat creșteri ale efectivelor de persoane de 18 și 19 ani;
- se evidențiază efective ample de studenți “non-tradiționali”, cu vârste de peste 30 de ani.

Tabelul 20. Evoluția numărului de studenți înscriși în învățământul universitar de licență, pe vârste, în perioada 2014-2023

Vârsta	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023
Total	411.229	410.697	405.638	408.179	402.696	407.373	418.346	415.839	410.181
18 ani	12.218	20.880	18.218	18.533	16.230	15.353	17.611	16.022	16.385
19 ani	69.381	71.460	69.399	70.111	68.195	69.448	70.331	68.991	71.870
20 ani	75.320	73.464	71.630	74.253	75.635	75.318	78.382	74.828	73.861
21 ani	72.113	70.218	69.857	68.300	68.198	71.117	71.588	72.401	70.026
22 ani	51.440	48.986	48.647	49.463	46.277	45.530	46.597	46.753	46.695
23 ani	29.921	28.529	27.948	28.079	28.199	25.346	26.001	26.590	26.298
24 ani	20.556	19.360	20.766	19.423	18.634	19.073	18.165	18.229	18.207
25-29 ani	44.420	41.857	40.640	38.569	36.895	37.186	38.416	38.409	35.576
30-34 ani	13.803	13.425	14.201	15.182	16.193	17.730	18.540	18.825	16.986
35 de ani și peste	22.057	22.518	24.332	26.266	28.240	31.272	32.715	34.791	34.277

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2023.

Figura 16. Evoluția numărului de studenți înmatriculați în învățământul universitar de licență, pe vârste în perioada 2014-2023

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2023.

Rata specifică de cuprindere pe vârste reflectă gradul de participare la educație a unei anumite cohorte. Valorile acestea oferă o imagine asupra participării la învățământul universitar, cu fluctuații semnificative în funcție de grupele de vârstă și de sex.

Datele indică faptul că cele mai mari rate specifice de cuprindere se înregistrează la vârstele teoretice ale învățământului universitar (19, 20 și 21 de ani).

Se remarcă o mai amplă participare la învățământul superior a populației feminine, pentru toate vârstele. Cele mai mari diferențe (7-10 puncte procentuale), în comparație cu populația masculină, se înregistrează la vârstele de 19, 20 și 21 de ani – date care evidențiază că ponderea fetelor care se înscriu în învățământul superior imediat după finalizarea liceului este mai amplă, comparativ cu ponderea băieților.

Tabelul 21. Evoluția ratelor specifice de cuprindere pe vârste și pe sexe în învățământul universitar de licență, în perioada 2014-2023 (%)

Anii	Distribuția pe sexe	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021*	2021/ 2022*	2022/ 2023
18 ani	Total	5,7	9,8	8,5	8,6	7,6	7,4	8,7	7,9	7,9
	Feminin	6,7	11,7	10,6	10,7	9,2	8,8	9,9	9,4	9,4
	Masculin	4,8	8,0	6,4	6,6	6,0	5,9	7,4	6,3	6,2
19 ani	Total	31,6	33,5	32,8	32,8	32,3	33,2	34,1	35,6	36,9
	Feminin	37,2	38,8	37,9	38,3	38,5	37,1	37,9	39,4	40,9
	Masculin	26,1	28,5	27,9	27,6	26,5	29,0	30,1	31,5	32,7
20 ani	Total	34,2	33,6	34,1	35,6	36,3	36,6	38,0	38,0	39,8
	Feminin	39,8	39,1	39,1	41,2	42,8	41,2	42,5	42,6	44,5
	Masculin	28,9	28,4	29,2	30,3	30,1	31,7	33,2	33,0	34,8
21 ani	Total	33,1	32,2	32,5	33,2	33,5	34,8	35,2	36,5	36,9
	Feminin	39,2	37,1	38,3	37,9	37,8	37,7	38,5	40,7	40,5
	Masculin	27,5	27,4	27,0	28,6	29,4	31,7	31,6	32,1	33,1
22 ani	Total	23,3	22,7	22,7	23,5	23,1	22,8	23,1	23,7	24,2
	Feminin	24,1	23,9	23,1	24,5	23,5	22,1	22,3	23,7	24,7
	Masculin	22,5	21,7	22,2	22,6	22,7	23,5	23,9	23,7	23,7
23 ani	Total	12,7	13,1	13,2	13,4	13,8	12,9	13,2	13,5	13,7
	Feminin	13,1	13,1	13,1	13,2	14,3	12,4	13,1	13,4	14,1
	Masculin	12,3	13,0	13,3	13,5	13,3	13,3	13,2	13,7	13,3
24 ani	Total	7,7	8,3	9,7	9,4	9,1	9,5	9,3	9,6	9,6
	Feminin	7,5	8,6	10,0	9,7	9,2	9,5	9,6	9,5	9,4
	Masculin	7,9	8,1	9,4	9,1	9,1	9,5	9,1	9,6	9,8
25-29 ani	Total	3,2	3,0	3,1	3,1	3,2	3,4	3,7	3,9	3,7
	Feminin	2,9	2,8	2,8	2,9	3,0	2,9	3,3	3,7	3,6
	Masculin	3,4	3,2	3,3	3,2	3,3	3,9	4,1	4,1	3,9
30-34 ani	Total	1,0	1,0	1,1	1,2	1,2	1,3	1,4	1,5	1,4
	Feminin	1,0	1,0	1,1	1,1	1,2	1,2	1,3	1,4	1,4
	Masculin	1,0	1,0	1,1	1,2	1,2	1,4	1,4	1,5	1,4

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2023 și a datelor INS privind populația rezidentă la 1 iulie a fiecărui an.

* Valorile indicatorului au fost recalulate, ca urmare a revizuirii datelor privind populația rezidentă, de către INS.

I.2.3 Rata brută de cuprindere

La nivelul anului universitar 2022-2023, rata brută de cuprindere în învățământul superior a fost de 43%, în creștere față de anul anterior. S-au păstrat decalajele pe sexe, în favoarea populației feminine.

Rata brută de cuprindere a reprezentat numărul total al studenților din țară cuprinși în învățământul superior, indiferent de vârstă, raportat la totalul populației rezidente din România la data de 1 iulie, din grupa oficială de vârstă corespunzătoare învățământului superior (19-23 de ani). Acest indicator măsoară accesul la învățământul superior.

În perioada ultimilor nouă ani universitari, rata brută de cuprindere în învățământul superior a crescut ușor de la un an la altul. Analiza datelor pe sexe evidențiază un decalaj constant în favoarea populației feminine. La nivelul anului universitar 2022/2023, valoarea ratei brute de cuprindere a fost de 43%, iar diferența pe sexe a fost de 6 puncte procentuale.

Tabelul 22. Evoluția ratei brute de cuprindere în învățământul universitar de licență, pe total și pe sexe, în perioada 2014-2023 (%)

Distribuția pe sexe	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021*	2021/2022*	2022/2023
Total	35,0	35,8	35,9	36,6	36,7	37,4	41,2	42,3	43,0
Feminin	38,9	39,8	39,8	40,5	40,7	39,7	43,4	45,1	45,9
Masculin	31,4	32,1	32,3	32,8	32,9	35,0	38,9	39,4	39,9

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2023.

Notă: * în segmentul de vârstă 19-23 de ani

Obs.: Indicatorul a fost calculat prin raportarea numărului de studenți din țară (fără studenții străini) la populația din grupa de vârstă 19-23 de ani.

* Valorile indicatorului au fost recalulate, ca urmare a revizuirii datelor privind populația rezidentă, de către INS.

I.3 Situația școlară a studenților

I.3.1. Rata de promovare în învățământul universitar de licență

Rata de promovare în învățământul universitar de licență a scăzut în ultimii doi ani universitari, concomitent cu creșterea ponderii cazurilor de repetenție, situație școlară neîncheiată, întrerupere de studii și pierderi pe parcurs. La nivelul anului universitar 2021/2022, rata de promovare a fost de 85,2%.

În anul universitar 2021-2022, din totalul de 415,8 mii de studenți înscriși în învățământul de licență la începutul anului, la final de an s-au regăsit 371,2 mii de studenți. Din totalul celor înscriși la începutul anului universitar, 85,2% au promovat, 4,1% au fost declarați repetenți, cu situația neîncheiată sau cu întrerupere de studii și 10,7% au abandonat studiile pe parcursul anului universitar. Comparativ cu anul anterior, a scăzut ponderea studenților care au promovat și a crescut ponderea celor declarați repetenți, cu situația neîncheiată, cu întrerupere de studii sau cu abandon pe parcursul anului universitar.

În anul universitar de referință, datele au înregistrat unele diferențe în funcție de forma de studiu și de forma de proprietate:

- comparativ cu învățământul particular, în învățământul superior de stat s-a înregistrat o valoare mai mică pentru rata de promovare, respectiv o valoare mai mare pentru pierderile școlare pe parcursul anului; datele păstrează trendul ultimilor ani universitari;
- învățământul cu frecvență (program de zi) înregistrează ponderi mai mari de promovare, respectiv ponderi mai reduse de pierderi școlare, comparativ cu celelalte forme de învățământ (cu frecvență redusă, la distanță).

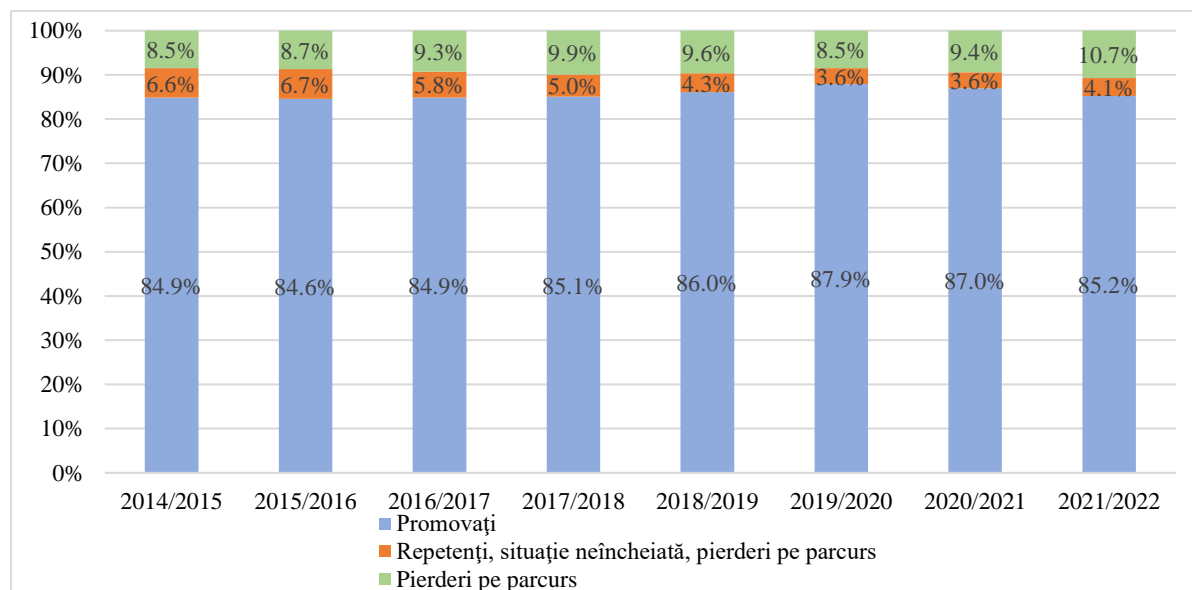
Tabelul 23. Situația școlară a studenților din învățământul universitar de licență pe forme de organizare și forme de proprietate, la finalul anului universitar 2021/2022

Forma de învățământ	Nr. studenți				Pondere din total înscriși la început de an (%)		
	La început de an	La sfârșit de an	Promovați	Repetenți, situație neîncheiată, întrerupere studii	Promovați	Repetenți, situație neîncheiată, întrerupere studii	Pierderi pe parcurs
Total	415.839	371.198	354.138	17.060	85,2%	4,1%	10,7%
Pe forme de învățământ							
Învățământ cu frecvență	370.561	333.722	318.469	15.253	85,9%	4,1%	9,9%
Învățământ cu frecvență redusă	13.784	11.633	11.014	619	79,9%	4,5%	15,6%
Învățământ la distanță	31.494	25.843	24.655	1.188	78,3%	3,8%	17,9%
Pe forme de proprietate							
Învățământ de stat	359.744	319.909	305.086	14.823	84,8%	4,1%	11,1%
Învățământ particular	56.095	51.289	49.052	2.237	87,4%	4,0%	8,6%

Sursa: Date calculate pe baza Caietului statistic Învățământul superior la sfârșitul anului universitar 2021/2022, INS, 2023.

Analiza comparativă a datelor corespunzătoare ultimilor opt ani universitari evidențiază următoarele tendințe:

- creșterea ușoară până în anul 2019/2020 a ponderii studenților promovați, urmată de scăderi în ultimii ani universitari;
- scăderea de la un an la altul a ponderii cazurilor de repetenție, situații neîncheiate și întrerupere a studiilor, cu o creștere ușoară în anul 2021/2022;
- valori fluctuante ale pierderilor pe parcursul anilor universitari (calculate ca diferența procentuală dintre studenții înscriși la început de an universitar și cei aflați în evidență la final de an universitar).

Figura 17. Evoluția situației școlare a studenților din învățământul universitar de licență, în perioada 2014-2022, la final de an universitar (%)

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2023

Analiza pe domenii a ponderii studenților promovați la finalul anului 2021/2022 (din totalul studenților înscriși la început de an/grupă de specializări) evidențiază următoarele aspecte:

- cele mai mari valori ale ratei de promovare s-au înregistrat la grupele *Sănătate și asistență socială* și *Științele educației*;
- valorile cele mai reduse ale indicatorului au fost la grupele *Inginerie, prelucrare și construcții* și *Științe naturale, matematică și statistică*.

Tabelul 24. Rata de promovare a studenților din învățământul universitar de licență, pe domeniile fundamentale de studii, în perioada 2014-2022 (%)

Domenii fundamentale de studii	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Total	84,9%	84,6%	84,9%	85,1%	86,0%	87,9%	87,0%	85,2%
Științele educației	91,6%	91,5%	87,3%	90,3%	90,8%	92,4%	90,9%	91,5%
Arte și științe umaniste	86,8%	83,6%	84,0%	84,6%	85,0%	86,4%	84,7%	82,0%
Științe sociale, jurnalism și informare	85,5%	81,4%	82,4%	84,6%	85,5%	86,9%	87,0%	84,0%
Afaceri, administrație și drept	83,1%	83,7%	84,0%	82,7%	84,1%	85,6%	85,6%	82,6%
Științe naturale, matematică și statistică	84,9%	83,9%	84,8%	83,4%	83,5%	88,0%	85,3%	81,0%
Tehnologiile informației și comunicațiilor	83,6%	82,6%	82,3%	83,2%	84,3%	85,6%	85,6%	84,7%
Inginerie, prelucrare și construcții	78,2%	78,7%	79,5%	80,5%	81,5%	84,0%	82,3%	80,9%
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	89,4%	87,7%	87,4%	87,6%	88,5%	90,1%	88,4%	87,7%
Sănătate și asistență socială	93,1%	94,1%	94,8%	94,1%	95,1%	96,7%	95,8%	94,8%
Servicii	89,1%	88,8%	86,0%	86,2%	85,8%	88,0%	87,6%	86,0%

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2023.

I.3.2. Absolvenți ai învățământului superior

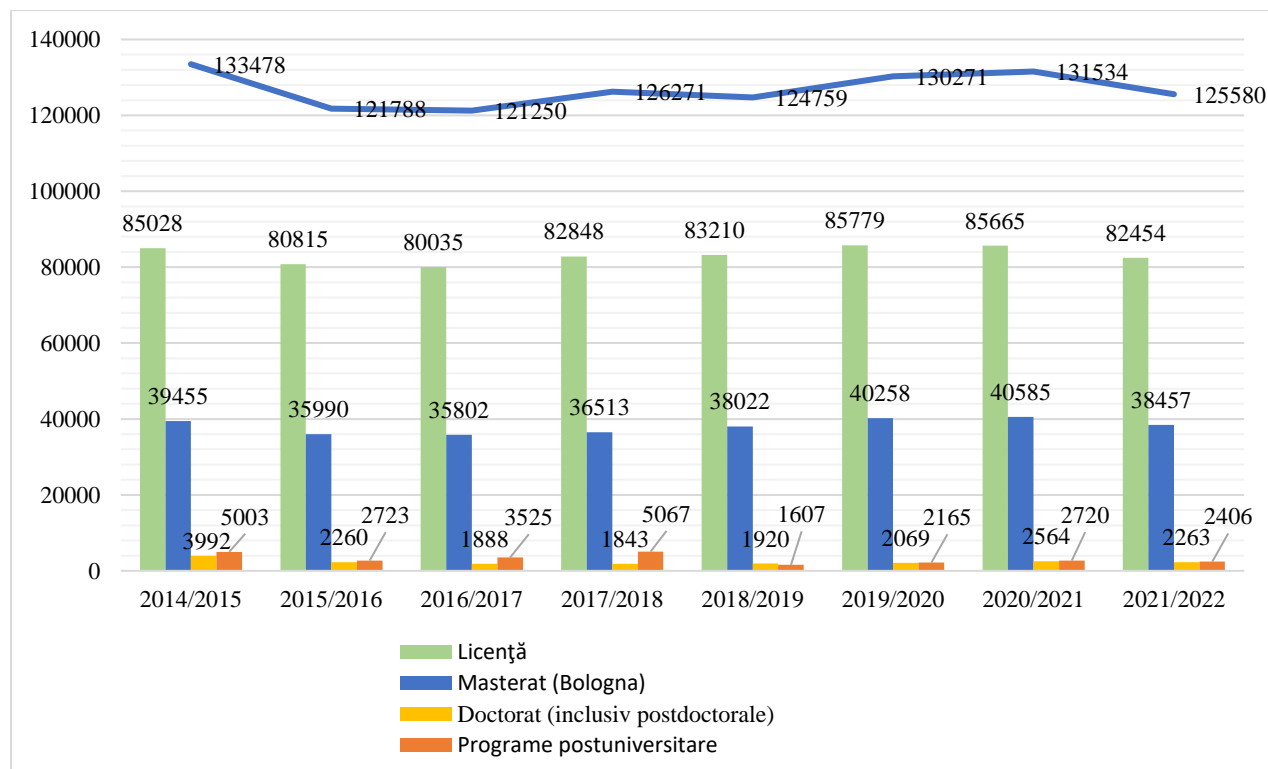
La finalul anului 2021/2022, un număr de 125.580 de persoane au absolvit cu diplomă învățământul superior (licență, masterat, doctorat, programe postuniversitare), valoare în scădere față de anul anterior.

Datele statistice referitoare la absolvenții învățământului superior se raportează la două categorii distincte: categoria „absolvenți” - reprezintă persoanele care au finalizat un ciclu de învățământ superior (licență, masterat, doctorat sau cursuri postuniversitare), respectiv cei care au promovat ultimul an de studiu al unei facultati, indiferent dacă au reușit sau nu la examenul final corespunzător aceluși ciclu; categoria „absolvenți cu diplomă” - reprezintă persoanele care, după finalizarea unui ciclu de învățământ superior, au obținut o diplomă (ex. diplomă de licență, diplomă de masterat, diplomă de doctorat etc.).

Absolvenți cu diplomă ai învățământului superior (toate ciclurile de studii)

Analiza numărului de absolvenți cu diplomă ai învățământului superior evidențiază fluctuații de la un an la altul. După o creștere relativ constantă în ultimii ani, la finalul anului universitar 2021/2022 un număr de 125.580 de persoane au absolvit învățământul superior cu o diplomă. Valoarea este în scădere față de anul anterior, la toate ciclurile de studii (licență, masterat, doctorat, programe postuniversitare).

Figura 18. Evoluția numărului de absolvenți de studii superioare pe cicluri de studii, în perioada 2014-2022

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2023.

La fel ca în ultimii ani, și în anul universitar 2021-2022 mai multe fete decât băieți au finalizat cu diplomă învățământul superior: șase din zece absolvenți sunt fete (60%) și patru sunt băieți (40%). Cele mai mari diferențe pe sexe se înregistrează în rândul absolvenților de programe postuniversitare (populația feminină este de patru ori mai mare decât populația masculină) și masterat (populația feminină este de aproape două ori mai mare decât populația masculină).

Tabelul 25. Numărul și ponderea absolvenților cu diplomă ai învățământului superior, la finalul anului universitar 2021/2022, pe cicluri de studii și pe sexe

Cicluri de studii	Număr			Pondere (%)		
	Total	Feminin	Masculin	Total	Feminin	Masculin
Total	125.580	75.289	50.291	100%	60,0%	40,0%
Licență	82.454	48.180	34.274	100%	58,4%	41,6%
Masterat (Bologna)	38.457	23.960	14.497	100%	62,3%	37,7%
Doctorat (inclusiv postdoctorale)	2.263	1.240	1.023	100%	54,8%	45,2%
Programe postuniversitare	2.406	1.909	497	100%	79,3%	20,7%

Sursa: Date calculate pe baza Caietului statistic Învățământul superior la sfârșitul anului universitar 2021/2022, INS, 2023.

Absolvenți ai învățământului universitar de licență

După scăderea numărului de absolvenți ai învățământului universitar de licență (cu sau fără diplomă de licență) în perioada 2014-2016, numărul acestora a crescut în următorii ani. La finalul anului universitar 2021/2022, numărul de absolvenți a fost de 87.373, cu o ușoară scădere față de anul anterior (-1561 de absolvenți).

Pe toată perioada analizată, în rândul absolvenților se păstrează o pondere mai amplă a populației feminine (aproximativ 60%), comparativ cu populația masculină (aproximativ 40%). La finalul anului universitar 2021-2022, scăderea numărului de absolvenți s-a înregistrat cu prioritate la nivelul populației masculine.

Tabelul 26. Evoluția numărului și a ponderii absolvenților învățământului universitar de licență (cu și fără diplomă de licență), pe sexe, în perioada 2014-2022

Distribuția pe sexe	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022
Număr persoane								
Total	86.636	82.354	82.098	85.614	85.514	88.239	88.934	87.373
Feminin	50.410	48.034	47.703	50.318	49.637	51.165	51.549	51.526
Masculin	36.226	34.320	34.395	35.296	35.877	37.074	37.385	35.847
Pondere (%)								
Feminin	58,2%	58,3%	58,1%	58,8%	58,0%	57,8%	58,0%	59,0%
Masculin	41,8%	41,7%	41,9%	41,2%	42,0%	43,2%	42,0%	41,0%

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2023.

În perioada 2014-2018, s-a înregistrat o creștere de la un an la altul a ponderii absolvenților din învățământul de stat, concomitent cu scăderea ponderii absolvenților din învățământul particular. În ultimii trei ani universitari, trendul s-a inversat. Aproximativ 85% dintre absolvenți provin din învățământul de stat și 15% din învățământul privat.

Tabelul 27. Evoluția numărului și a ponderii absolvenților învățământului universitar de licență (cu și fără diplomă de licență), pe forme de proprietate, în perioada 2014-2022

Genul	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022
Număr persoane								
Total	86.636	82.354	82.098	85.614	85.514	88.239	88.934	87.373
De stat	69.054	67.826	69.052	72.344	73.252	74.983	75.429	74.075
Particular	17.582	14.528	13.046	13.270	12.262	13.256	13.505	13.298
Pondere (%)								
De stat	79,7%	82,4%	84,1%	84,5%	85,7%	85,2%	84,8%	84,8%
Particular	20,3%	17,6%	15,9%	15,5%	14,3%	14,8%	15,2%	15,2%

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2023.

Analiza distribuției absolvenților învățământului universitar de licență (cu sau fără diplomă de licență) pe domeniile fundamentale de studii evidențiază:

- ponderi mari, pe tot parcursul perioadei analizate, la nivelul domeniilor: *Afaceri, administrație și drept* (25-30%), *Inginerie, prelucrare și construcții* (16-19%) și *Sănătate și asistență socială* (12-15%);
- ponderi reduse (3-5%) la nivelul domeniilor: *Științele educației; Servicii; Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare; Științe naturale, matematică și statistică;*

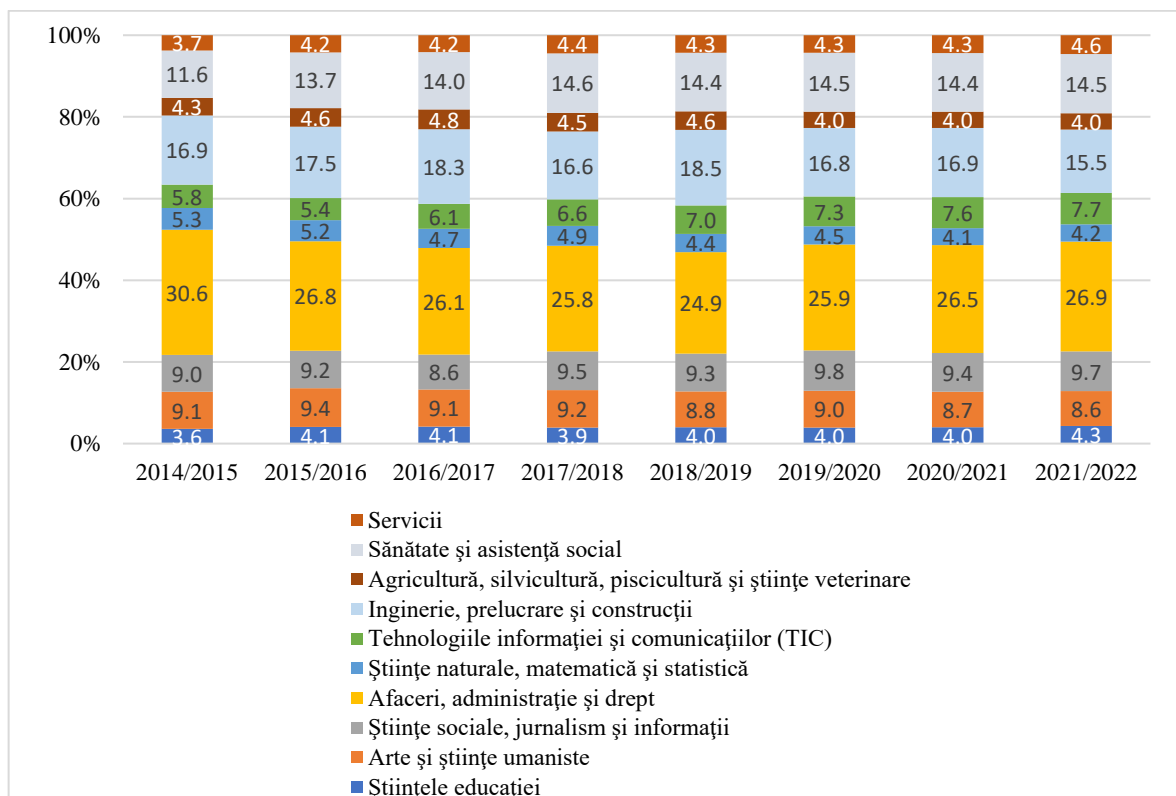
- tendințe mai ample de creștere în domeniile *Sănătate și Tehnologiile informației și comunicațiilor (TIC)*, respectiv tendințe mai ample de scădere în domeniile *Afaceri, administrație și drept și Inginerie, prelucrare și construcții*.

Tabelul 28. Evoluția ponderii absolvenților învățământului universitar de licență (cu și fără diplomă de licență) pe domenii fundamentale de studii, în perioada 2014-2022 (%)

Domenii fundamentale de studii	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Total, din care:	86.636	82.354	82.098	85.614	85.514	88.239	88.934	87.373
Științele educației	3,6%	4,1%	4,1%	3,9%	4,0%	4,0%	4,0%	4,3%
Arte și științe umaniste	9,1%	9,4%	9,1%	9,2%	8,8%	9,0%	8,7%	8,6%
Științe sociale, jurnalism și informare	9,0%	9,2%	8,6%	9,5%	9,3%	9,8%	9,4%	9,7%
Afaceri, administrație și drept	30,6%	26,8%	26,1%	25,8%	24,9%	25,9%	26,5%	26,9%
Științe naturale, matematică și statistică	5,3%	5,2%	4,7%	4,9%	4,4%	4,5%	4,1%	4,2%
Tehnologiile informației și comunicațiilor (TIC)	5,8%	5,4%	6,1%	6,6%	7,0%	7,3%	7,6%	7,7%
Inginerie, prelucrare și construcții	16,9%	17,5%	18,3%	16,6%	18,5%	16,8%	16,9%	15,5%
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	4,3%	4,6%	4,8%	4,5%	4,6%	4,0%	4,0%	4,0%
Sănătate și asistență socială	11,6%	13,7%	14,0%	14,6%	14,4%	14,5%	14,4%	14,5%
Servicii	3,7%	4,2%	4,2%	4,4%	4,3%	4,3%	4,3%	4,6%

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2023.

Figura 19. Evoluția ponderii absolvenților învățământului universitar de licență (cu și fără diplomă de licență) pe domenii fundamentale de studii, în perioada 2014-2022 (%)

Prezența și reușita la examenul de licență a absolvenților (din seria curentă și din seriile anterioare) a înregistrat următoarele tendințe pe parcursul ultimilor opt ani universitari:

- După o creștere, de la un an la altul, a numărului de absolvenți care s-au prezentat la examenul de licență, în anul 2021-2022, efectivele au scăzut (85,4 mii de absolvenți prezenți).
- În perioada de referință, 86-89% din cei prezenți la examenul de licență provin din seriile curente. Ponderea celor care provin din seriile anterioare este mai mare în învățământul particular, comparativ cu cel de stat.
- Ponderea studenților care au absolvit cu diplomă examenul de licență a fost relativ constantă de la un an la altul (96-97%). În 2021-2022, valoarea indicatorului a scăzut (96,5%), comparativ cu anul anterior.
- Procentul de reușită la examenul de licență este mai mare în cazul absolvenților din seria curentă (98-99%), respectiv în cazul absolvenților care provin din învățământul de stat.

Tabelul 29. Rezultatele absolvenților la examenul de licență, pe forme de proprietate, în perioada 2014-2022

Forma de proprietate	Total prezenți				Din care, din seria curentă			
	Număr prezenți	Număr reușiți (absolvenți cu diplomă)	Număr respinși	Pondere reușiți (%)	Număr prezenți	Număr reușiți (absolvenți cu diplomă)	Număr respinși	Pondere reușiți (%)
2014/2015								
Total	87.930	85.028	2.902	96,7%	76.123	74.990	1.133	98,5%
De stat	70.156	68.124	2.032	97,1%	61.811	60.984	827	98,7%
Particular	17.774	16.904	870	95,1%	14.312	14.006	306	97,9%
2015/2016								
Total	83.512	80.815	2.697	96,8%	72.228	70.845	1.383	98,1%
De stat	68.666	66.512	2.154	96,9%	60.427	59.223	1.204	98,0%
Particular	14.846	14.303	543	96,3%	11.801	11.622	179	98,5%
2016/2017								
Total	82.987	80.035	2.952	96,4%	72.609	71.192	1.417	98,0%
De stat	69.301	67.026	2.275	96,7%	61.601	60.391	1.210	98,0%
Particular	13.686	13.009	677	95,1%	11.008	10.801	207	98,1%
2017/2018								
Total	85.874	82.848	3.026	96,5%	76.122	74.724	1.398	98,2%
De stat	72.584	70.119	2.465	96,6%	65.192	63.979	1.213	98,1%
Particular	13.290	12.729	561	95,8%	10.930	10.745	185	98,3%
2018/2019								
Total	86.173	83.210	2.963	96,6%	75.785	74.601	1.184	98,4%
De stat	73.579	71.178	2.401	96,7%	65.663	64.607	1.056	98,4%
Particular	12.594	12.032	562	95,5%	10.122	9.994	128	98,7%
2019/2020								
Total	88.011	85.779	2.232	97,5%	78.252	77.619	633	99,2%
De stat	74.837	73.057	1.780	97,6%	66.802	66.308	494	99,3%
Particular	13.174	12.722	452	96,6%	11.450	11.311	139	98,8%
2020/2021								
Total	88.123	85.665	2.458	97,2%	78.332	77.439	893	98,9%
De stat	74.100	72.306	1.794	97,6%	66.646	65.979	667	99,0%
Particular	14.023	13.359	664	95,3%	11.686	11.460	226	98,1%
2021/2022								
Total	85.428	82.454	2.974	96,5%	76.314	74.966	1.348	98,2%
De stat	72.582	70.129	2.453	96,6%	65.040	63.909	1.131	98,3%
Particular	12.846	12.325	521	95,9%	11.274	11.057	217	98,1%

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2023.

Absolvenți cu diplomă ai studiilor universitare de masterat

După o perioadă de creștere a numărului de absolvenți cu diplomă ai studiilor universitare de masterat, finalul anului universitar 2021/2022 a înregistrat o scădere a efectivelor (38.457 de absolvenți). Dintre aceștia: 88,5% au absolvit învățământul de stat și 11,5% învățământul particular; 62,3% sunt femei și 37,7% bărbați.

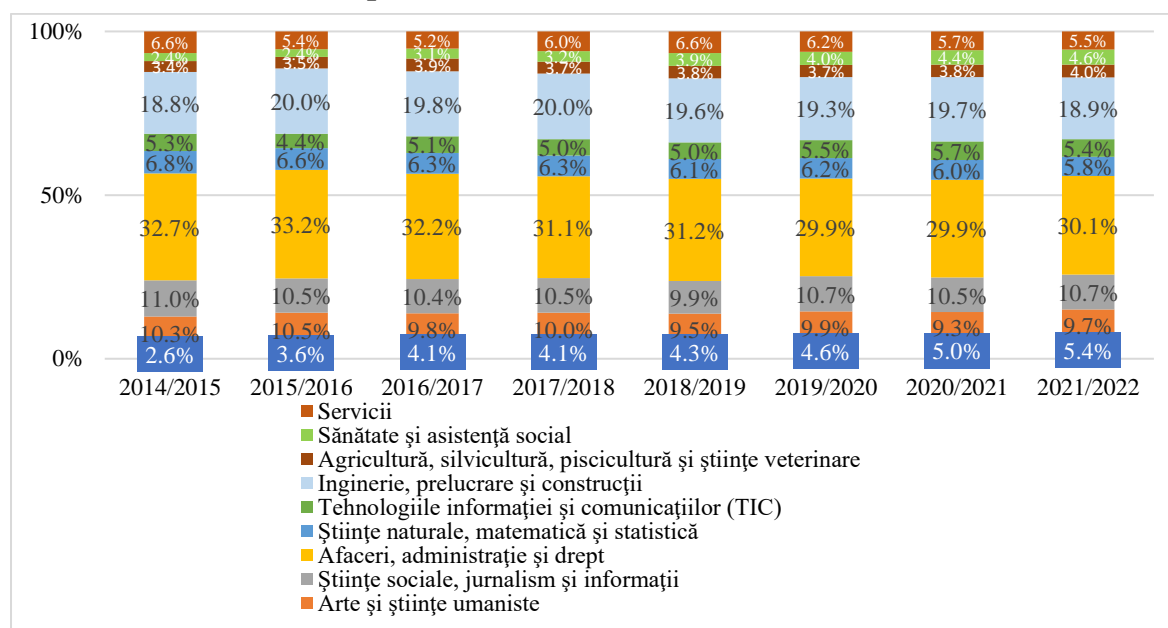
Analiza distribuției absolvenților cu diplomă de master pe domeniile fundamentale de studii evidențiază: ponderile cele mai ample la nivelul domeniilor *Afaceri, administrație și drept* și *Inginerie, prelucrare și construcții*; ponderile cele mai reduse la nivelul domeniilor *Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare* și *Sănătate și asistență socială*.

Tabelul 30. Evoluția ponderii absolvenților cu diplomă din învățământul universitar de masterat, pe domeniile fundamentale de studii, în perioada 2014-2022 (%)

Domenii fundamentale de studii	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022
Total	39.455	35.990	35.802	36.513	38.022	40.258	40.585	38.457
Științele educației	2,6%	3,6%	4,1%	4,1%	4,3%	4,6%	5,0%	5,4%
Arte și științe umaniste	10,3%	10,5%	9,8%	10,0%	9,5%	9,9%	9,3%	9,7%
Științe sociale, jurnalism și informare	11,0%	10,5%	10,4%	10,5%	9,9%	10,7%	10,5%	10,7%
Afaceri, administrație și drept	32,7%	33,2%	32,2%	31,1%	31,2%	29,9%	29,9%	30,1%
Științe naturale, matematică și statistică	6,8%	6,6%	6,3%	6,3%	6,1%	6,2%	6,0%	5,8%
Tehnologiile informației și comunicațiilor	5,3%	4,4%	5,1%	5,0%	5,0%	5,5%	5,7%	5,4%
Inginerie, prelucrare și construcții	18,8%	20,0%	19,8%	20,0%	19,6%	19,3%	19,7%	18,9%
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	3,4%	3,5%	3,9%	3,7%	3,8%	3,7%	3,8%	4,0%
Sănătate și asistență socială	2,4%	2,4%	3,1%	3,2%	3,9%	4,0%	4,4%	4,6%
Servicii	6,6%	5,4%	5,2%	6,0%	6,6%	6,2%	5,7%	5,5%

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2023.

Figura 20. Evoluția ponderii absolvenților cu diplomă de masterat pe domenii fundamentale de studii în perioada 2014-2022 (%)

Absolvenți cu diplomă ai studiilor universitare de doctorat și postdoctorat

Numărul de persoane care au absolvit studiile doctorale și postdoctorale a înregistrat fluctuații în ultimii opt ani universitari: o scădere amplă începând cu anul 2015/2016, urmată de creșteri ulterioare.

La finalul anului universitar 2021-2022, numărul persoanelor care au obținut diplomă de studii universitare de doctorat și postdoctorat a fost în scădere față de anul anterior. Din cei 2.263 de absolvenți:

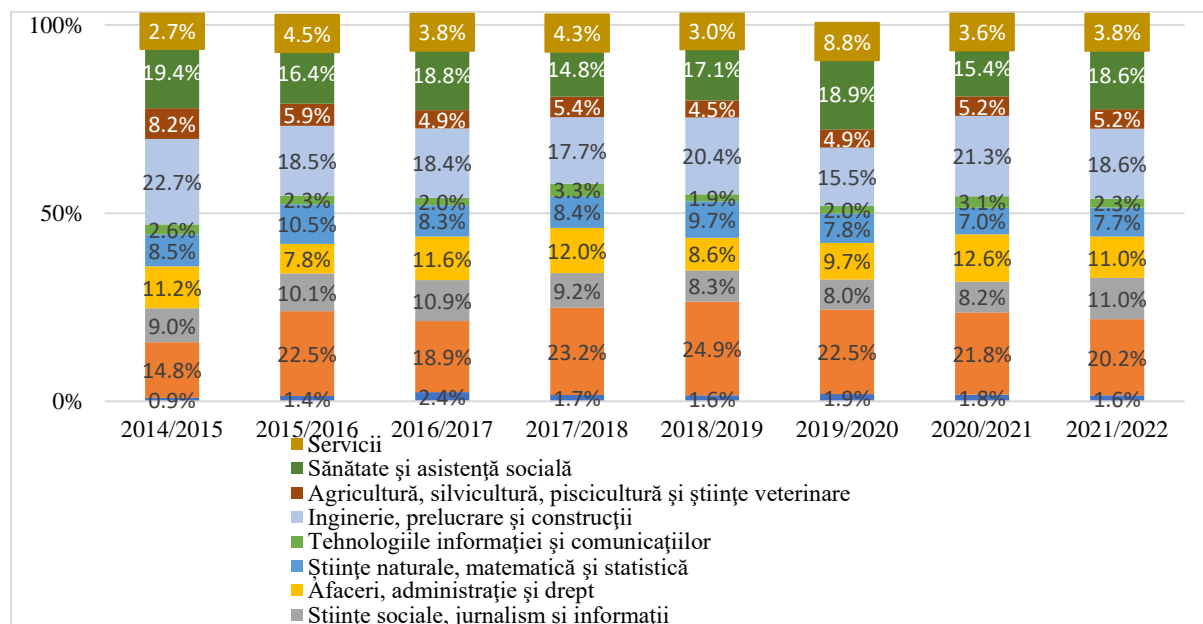
- 2.206 au absolvit studiile de doctorat, iar 57 studiile postdoctorale de cercetare avansată;
- 86,3% au absolvit studiile universitare și postdoctorale în învățământul la zi;
- aproape toate titlurile (99,6%) au fost obținute în instituții de învățământ superior de stat;
- cele mai multe titluri de doctor au fost obținute în domeniile *Arte și științe umaniste* și *Inginerie, prelucrare și construcții* și *Sănătate și asistență socială*, iar cele mai puține în domeniile: *Științele educației*, *Tehnologiile informației și comunicațiilor* și *Servicii*;
- aproape jumătate dintre absolvenții de studii postdoctorale de cercetare avansată s-au înregistrat în domeniul *Inginerie, prelucrare și construcții*.

Tabelul 31. Evoluția ponderii (%) absolvenților de doctorat și postdoctorat, pe domenii fundamentale de studii, în perioada 2014-2022

Domenii fundamentale de studii	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022
Total	3.992	2.260	1.888	1.843	1.920	2.069	2.564	2263
Științele educației	0,9%	1,4%	2,4%	1,7%	1,6%	1,9%	1,8%	1,6%
Arte și științe umaniste	14,8%	22,5%	18,9%	23,2%	24,9%	22,5%	21,8%	20,2%
Științe sociale, jurnalism și informare	9,0%	10,1%	10,9%	9,2%	8,3%	8,0%	8,2%	11,0%
Afaceri, administrație și drept	11,2%	7,8%	11,6%	12,0%	8,6%	9,7%	12,6%	11,0%
Științe naturale, matematică și statistică	8,5%	10,5%	8,3%	8,4%	9,7%	7,8%	7,0%	7,7%
Tehnologiile informației și comunicațiilor	2,6%	2,3%	2,0%	3,3%	1,9%	2,0%	3,1%	2,3%
Inginerie, prelucrare și construcții	22,7%	18,5%	18,4%	17,7%	20,4%	15,5%	21,3%	18,6%
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	8,2%	5,9%	4,9%	5,4%	4,5%	4,9%	5,2%	5,2%
Sănătate și asistență socială	19,4%	16,4%	18,8%	14,8%	17,1%	18,9%	15,4%	18,6%
Servicii	2,7%	4,5%	3,8%	4,3%	3,0%	8,8%	3,6%	3,8%

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2023.

Figura 21. Evoluția ponderii absolvenților de doctorat și postdoctorat pe domenii fundamentale de studii în perioada 2014-2022

Absolvenți cu diplomă ai programelor postuniversitare

Numărul de absolvenți ai programelor postuniversitare a scăzut de la un an la altul. La nivelul anului universitar 2021/2022, un număr de 2.406 de persoane au absolvit studii și cursuri postuniversitare, în scădere față de anul anterior. Dintre aceștia:

- 79% sunt femei, 91% au absolvit programe în învățământul la zi, iar 81% provin din învățământul de stat;
- analiza distribuției absolvenților de programe postuniversitare pe domeniile fundamentale de studii evidențiază scăderi ample la unele domenii (*Sănătate și asistență socială, Servicii*), concomitent cu creșteri semnificative la alte domenii (*Științele educației*).

Tabelul 32. Evoluția ponderii (%) absolvenților cu diplomă din învățământul postuniversitar, pe domenii fundamentale de studii, în perioada 2014-2022

Domenii fundamentale de studii	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022
Total	5.003	2.723	3.525	5.067	1.607	2.165	2.720	2.406
Științele educației	14,2%	16,4%	35,3%	19,9%	52,3%	68,3%	82,2%	73,5%
Arte și științe umaniste	2,4%	4,8%	1,9%	2,3%	6,0%	6,1%	3,3%	4,4%
Științe sociale, jurnalism și informare	3,5%	8,2%	4,6%	2,6%	7,8%	3,6%	3,3%	9,6%
Afaceri, administrație și drept	3,3%	7,1%	9,9%	9,0%	15,1%	5,1%	5,6%	1,7%
Științe naturale, matematică și statistică	3,6%	5,4%	5,8%	1,7%	3,9%	5,1%	1,7%	5,4%
Tehnologiile informației și comunicațiilor	1,8%	0,8%	0,3%	0,9%	1,7%	3,0%	1,3%	5,0%
Inginerie, prelucrare și construcții	3,0%	5,2%	4,4%	3,2%	12,4%	6,5%	2,6%	0,0%
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Sănătate și asistență socială	56,1%	2,0%	31,2%	60,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Servicii	12,1%	50,1%	6,6%	0,2%	0,7%	2,4%	0,0%	0,4%

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2023.

I.4 Resurse umane în învățământul superior

I.4.1 Evoluția personalului angajat

Numărul de personal angajat în învățământul superior este relativ constant în ultimii ani, situându-se în jurul valorii de 50 de mii de persoane. Personalul didactic reprezintă peste jumătate din personalul angajat în învățământul superior. Peste 90% din totalul personalului didactic predă în învățământul superior de stat. Peste jumătate este cuprins în intervalul de vârstă 40-54 de ani.

La nivelul anului 2022/2023, în învățământul superior erau angajate 51.048 de persoane, număr în ușoară creștere față de anul anterior.

Distribuția pe categorii a personalului angajat a fost relativ constantă de la un an la altul, cu creștere la nivelul personalului de întreținere și operațional, respectiv cu scădere la nivelul personalului de conducere fără norme didactice.

Tabelul 33. Evoluția numărului de personal angajat în instituțiile de învățământ superior, în perioada 2014-2023

Categorie personal angajat	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Total personal, din care:	50.845	49.993	50.009	50.204	50.225	50.603	50.112	50.165	51.048
Personal didactic	27.772	26.949	26.618	26.266	26.384	26.429	25.991	26.555	26.649
Personal didactic auxiliar	9.986	9.566	9.259	8.762	8.864	8.774	9.037	9.116	9.753
Personal administrativ	5.445	6.076	6.389	6.922	6.511	6.745	6.305	5.987	6.002
Personal întreținere și operațional	7.069	7.101	7.466	8.045	8.265	8.452	8.560	8.284	8.442
Personal de conducere fără norme didactice	573	301	277	209	201	203	219	223	202

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2023.

Municipiul București a concentrat cel mai ridicat număr de personal angajat și cel mai ridicat număr de cadre didactice din învățământul superior (16.569 de persoane angajate, respectiv 8.384 de cadre didactice). Practic, un angajat din trei, respectiv un cadru didactic din trei lucrează într-o instituție de învățământ superior din București.

Analiza distribuției personalului angajat în învățământul superior pe forme de proprietate evidențiază următoarele aspecte:

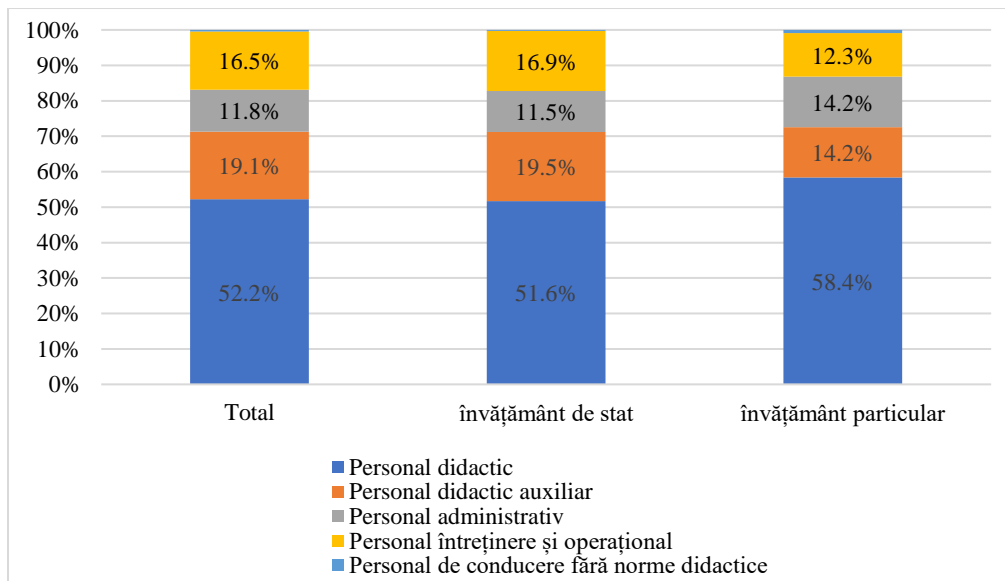
- 91,7% din personal este angajat în învățământul superior de stat;
- pe categorii de personal: ponderea personalului didactic în totalul personalul angajat este mai mare în învățământul particular (58,4%), comparativ cu învățământul de stat (51,6%);
- personalul didactic auxiliar și personalul de întreținere și operațional au ponderi mai ridicate în învățământul de stat, comparativ cu învățământul particular.

Tabelul 34. Distribuția personalului angajat în instituțiile de învățământ superior pe categorii și pe forme de proprietate, în anul universitar 2022/2023

Categorie personal angajat	Total (nr.)	% pe categorii de personal angajat		% pe forme de proprietate		
Categorie personal angajat/ Anul	Total	Învățământ de stat	Învățământ particular	Total	Învățământ de stat	Învățământ particular
Total personal angajat (număr)	51.048	46.825	4.223			
Total personal angajat (%)	100,0%	100,0%	100,0%	100%	91,7%	8,3%
Personal didactic	52,2%	51,6%	58,4%	100%	90,7%	9,3%
Personal didactic auxiliar	19,1%	19,5%	14,2%	100%	93,9%	6,1%
Personal administrativ	11,8%	11,5%	14,2%	100%	90,0%	10,0%
Personal întreținere și operațional	16,5%	16,9%	12,3%	100%	93,9%	6,1%
Personal de conducere fără norme didactice	0,4%	0,3%	0,9%	100%	80,7%	19,3%

Sursa: Date calculate pe baza Caietului statistic Învățământul superior la începutul anului universitar 2022/2023, INS, 2023.

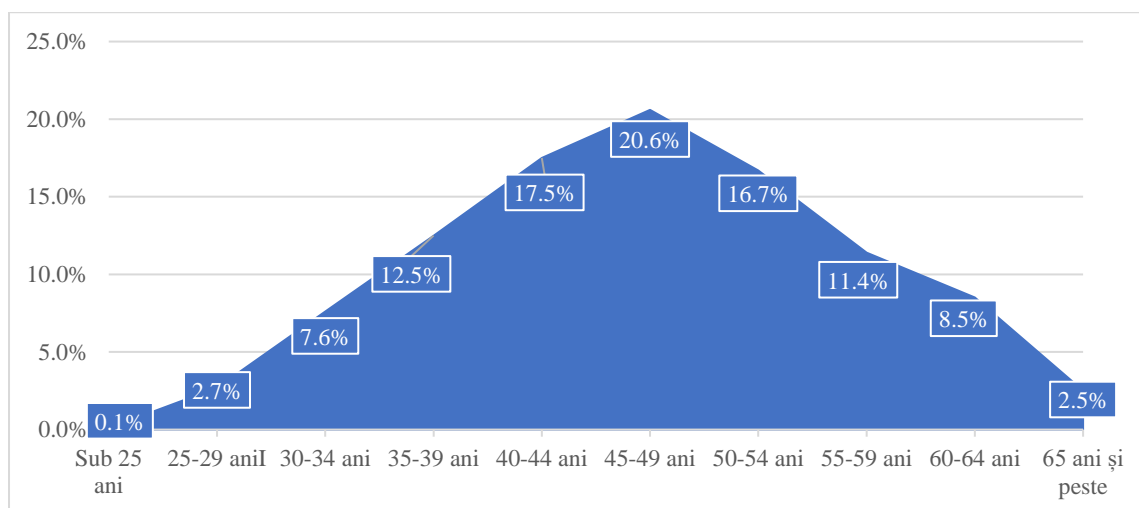
Figura 22. Personalul angajat în instituțiile de învățământ superior pe categorii și pe forme de proprietate, în anul universitar 2022/2023 (%)

În ultimul an de referință, datele privind **personalul didactic** din învățământul superior au fost următoarele:

- personalul didactic a reprezentat 52,2% din totalul angajaților din învățământul superior;
- o pondere de 99,4% din personalul didactic funcționa cu normă întreagă;
- 90,7% din personalul didactic predă în învățământul de stat;
- peste jumătate (54,8%) din personalul didactic din învățământul superior era cuprinsă în grupa de vârstă 40-54 de ani.

Figura 23. Personalul didactic din învățământul superior pe grupe de vârste, în anul universitar 2022/2023 (%)

Analiza distribuției personalului didactic pe forme de proprietate evidențiază următoarele aspecte:

- în învățământul de stat s-au înregistrat scăderi ale numărului cadrelor didactice în perioada 2014-2020, urmate de creșteri în ultimii doi ani;
- în învățământul particular, numărul de cadre didactice a scăzut de la un an la altul, în relație cu reducerea numărului de studenți înscriși;
- 90% din totalul personalului didactic predă în învățământul superior de stat și numai 10% în învățământul particular.

Tabelul 35. Evoluția numărului personalului didactic din învățământul superior, pe forme de proprietate, în perioada 2014-2023

Forma de proprietate	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023
Total personal angajat	50.845	49.993	50.009	50.204	50.225	50.603	50.112	50.165	51.048
Total personal didactic, din care:	27.772	26.949	26.618	26.266	26.384	26.429	25.991	26.555	26.649
- proprietate de stat	24.467	23.978	23.776	23.566	23.822	23.621	23.204	23.992	24.181
- proprietate particulară	3.305	2.971	2.842	2.700	2.562	2.808	2.787	2.563	2.468

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2023.

I.4.2 Ponderea personalului didactic pe sexe

Începând cu anul universitar 2016/2017, ponderea personalului didactic feminin în totalul personalului didactic a depășit pragul de 50% și a înregistrat o tendință de creștere de la un an la altul. În anul universitar 2022/2023, ponderea personalului didactic feminin a fost de 52,3%.

În ultimii ani universitari, distribuția personalului didactic pe sexe s-a schimbat, în favoarea populației feminine. În prezent, personalul didactic feminin reprezintă 52,3% din total, continuându-se tendința de creștere înregistrată în ultimii ani.

Tabelul 36. Evoluția ponderii personalului didactic în învățământul superior, pe sexe (%)

	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023
Feminin	49,4%	50,0%	50,8%	51,3%	50,9%	51,7%	52,1%	52,4%	52,3%
Masculin	50,6%	50,0%	49,2%	48,7%	49,1%	48,3%	47,9%	47,6%	47,7%

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2023.

Conform datelor *Institutului Național de Statistică*, ponderea femeilor a continuat să crească și la nivelul personalului didactic cu funcții de conducere. În anul universitar 2022/2023, valoarea indicatorului a fost de 42,6%.

I.4.3 Numărul de studenți ce revine unui cadru didactic

În anul universitar 2022/2023, a continuat tendința de scădere a numărului de studenți care revine unui cadru didactic. Se mențin diferențele pe forme de proprietate, valoarea acestui indicator fiind mai ridicată în cazul învățământului particular.

În ultimii nouă ani universitari, raportul dintre numărul de studenți și cel al cadrelor didactice a fost de 15-16 studenți/cadru didactic – în reducere semnificativă față de perioada de dinainte de 2010, când indicatorul avea valoarea de aproximativ 25 de studenți/cadru didactic. La nivelul anului universitar 2022/2023, indicatorul a avut valoarea de 15,4 – în scădere față de anul anterior.

Valorile indicatorului sunt puternic diferite între învățământul de stat și cel particular. În mod constant, numărul de studenți ce revine unui cadru didactic este mai mare în învățământul particular, comparativ cu învățământul de stat. În ultimii doi ani universitari, diferența dintre valorile indicatorului în învățământul de stat și în învățământul particular a fost de aproximativ 7 studenți/cadru didactic.

Tabelul 37. Evoluția numărului de studenți ce revine unui cadru didactic în învățământul universitar de licență, în perioada 2014-2022

Forma de proprietate	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023
Total	14,8	15,2	15,3	15,5	15,3	15,4	16,1	15,7	15,4
Învățământul de stat	14,1	14,7	14,7	14,9	14,6	14,9	15,6	15,0	14,8
Învățământul particular	19,9	19,9	20,6	20,7	21,1	19,8	20,3	21,9	21,7

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2023.

Partea a II-a. ACȚIUNI RELEVANTE ȘI REZULTATE OBTINUTE ÎN ANUL UNIVERSITAR 2022-2023

II.1 Asigurarea cadrului normativ al sistemului de învățământ superior

II.1.1 Legi

Legea învățământului superior nr. 199 din 4 iulie 2023

▪ II.1.2 Ordonanțe de urgență

- OUG nr. 72/2023 din 31 august 2023 pentru modificarea unor acte normative în domeniul educației, precum și pentru modificarea OUG nr. 57/2019 privind Codul administrativ;
- OUG nr. 58/2023 din 12 iunie 2023 privind unele măsuri pentru acordarea unei prime de carieră didactică pentru personalul didactic și didactic auxiliar, precum și unei prime de carieră profesională pentru personalul administrativ din învățământul de stat, suportate din fonduri externe nerambursabile;
- OUG nr. 57/2023 din 12 iunie 2023 pentru stabilirea unor măsuri privind salarizarea personalului din sistemul național de învățământ de stat;
- OUG nr. 13/2023 din 15 martie 2023 pentru modificarea art. 205 alin. (10) din Legea educației naționale nr. 1/2011 cu modificările și completările ulterioare și prorogarea unor termene.

II.1.3 Hotărâri de guvern

- HG nr. 651/2023 din 3 august 2023 pentru modificarea anexelor nr. 1 și 2 la HG nr. 356/2023 privind aprobarea domeniilor și programelor de studii universitare de master acreditate și a numărului maxim de studenți ce pot fi școlarizați în anul universitar 2023 – 2024;
- HG nr. 650/2023 din 3 august 2023 pentru modificarea anexelor nr. 1 - 6 la HG nr. 367/2023 privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/programelor de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2023 – 2024;
- HG nr. 403/2023 din 4 mai 2023 privind aprobarea cifrelor de școlarizare pentru învățământul preuniversitar de stat și pentru învățământul superior de stat în anul școlar/universitar 2023 – 2024;
- HG nr. 356/2023 din 20 aprilie 2023 privind aprobarea domeniilor și programelor de studii universitare de master acreditate și a numărului maxim de studenți ce pot fi școlarizați în anul universitar 2023 – 2024;
- HG nr. 367/2023 din 20 aprilie 2023 privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/programelor de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2023 – 2024;
- HG nr. 118/2023 din 8 februarie 2023 privind acordarea burselor în străinătate pentru stagii de studii universitare de masterat și de doctorat, pentru stagii postdoctorale și de cercetare.

II.1.4 Ordine de ministru

- OME nr. 5260/2022 din 31 august 2022 privind acordarea autorizației de funcționare provizorie Universității de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie "George Emil Palade" din municipiul Târgu Mureș pentru Colegiul UMFST "George Emil Palade" și Liceul UMFST "George Emil Palade" din municipiul Târgu Mureș, județul Mureș;
- OME nr. 6216/2022 din 9 noiembrie 2022 pentru aprobarea Metodologiei privind constituirea consorțiilor pentru învățământ dual;
- OME nr. 6273/2022 din 18 noiembrie 2022 privind acreditarea domeniului de doctorat "Mecatronică și robotică" în cadrul Școlii Doctorale Interdisciplinare, organizată la Universitatea "Transilvania" din Brașov;
- OME nr. 6274/2022 din 18 noiembrie 2022 privind autorizarea de funcționare provizorie a domeniului de doctorat "Medicină dentară" în cadrul Școlii Doctorale Științe Biomedicale, organizată la Universitatea din Oradea;
- OME nr. 6250/2156/2022 din 15 noiembrie 2022 pentru aprobarea Metodologiei de elaborare, validare, aprobare și gestionare a standardelor ocupaționale;
- OME nr. 2097/6389/2022 din 8 noiembrie 2022 pentru completarea Listei specializărilor și a perfecționărilor pentru care furnizorii de formare profesională a adulților au dreptul să organizeze programe de formare profesională finalizate cu certificate de absolvire cu recunoaștere națională pentru absolvenții de studii universitare, prevăzută în anexa la Ordinul ministrului muncii și justiției sociale și al ministrului educației naționale nr. 1.151/4.115/2018;
- OME nr. 6374/2022 din 7 decembrie 2022 privind aprobarea Metodologiei pentru atestarea formării profesionale dobândite la furnizori de formare profesională autorizați/acreditați din statele membre ale Uniunii Europene, Spațiului Economic European și din Confederația Elvețiană;
- OME nr. 21813/6421/2246/4433/2022 din 15 decembrie 2022 privind încadrarea în activitatea de creare de programe pentru calculator;
- OME nr. 6390/2022 din 12 decembrie 2022 privind acreditarea domeniului de doctorat "Inginerie geodezică" în cadrul Școlii Doctorale a UTCB, organizată la Universitatea Tehnică de Construcții din București;
- OME nr. 6445/2022 din 21 decembrie 2022 pentru modificarea Ordinului ministrului educației nr. 5.978/2021 privind menținerea acreditării Universității "Ovidius" din Constanța în vederea organizării programelor de studii universitare de doctorat;
- OME nr. 6403/2022 din 14 decembrie 2022 privind acreditarea domeniului de doctorat "Ingineria mediului" în cadrul Școlii Doctorale Interdisciplinare, organizată la Universitatea "Transilvania" din Brașov;
- OME nr. 6434/2022 din 21 decembrie 2022 privind corelarea prin transfer a numărului de locuri între cicluri de studii universitare și numărul de locuri - granturi de studii (anul I) finanțate de la bugetul de stat pentru instituțiile de învățământ superior de stat, pentru anul universitar 2022 – 2023;
- OME nr. 6452/2022 din 22 decembrie 2022 pentru modificarea Ordinului ministrului educației naționale nr. 3.329/2018 privind stabilirea cuantumului burselor pentru studenții

- doctoranzi înmatriculați la studii universitare de doctorat finanțate de la bugetul de stat cu bursă, la forma de învățământ cu frecvență, în instituțiile de învățământ superior de stat;
- OME nr. 6453/2022 din 22 decembrie 2022 pentru aprobarea Metodologiei de alocare și utilizare a fondului pentru dezvoltarea instituțională a instituțiilor de învățământ superior de stat, pentru anul 2023;
 - OME nr. 6450/2022 din 22 decembrie 2022 pentru aprobarea Metodologiei de alocare a fondurilor bugetare pentru finanțarea de bază și finanțarea suplimentară a instituțiilor de învățământ superior de stat din România, pentru anul 2023;
 - OME nr. 6451/2022 din 22 decembrie 2022 privind constituirea și utilizarea fondului pentru finanțarea situațiilor speciale care nu pot fi integrate în formula de finanțare a instituțiilor de învățământ superior de stat, pentru anul 2023;
 - OME nr. 2228/2022/3025/2023 din 15 decembrie 2022 pentru modificarea și completarea Metodologiei de autorizare a furnizorilor de formare profesională a adulților, aprobată prin Ordinul ministrului muncii, solidarității sociale și familiei și al ministrului educației, cercetării și tineretului nr. 353/5.202/2003;
 - OME nr. 3613/2023 din 31 ianuarie 2023 privind modificarea anexei la OM nr. 6.216/2022 pentru aprobarea Metodologiei privind constituirea consorțiilor pentru învățământ dual
 - OME nr. 3263/2023 din 30 ianuarie 2023 privind acreditarea domeniului de doctorat "Ingineria autovehiculelor" în cadrul Școlii Doctorale Interdisciplinare, organizată la Universitatea "Transilvania" din Brașov;
 - OME nr. 3273/2023 din 30 ianuarie 2023 privind acreditarea domeniului de doctorat "Muzică" în cadrul Școlii Doctorale Științe Umaniste și Arte, organizată la Universitatea din Oradea;
 - OME nr. 3046/2023 din 17 ianuarie 2023 pentru aprobarea Metodologiei privind realizarea exercițiului național de metaranking;
 - OME nr. 3725/2023 din 22 februarie 2023 privind aprobarea utilizării domeniilor de studii ISCED F-2013 pentru corelarea Nomenclatorului domeniilor de studii universitare realizat de către Ministerul Educației;
 - OME nr. 3790/2023 din 6 martie 2023 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea concursului național de acordare a burselor în străinătate pentru stagii de studii universitare de masterat și de doctorat, pentru stagii postdoctorale și de cercetare;
 - OME nr. 3719/2023 din 21 februarie 2023 pentru modificarea Ordinului ministrului educației și cercetării nr. 4.676/2020 privind componența nominală a Consiliului Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare pentru mandatul 2020 – 2024;
 - OME nr. 3781/2023 din 3 martie 2023 privind aprobarea Metodologiei de monitorizare specială a Universității Creștine "Dimitrie Cantemir" din București;
 - OME nr. 3721/2023 din 22 februarie 2023 pentru aprobarea Metodologiei privind finanțarea cercetării științifice universitare din cadrul instituțiilor de învățământ superior de stat în anul 2023;
 - OME nr. 3796/2023 din 8 martie 2023 pentru modificarea art. 1 din Ordinul ministrului educației nr. 5.585/2021 privind componența Consiliului de etică și management universitar;

- OME educației nr. 698/3879/2023 din 13 martie 2023 privind aprobarea Metodologiei pentru desfășurarea concursului de admitere în rezidențiat pe loc și pe post în medicină, sesiunea 14 mai 2023, sesiune extraordinară, pentru locurile și posturile rămase neocupate pentru domeniul medicină în sesiunea 20 noiembrie 2022 Ordinului ministrului educației nr. 3889/2023 din 27 martie 2023 privind constituirea Consiliului științific care coordonează administrarea Registrului Matricol Unic al Universităților din România;
- OME nr. 3934/2023 din 5 aprilie 2023 privind acreditarea domeniului de doctorat "Drept" în cadrul Școlii Doctorale Științe socio-umane, organizată la Universitatea "Dunărea de Jos" din Galați;
- OME nr. 3935/2023 din 5 aprilie 2023 privind acreditarea domeniului de doctorat "Științe administrative" în cadrul Școlii Doctorale de Economie și Administrarea afacerilor, organizată la Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași;
- OME nr. 20463/3964/967/1415/2023 din 11 aprilie 2023 privind încadrarea în activitatea de creare de programe pentru calculator;
- OME nr. 4072/2023 din 26 aprilie 2023 privind aprobarea Regulamentului de acordare a voucherelor de vacanță pentru unitățile/instituțiile de învățământ de stat, în Ministerul Educației și în alte instituții publice din subordinea/coordonarea acestuia, pentru anii 2023 – 2026;
- OME nr. 4135/2023 din 3 mai 2023 privind aprobarea Calendarului pentru acordarea unui ajutor financiar în vederea achiziționării de calculatoare pentru anul 2023;
- OME nr. 4109/2023 din 28 aprilie 2023 privind menținerea acreditării pentru domeniile de doctorat "Cibernetică și statistică" și "Finanțe" în Școala Doctorală de Științe Sociale din cadrul Universității "Lucian Blaga" din Sibiu;
- OME nr. 4111/2023 din 28 aprilie 2023 privind acreditarea domeniului de doctorat "Știința sportului și educației fizice" în cadrul Școlii Doctorale de Știința Sportului și Educației Fizice din Universitatea "Ovidius" din Constanța;
- OME nr. 4107/2023 din 28 aprilie 2023 pentru modificarea Ordinului ministrului educației nr. 5.952/2021 privind menținerea acreditării Academiei Tehnice Militare "Ferdinand I" din București în vederea organizării programelor de studii universitare de doctorat;
- OME nr. 4404/2023 din 31 mai 2023 pentru modificarea Ordinului ministrului educației nr. 4.135/2023 privind aprobarea Calendarului pentru acordarea unui ajutor financiar în vederea achiziționării de calculatoare pentru anul 2023;
- OME nr. 4142/2023 din 4 mai 2023 pentru menținerea acreditării domeniului de doctorat "Management" din Școala Doctorală de Științe Economice și Umaniste din cadrul Universității "Valahia" din Târgoviște;
- OME nr. 4149/2023 din 8 mai 2023 pentru modificarea OM nr. 5.948/2021 privind menținerea acreditării Universității "Babeș-Bolyai" din Cluj-Napoca în vederea organizării programelor de studii universitare de doctorat;
- OME nr. 4341/2023 din 30 mai 2023 pentru menținerea acreditării domeniului de doctorat "Marketing" din Școala doctorală de Economie și de Administrare a afacerilor din cadrul Universității de Vest din Timișoara;

- OME Enr. 4342/2023 din 30 mai 2023 pentru menținerea acreditării domeniului de doctorat "Teologie" în cadrul Școlii doctorale de Teologie ortodoxă "Sfântul Nicodim" și a domeniului de doctorat "Istorie" în cadrul Școlii doctorale de Științe sociale și umaniste, organizate la Universitatea din Craiova;
- OME nr. 4436/2023 din 8 iunie 2023 pentru modificarea anexei la Ordinul ministrului educației naționale nr. 3.392/2017 privind stabilirea Criteriilor generale de acordare a burselor și a altor forme de sprijin material pentru studenții și cursanții din învățământul superior de stat, învățământ cu frecvență;
- OME nr. 4494/2023 din 20 iunie 2023 privind aprobarea Metodologiei pentru înregistrarea și înscrierea calificărilor din învățământul superior în Registrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior (RNCIS);
- OME nr. 1052/4268/2023 din 5 mai 2023 privind modificarea și completarea Listei specializărilor și a perfecționărilor pentru care furnizorii de formare profesională a adulților au dreptul să organizeze programe de formare profesională finalizate cu certificate de absolvire cu recunoaștere națională pentru absolvenții de studii universitare, prevăzută în anexa la Ordinul ministrului muncii și justiției sociale și al ministrului educației naționale nr. 1.151/4.115/2018;
- OME nr. 4968/2023 din 30 iunie 2023 pentru modificarea Ordinului ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 6.156/2016 privind organizarea și desfășurarea anului pregătitor de limbă română pentru cetățenii străini;
- OME nr. 2218/5019/2023 din 30 iunie 2023 pentru aprobarea condițiilor și a metodologiei privind înființarea, desființarea și reorganizarea secțiilor clinice/compartimentelor clinice din spitale;
- OME nr. 4966/2023 din 30 iunie 2023 pentru aprobarea Listei nominale a beneficiarilor Legii nr. 269/2004 privind acordarea unui ajutor financiar în vederea stimulării achiziționării de calculatoare și stabilirea venitului maxim brut lunar pe membru de familie pentru care se acordă ajutorul financiar, pentru anul 2023
- OME nr. 4916/2023 din 28 iunie 2023 privind acreditarea domeniului de doctorat "Ingineria produselor alimentare" în cadrul Școlii Doctorale - Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, organizată la Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca;
- OME nr. 4917/2023 din 28 iunie 2023 pentru menținerea acreditării domeniului de doctorat "Inginerie electronică, telecomunicații și tehnologii informaționale" în cadrul Școlii Doctorale de Științe Inginerești organizate la Universitatea din Oradea;
- OME nr. 4918/2023 din 28 iunie 2023 privind acreditarea domeniului de doctorat "Științe administrative" în cadrul Școlii Interdisciplinare de Studii Doctorale (Interdisciplinary School of Doctoral Studies) - ISDS UB, organizată la Universitatea din București;
- OME nr. 4919/2023 din 28 iunie 2023 pentru menținerea acreditării domeniului de doctorat "Calculatoare și tehnologia informației" în cadrul Școlii Doctorale "Constantin Belea" a Facultății de Automatică, Calculatoare și Electronică, organizată la Universitatea din Craiova
- OME nr. 4922/2023 din 28 iunie 2023 pentru completarea Ordinului ministrului educației naționale nr. 4.275/2019 privind aprobarea componenței Consiliului Național pentru Finanțarea Învățământului Superior în mandatul 2019 – 2023;

- OME nr. 2508/4493/2023 din 27 iulie 2023 pentru aprobarea Metodologiei privind asigurarea asistenței medicale a antepreșcolărilor, preșcolărilor, elevilor din unitățile de învățământ preuniversitar și studenților din instituțiile de învățământ superior pentru menținerea stării de sănătate a colectivităților și pentru promovarea unui stil de viață sănătos;
- OME nr. 4920/2023 din 28 iunie 2023 pentru menținerea acreditării domeniului de doctorat "Matematică" în Școala Doctorală Interdisciplinară organizată la Universitatea din Pitești;
- OME nr. 5073/2023 din 14 iulie 2023 pentru modificarea Ordinului ministrului educației nr. 5.835/2021 privind menținerea acreditării Universității din Craiova în vederea organizării programelor de studii universitare de doctorat;
- OME nr. 5187/2023 din 31 iulie 2023 privind menținerea acreditării domeniului de doctorat "Istorie" în cadrul Școlii Doctorale IOSUD Academia Română (SCOSAAR), organizată la Academia Română;
- OME nr. 5188/2023 din 31 iulie 2023 privind acreditarea domeniului de doctorat "Științe ale comunicării" în cadrul Școlii Doctorale de Filosofie, Sociologie și Științe Politice, organizată la Universitatea de Vest din Timișoara;
- OME nr. 5189/2023 din 31 iulie 2023 privind menținerea acreditării domeniului de doctorat "Biologie" din cadrul Școlii Doctorale de Științe Aplicate, organizată la Universitatea "Ovidius" din Constanța;
- OME nr. 5190/2023 din 31 iulie 2023 pentru menținerea acreditării domeniului de doctorat "Contabilitate" în Școala Doctorală de Științe Economice și Umaniste, organizată la Universitatea "Valahia" din Târgoviște;
- OME nr. 5191/2023 din 31 iulie 2023 privind menținerea acreditării domeniului de doctorat "Teologie" din cadrul școlilor doctorale Ecumene/Religie. Cultură. Societate/Teologie ortodoxă "Isidor Todoran", organizate la Universitatea "Babeș-Bolyai" din Cluj-Napoca;
- OME nr. 5192/2023 din 31 iulie 2023 privind menținerea acreditării domeniului de doctorat "Istorie" în cadrul Școlii Doctorale de Științe Umaniste, organizată la Universitatea "Ovidius" din Constanța;
- OME nr. 5193/2023 din 31 iulie 2023 privind menținerea acreditării domeniului de doctorat "Teologie" din cadrul Școlii Doctorale de Teologie, organizată la Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași;
- OME nr. 5194/2023 din 31 iulie 2023 privind menținerea acreditării domeniului de doctorat "Știința mediului" din cadrul Școlii de Studii universitare doctorale în domeniul Ecologie și Școlii Interdisciplinare de Studii Doctorale (Interdisciplinary School of Doctoral Studies) - ISDS UB, organizate la Universitatea din București;
- OME nr. 5231/2023 din 1 august 2023 privind acreditarea domeniului de doctorat "Arhitectură" în cadrul Școlii Doctorale de Studii Inginerești, organizată la Universitatea Politehnica Timișoara;
- OME nr. 5181/2023 din 28 iulie 2023 privind modificarea și completarea Ordinului ministrului educației nr. 4.966/2023 pentru aprobarea Listei nominale a beneficiarilor Legii nr. 269/2004 privind acordarea unui ajutor financiar în vederea stimulării achiziționării de calculatoare și stabilirea venitului maxim brut lunar pe membru de familie pentru care se acordă ajutorul financiar, pentru anul 2023;

- OME nr. 5272/2023 din 4 august 2023 privind acreditarea domeniului de doctorat "Științe administrative" în cadrul Școlii Doctorale de Științe Administrative, organizată la Universitatea din București;
- OME nr. 5380/2023 din 16 august 2023 privind acreditarea domeniului de doctorat "Asistență socială" în cadrul Școlii Doctorale Interdisciplinare organizate la Universitatea "Aurel Vlaicu" din Arad;
- OME nr. 5381/2023 din 16 august 2023 privind menținerea acreditării domeniului de doctorat "Inginerie chimică" în cadrul Școlii Doctorale a Universității "Petrol-Gaze" din Ploiești, organizată la Universitatea "Petrol-Gaze" din Ploiești;
- OME nr. 5379/2023 din 16 august 2023 privind menținerea acreditării domeniului de doctorat "Inginerie energetică" în cadrul Școlii Doctorale de Științe Inginerești, organizată la Universitatea din Oradea;
- OME nr. 6065/1916/2023 din 31 august 2023 privind modificarea și completarea anexei nr. 1 la Ordinul ministrului educației și al ministrului muncii și solidarității sociale nr. 6.250/2.156/2022 pentru aprobarea Metodologiei de elaborare, validare, aprobare și gestionare a standardelor ocupaționale;
- OME nr. 6072/2023 din 31 august 2023 privind aprobarea unor măsuri tranzitorii aplicabile la nivelul sistemului național de învățământ preuniversitar și superior;
- OME nr. 5823/2023 din 29 august 2023 privind menținerea acreditării domeniului de doctorat "Inginerie mecanică" în cadrul Școlii doctorale a UTCB, organizată la Universitatea Tehnică de Construcții din București;
- OME nr. 5824/2023 din 29 august 2023 privind acreditarea domeniului de doctorat "Inginerie geodezică" în cadrul Școlii doctorale de Studii inginerești, organizată la Universitatea "Politehnica" Timișoara;
- OME nr. 5689/2023 din 25 august 2023 pentru completarea art. 2 din OM nr. 5.990/2021 privind menținerea acreditării Universității din București în vederea organizării programelor de studii universitare de doctorat;
- OME nr. 6227/2023 din 5 septembrie 2023 pentru aprobarea Metodologiei-cadru referitoare la procesul de stabilire și de alegere a structurilor și funcțiilor de conducere la nivelul instituțiilor de învățământ superior;
- OME nr. 5964/2023 din 30 august 2023 privind acordarea acreditării Universității Naționale de Știință și Tehnologie Politehnica din București pentru unitatea de învățământ preuniversitar Colegiul Terțiar Nonuniversitar din municipiul Pitești, județul Argeș;
- OME nr. 5839/2023 din 29 august 2023 privind acordarea acreditării Universității Naționale de Știință și Tehnologie Politehnica din București pentru unitatea de învățământ preuniversitar Școala Gimnazială "Politehnica" din municipiul București;
- OME nr. 6234/2023 din 6 septembrie 2023 pentru aprobarea Listei instituțiilor de învățământ superior acreditate care organizează, în anul universitar 2023 - 2024, Programul de formare psihopedagogică în vederea certificării competențelor pentru profesia didactică (nivelurile I și II);
- OME nr. 6270/2023 din 14 septembrie 2023 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Comisiei Naționale pentru Finanțarea Învățământului Superior;

- OME nr. 6271/2023 din 14 septembrie 2023 privind înființarea și componența Comisiei Naționale pentru Finanțarea Învățământului Superior (CNFIS);
- OME nr. 6250/2023 din 13 septembrie 2023 privind acreditarea domeniului de doctorat "Biologie" în cadrul Școlii Doctorale de Biologie, organizată la Universitatea de Vest din Timișoara;
- OME nr. 6251/2023 din 13 septembrie 2023 privind acreditarea domeniului de doctorat "Teologie" în cadrul Școlii Doctorale de Teologie, organizată la Universitatea "Ovidius" din Constanța;
- OME nr. 6252/2023 din 13 septembrie 2023 privind acreditarea domeniului de doctorat "Administrarea afacerilor" în cadrul Școlii Doctorale de Litere, Științe Umaniste și Aplicate, organizată la Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie "George Emil Palade" din Târgu Mureș;
- OME nr. 6253/2023 din 13 septembrie 2023 privind acreditarea domeniului de doctorat "Management" în cadrul Școlii Doctorale Interdisciplinare, organizată la Universitatea "Aurel Vlaicu" din Arad;
- OME nr. 6254/2023 din 13 septembrie 2023 privind acreditarea domeniului de doctorat "Administrarea afacerilor" în cadrul Școlii Doctorale de Economie și Administrarea Afacerilor, organizată la Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași;
- OME nr. 6255/2023 din 13 septembrie 2023 privind acreditarea domeniului de doctorat "Biologie" în cadrul Școlii Doctorale de Biologie, organizată la Universitatea de Vest "Vasile Goldiș" din Arad;
- OME nr. 6213/2023 din 1 septembrie 2023 pentru modificarea și completarea OM nr. 4.676/2020 privind componența nominală a Consiliului Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare pentru mandatul 2020 – 2024;
- OME nr. 5525/2023 din 21 august 2023 privind acordarea acreditării Universității de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din municipiul București pentru Colegiul Terțiar Nonuniversitar - USAMVB din municipiul București;
- OME nr. 6429/2023 din 27 septembrie 2023 privind retragerea acreditării domeniilor de doctorat "Ingineria materialelor" și "Inginerie electronică, telecomunicații și tehnologii informaționale" din cadrul Școlii doctorale interdisciplinare, organizată la Universitatea Națională de Știință și Tehnologie Politehnica București - Centrul Universitar Pitești.

II.2 Participarea la forme de învățământ superior

II.2.1 Analize și studii suport pentru fundamentarea politicilor publice pentru învățământul superior

În cadrul proiectului POCU *Calitate în învățământul superior: internaționalizare și baze de date pentru învățământul românesc*, implementat de UEFISCDI și ME, au fost realizate o serie de studii și analize care au vizat problematica accesului în învățământul superior.

- A fost definit și utilizat un instrument de măsurare a abandonului în învățământul superior românesc (<https://editura.uefiscdi.ro/6-abandonul-in-Invatamantul-superior-romanesc-definire-masurare-interpretare>), fiind măsurată în premieră rata de abandon

în cadrul studiilor universitare de licență (48,65% pentru generația 2015/2016), masterat (41,5% pentru generația 2015/2016) și doctorat (70% dacă ne raportăm la durata formală a programului pentru generația 2015/2016).

- A fost realizată o analiză a tranziției generației 2017/2018 în primul an universitar (<https://editura.uefiscdi.ro/27-accesul-in-Invatamantul-superior-o-perspectiva-cantitativa-analiza-a-tranzitiei-generatiei-scolare-2017-2018-in-primul-an-uni>), ale cărei concluzii și recomandări au reflectat, printre altele, următoarele aspecte:
 - Mai puțin de jumătate din elevii din clase terminale ajung să-și continue studiile universitare (44,66%). Luând în considerare și rata de abandon, doar 33,74% dintre aceștia ajung în anul III de studiu.
 - Politicile privind susținerea elevilor din licee aflate în mediul rural nu contribuie la o creștere semnificativă a procentului de studenți cu acest profil. Doar 64% dintre aceștia se înscriu la examenul de Bacalaureat. 58% dintre absolvenții cu diplomă, proveniți din unități de învățământ din mediul rural, au devenit studenți în România, prin comparație cu media generală de 73,46%.
- A fost propus un Cadru de politică publică privind îmbunătățirea accesului, a participării și a absolvirii în învățământul superior din România (<https://editura.uefiscdi.ro/4-cadru-de-politica-publica-privind-imbunatatirea-accesului-a-participarii-si-a-absolvirii-in-Invatamantul-superior-din-romania>), care a abordat mai multe teme, printre care: tranziția de la învățământul liceal către învățământul superior, nivelul postliceal și colegiile non-universitare, accesul la învățământ superior, situația studiilor ingineresti în România, abandonul în învățământul superior sau accesul, progresul și absolvirea studiilor doctorale.
- A fost realizată o evaluare ex ante a impactului introducerii unui sistem centralizat de admitere în universități (<https://editura.uefiscdi.ro/1-evaluare-ex-ante-a-impactului-introducerii-unui-sistem-centralizat-de-admitere-in-universitati>). Studiul analizează mai multe argumente în această privință, subliniind și care sunt dificultățile punerii în practică a unei asemenea politici publice.

De asemenea, au fost formulate propuneri privind fundamentarea cifrei de școlarizare, de CNSPIS, cu suportul UEFISCDI, pentru anul universitar 2023-2024. A fost elaborată propunerea de indicatori și de optimizare a sistemului de colectare a datelor, de către CNSPIS, cu sprijinul UEFISCDI, și transmisă ME pentru elaborarea OME privind „indicatorii de monitorizare a învățământului superior și prognoza evoluției acestuia în raport cu dinamica pieței muncii”.

A continuat susținerea politicilor ME privind creșterea capacității universităților de a asigura accesul la programe de studii pentru persoane provenite din medii dezavantajate socioeconomic, prin menținerea în metodologiile de finanțare (la propunerea CNFIS, cu sprijinul executiv al UEFISCDI) a prevederilor care să asigure șanse egale și să conducă la realizarea incluziunii sociale (stimularea universităților de a face demersuri în vederea creșterii accesului și echității). Astfel, propunerea privind Metodologia de repartizare a finanțării suplimentare (FS), aprobată și implementată în anul 2023, a continuat să includă setul de indicatori de calitate privind orientarea regională și echitatea socială (cu o pondere de 20% din FS), 5% din FS fiind alocat pentru indicatorul de calitate IC4.1 - Capacitatea de a integra persoanele provenite din medii dezavantajate, care urmărește stimularea universităților pentru realizarea acțiunilor de sprijinire

a studenților care provin din grupuri dezavantajate. Totodată, în cadrul Metodologiei de repartizare a fondului pentru dezvoltare instituțională (FDI) pentru anul 2023, s-a menținut direcția de finanțare pentru proiectele care au urmărit, la nivel instituțional, creșterea echității sociale, în vederea incluziunii sociale și sporirea accesului la învățământul superior, domeniul D1, în cadrul căreia toate universitățile au fost finanțate pentru a implementa măsuri de echitate și acces pentru studenți (46 de proiecte de dezvoltare instituțională, în curs de implementare în 2023).

Totodată, s-a continuat consolidarea structurii naționale de monitorizare a dimensiunii sociale a învățământului superior prin participarea la implementarea unei noi runde a proiectului EUROSTUDENT VIII, în parteneriat cu CNPEE-UCE.

II.2.2. Sprijinirea studenților din grupurile subreprezentate pentru participarea în învățământul superior

Rata de absolvire a învățământului superior în România rămâne cea mai scăzută din toate țările UE. În ultimul deceniu, această rată nu s-a îmbunătățit semnificativ și se poate observa o tendință de stagnare pe termen lung. În 2021, această rată a fost de 23,3%, ceea ce reprezintă aproape jumătate din media UE (41,2%). Printre alte cauze, nivelurile scăzute de absolvire a învățământului superior sunt influențate de ratele ridicate de părăsire timpurie a școlii, de ratele scăzute de promovare a examenului de bacalaureat și de nivelurile scăzute de participare la învățământul superior a elevilor care provin din medii defavorizate. Egalitatea de șanse rămâne o provocare semnificativă, cu o rată deosebit de scăzută de absolvire a învățământului terțiar în zonele rurale (8,2% în 2021 față de media UE de 29,6%). Rata de participare la învățământul superior a persoanelor din zonele rurale nu s-a schimbat substanțial în ultimii 5 ani. Rata de absolvire în orașe este, de asemenea, sub media UE (44% față de 51,4%), dar decalajul este mai mic. Diferențele dintre regiuni reflectă decalajul dintre mediul rural și cel urban (de exemplu, există o rată de 50,5% în București față de o rată de 15,3% în zona rurală din sudul Munteniei). Există, de asemenea, o disparitate de gen persistentă, 20,6% dintre bărbații cu vârste cuprinse între 25 și 34 de ani având o diplomă de învățământ superior, față de 26,2% dintre femei.

Măsurile care au vizat accesul și participarea la învățământul superior:

1. sprijinirea exceptării de la plata taxelor școlare pentru studenții cu rezultate deosebite; burse pentru studenții cu cele mai bune rezultate;
2. suplimentarea exceptării de la plata taxelor pentru studenți, pe bază de merit, cu un program pentru sprijinirea celor care au nevoie – burse sociale, în principal la nivel instituțional;
3. subvenții pentru cazare și masă (prin finanțare suplimentară);
4. încurajarea atragerii studenților din grupuri subreprezentate și netradiționali, inclusiv români care locuiesc în străinătate;
5. creșterea transparenței informațiilor și oferirea de îndrumări cu privire la oportunitățile și rezultatele educaționale, care să stea la baza alegerii parcursului educațional și să ajute la reducerea abandonului școlar;
6. stimularea instituțiilor de învățământ superior de stat pentru suplimentarea fondului pentru burse provenit de la bugetul de stat, pentru fiecare categorie de burse, cu fonduri provenite din venituri proprii. Ponderea fondurilor alocate de universități pentru burse, provenite din venituri proprii, din totalul fondului pentru burse al universității constituie un indicator de performanță

în evaluările instituționale realizate de către Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (ARACIS), respectiv indicator de performanță pentru acordarea finanțării suplimentare a instituțiilor de învățământ superior;

7. stimularea studenților și a elevilor din clasele terminale, a XI-a și a XII-a, în vederea participării la activități extracurriculare desfășurate în cadrul instituțiilor de învățământ superior, activități finanțate de Ministerul Educației și instituțiile de învățământ superior.

Referitor la garantarea unui număr de locuri bugetate pentru persoane provenite din medii dezavantajate, socio-economic, cu specific etnici romi, în anul universitar 2022-2023, au fost alocate studenților români aparținând minorității rome 333 de locuri finanțate de la bugetul de stat pentru studii universitare de licență, 70 de locuri pentru studii universitare de masterat și 6 locuri pentru studii universitare de doctorat. Numărul locurilor ocupate la studiile universitare de licență au crescut față de anul anterior în detrimentul celor de la studii universitare de masterat și doctorat.

II.2.3 Sprijinirea elevilor la tranziția dintre învățământul liceal și cel superior

În cadrul *Proiectului privind învățământul secundar (ROSE)*, a continuat finanțarea și implementarea a 122 de granturi pentru universități, 16 granturi necompetitive, 24 de granturi *Sprijin pentru Studenți*, 13 granturi *Centre de Învățare*, 69 de granturi *Programe de Vară de tip Punte*. Primele două scheme de granturi susțin programe de îmbunătățire a performanțelor academice ale studenților, de tutoriat, consiliere profesională și orientare în carieră, servicii de îndrumare și sprijin, servicii de coaching, de dezvoltare a competențelor socio – emoționale, workshop-uri în domenii specifice, precum și campanii de sensibilizare adresate studenților cu risc de abandon ridicat sau alte activități similare. Schema de granturi *Centre de învățare* finanțează înființarea și dotarea unor centre de învățare, care să contribuie la sprijinirea studenților aflați în situație de risc.

Schema de granturi *Programe de Vară de tip Punte* care sprijină tranziția elevilor de liceu către învățământul universitar, este organizată de universități pentru elevii de liceu și le oferă activități cum ar fi: cursuri, consiliere profesională și orientare în carieră, pregătire pentru examenul de bacalaureat, ateliere de lucru în domenii specifice, vizite de studii, competiții sportive, activități recreative, evenimente etc.

Având în vedere interesul elevilor pentru participarea la *Programele de Vară de tip Punte* și feedback-ul pozitiv primit de la beneficiarii granturilor dedicate studenților, a fost prelungită durata de implementare a unor granturi/ au fost semnate noi granturi din Schema de granturi *Programe de Vară de tip Punte*, din Schema de granturi *Sprijin pentru studenți* și din Schema de granturi *Centre de învățare*, conform solicitării universităților beneficiare.

Efectele pozitive ale intervențiilor la nivelul universităților se văd în progresul indicatorului corespunzător. Astfel rata medie de retenție în primul an de învățământ universitar în facultățile sprijinite în proiect a crescut de la 79,4% (indicator de referință) la 82,27% în 2022.

II.2.4 Universități românești în rețeaua Universităților Europene

Numărul de instituții de învățământ superior din România prezente în alianțe de universități europene a crescut considerabil. Rezultatele celui de-al treilea apel de propuneri de proiecte 2022, au adus trei instituții de învățământ superior din România în astfel de alianțe:

Universitatea din București (CIVIS 2), Școala Națională de Studii Politice și Administrative (CIVICA) și Universitatea Tehnică de Construcții din București (EU CONEXUS PLUS).

Două instituții de învățământ superior din România s-au alăturat alianțelor deja existente: Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj (la EUTOPIA MORE) și Universitatea Lucian Blaga din Sibiu (la FORTHEM). Alte două universități sunt parte din alianțe nou constituite: Universitatea din Oradea (la EU GREEN); Universitatea Tehnică Gheorghe Asachi din Iași (la INGENIUM). Rezultatele celui de-al IV-lea apel de propuneri de proiecte – 2023 au adus în noi alianțe:

- Universitatea Națională de Muzică București - IN.TUNE - Innovative Universities in Music & Arts in Europe - IN.TUNE*
- Universitatea Ștefan cel Mare din Suceava - NEOLAiA – Transforming Regions for an Inclusive Europe NEOLAiA*
- Universitatea Transilvania din Brașov s-a alăturat alianței existente UNITA Universitas Montium UNITA.

Alianțe care își continuă finanțarea:

- Universitatea Politehnică Timișoara - E3UDRES2 - Engaged and Entrepreneurial European University as Driver for European Smart and Sustainable Regions
- Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași - European Campus of City-Universities - EC2U
- Universitatea Politehnică din București - European Engineering Learning Innovation and Science Alliance EELISA
- Universitatea din Petroșani - European University on Responsible Consumption and Production EURECA-PRO
- Universitatea Tehnică Cluj-Napoca - European University of Technology EUt+
- Universitatea de Medicină și Farmacie Iuliu Hatieganu Cluj-Napoca - European University of Brain and Technology NeurotechEU
- Universitatea de Vest din Timișoara - Unita Universitas Montium UNITA.

În noiembrie 2023, 17 instituții de învățământ superior din România erau partenere în rețele de Universități Europene și 15 universități partenere în proiectele centralizate Sector Skills Alliances, Jean Monet, Erasmus Mundus și Centre Vocaționale de Excelență în VET.

De asemenea, a fost asigurată reprezentarea României, în domeniul educației și formării, la activitățile grupurilor și formațiunilor de lucru, a grupurilor de management, agențiilor Uniunii Europene, și altor grupuri ad-hoc constituite la nivelul Uniunii Europene.

II.2.5 Reglementarea generală a modului de funcționare a programelor de studii universitare de tip dual

Prin OM nr. 6216/2022 din 9 noiembrie 2022 s-a reglementat Metodologia privind constituirea consorțiilor pentru învățământ dual. Urmează a se elabora, pentru anul universitar următor, și actul subsecvent (ordin de ministru) care va stabili modul în care se vor organiza și vor funcționa aceste programe.

Registrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior (RNCIS)

A fost dezvoltat cadrul normativ privind înregistrarea și înscrierea programelor de studii de licență și masterat în RNCIS. Astfel, în RNCIS au fost actualizate, respectiv înscrise, 2.289 de

programe de studii de licență și masterat și înregistrate 238 de programe de studii noi de licență și masterat.

Prin Reforma 4 din PNRR – Crearea unei rute profesionale complete pentru învățământul tehnic superior educația profesională din România va deveni preponderent duală, centrată pe nevoile elevilor și în acord atât cu tendințele existente pe piața muncii cât și cu nevoile specifice mediului economic. Cadrul legislativ adoptat pentru implementarea reformei menționate anterior permite extinderea rutei învățământului dual până la nivel universitar, precum și pilotarea rutei duale complete prin finanțarea unor proiecte din PNRR. Prin OME nr. 5732/2022 a fost reglementată organizarea și funcționarea învățământului dual, pentru calificări profesionale de nivel 3, 4, 5, 6, 7 și 8, nivel stabilit conform Cadrului național al calificărilor. OME nr. 6216/2022 pentru aprobarea Metodologiei de constituire a consorțiilor pentru învățământ dual, cu modificările și completările ulterioare, a reglementat rolul consorțiilor în dezvoltarea învățământului dual, cu rute complete, pentru calificări cerute pe piața muncii, precum și procesul de constituire, organizare și funcționare a Consorțiilor regionale pentru învățământ dual. Conform prevederilor Metodologiei, Ministerul Educației a avizat constituirea a 29 de consorții care au în componența lor cel puțin următoarele tipuri de entități: instituții de învățământ superior de stat/particulare acreditate; unități de învățământ preuniversitar de stat/particular acreditate; unități administrativ–teritoriale (UAT); operatori economici.

Pentru pilotarea rutei duale complete ministerul a lansat în data de 07.11.2022, apelul de proiecte Program-pilot pentru dezvoltarea consorțiilor regionale pentru învățământ dual, finanțat prin Investiția 6 - Dezvoltarea a minimum 10 consorții regionale și dezvoltarea și dotarea a minimum 10 campusuri profesionale integrate, în cadrul PNRR. Proiectele finanțate în cadrul acestui apel respectă condițiile impuse de investiția I6 și urmăresc asigurarea unui acces egal la o educație și formare profesională inițială de calitate (IPT în regim dual), în special pentru elevii/studentii din medii defavorizate, prin dezvoltarea de parteneriate cu operatori economici sau alți parteneri relevanți pentru adaptarea educației la nevoile pieței muncii.

Toate cele 29 de consorții care au obținut avizul ministerului au depus proiecte în cadrul apelului Program-pilot pentru dezvoltarea consorțiilor regionale pentru învățământ dual. După finalizarea procesului de evaluare toate proiectele au întrunit punctajul pentru a putea fi finanțate în cadrul apelului. În cadrul proiectelor contractate sunt implicate un număr de 23 instituții de învățământ superior, distribuite pe regiuni de dezvoltare astfel: Regiunea București Ilfov -2; Regiunea Nord-Est -3; Regiunea Sud-Est - 2; Regiunea Centru - 2; Regiunea Sud - Vest - 1; Regiunea Vest - 5; Regiunea Nord-Vest - 6; Regiunea Sud Muntenia -2. Dintre cele 23 de instituții de învățământ superior, membre ale consorțiilor finanțate în cadrul PNRR, 9 sunt lideri de parteneriat, astfel:

București: Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București;

Universitatea Națională de Știință și Tehnologie Politehnica București;

Iași: Universitatea pentru Științele Vieții "Ion Ionescu de la Brad" din Iași;

Suceava: Universitatea "Ștefan cel Mare" din Suceava;

Constanța: Universitatea "Ovidius" din Constanța;

Târgu Mureș: Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie "George Emil Palade" din Târgu Mureș;

Cluj-Napoca: Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Cluj-Napoca;

Timișoara: Universitatea Politehnică Timișoara;
Arad: Universitatea de Vest "Vasile Goldiș" din Arad.

II.2.6 Infrastructura universitară

Multe universități dispun de spații insuficiente pentru cazarea studenților, iar cererea suplimentară pentru locuri de cazare pentru studenți este justificată în special în condițiile creșterii numărului de studenți din mediul rural. Peste 50% dintre studenții înscriși în primul an de licență provin din alte localități, ceea ce arată că existența căminelor reprezintă o condiție importantă de infrastructură. În universitățile situate în marile orașe, cei mai mulți dintre studenți provin din alte județe. Acesta este, în mod special, cazul academiilor militare în care majoritatea studenților (70%) au domiciliul în alte județe. Aceasta indică faptul că cererea sau presiunea pentru locurile de cazare în cămine studențești diferă în funcție de numărul de studenți înscriși în respectiva universitate și de specializarea programelor oferite. Modul de învățare tradițional s-a schimbat, iar studenții caută spații modern amenajate, flexibilitate și un mediu de învățare plăcut. În plus, Direcțiile de Sănătate Publică a solicitat universităților crearea unor astfel de spații de relaxare pentru studenți. De aceea, pentru învățământul universitar sunt necesare investiții în infrastructură pentru cantine și spații de recreere și lectură, cu respectarea standardelor de siguranță și calitate, pentru a asigura o dimensiune incluzivă accesului studenților proveniți din categorii defavorizate. Locurile în căminele nou construite vor fi oferite cu prioritate studenților care îndeplinesc condițiile de obținere a burselor sociale.

Se au în vedere cu precădere investițiile care au o dimensiune incluzivă, pentru creșterea numărului de locuri din cantine și cămine și pentru crearea de spații de lectură și petrecerea timpului liber, dedicate studenților proveniți din medii socio-economice defavorizate, cu dizabilități, unele minorități etnice sau din familii monoparentale etc, care vor avea prioritate în obținerea unui loc în noile campusuri construite.

ME, în calitate de coordonator de reforme și investiții finanțate prin Planul Național de Redresare și Reziliență, a aprobat Ghidul Solicitantului pentru lansarea apelului de proiecte în platforma PNRR pentru apelul PNRR/2023/C15/MEDU/I17 „Construcția infrastructurii universitare pentru campusurile studențești ale viitorului” în cadrul Investiției 17 - Asigurarea infrastructurii universitare (cămine, cantine, spații de recreere) și Ghidul Solicitantului pentru lansarea apelului de proiecte în platforma PNRR pentru apelul PNRR/2023/C15/MEDU/I17 „Modernizarea infrastructurii universitare pentru un spațiu academic echitabil” în cadrul Investiției 17 - Asigurarea infrastructurii universitare (cămine, cantine, spații de recreere).

Bugetul total alocat prin PNRR celor 2 apeluri este de 259.925.560 de euro. S-au depus în total 42 de proiecte aflate în etapa de evaluare.

În data de 09.06.2023 s-a finalizat proiectul *Start în carieră prin master didactic*, cod SMIS 140783, finanțat din cadrul Programului Operațional Capital Uman 2014 - 2020, Axa prioritară 6 – Educație și competențe, al cărui Beneficiar este Ministerul Educației, în parteneriat cu 8 instituții de învățământ superior: Universitatea Politehnică din București, Universitatea din București, Academia de Studii Economice din București, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, Universitatea Ovidius din Constanța, Universitatea din Craiova, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași, Universitatea de Vest din Timișoara, Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării. Proiectul a avut ca scop

îmbunătățirea calității și eficienței învățământului superior prin diversificarea ofertelor educaționale, îmbunătățirea nivelului de competențe al personalului didactic în ceea ce privește conținutul educațional inovator și resursele de învățare moderne și flexibile, precum și prin stimularea accesului la învățământul superior. La final, au fost atinse toate rezultatele asumate, respectiv: 1 profil absolvent de master didactic elaborat și asumat, 1 pachet de documente legislative revizuite și actualizate, 510 studenți masteranzi, 354 de persoane certificate în urma absolvirii masteratului didactic, 12 oferte educaționale, 80 de cadre didactice perfecționate și certificate, 1 studiu de impact cu privire la implementarea programului de masterat didactic elaborat, 1 rețea virtuală inovativă dezvoltată și implementată (<https://md.invatamant-superior.ro>).

II.2.7 Corelarea cu piața muncii

Încă din anul 2021, programele de studii universitare integrate (Joint Programmes) au fost reglementate prin OUG nr. 22 din 31 martie 2021 privind modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011 și a OUG nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației. Prin *Legea învățământului superior*, se continuă demersul pentru reglementare și urmează a se realiza, în perioada următoare, actul subsecvent (ordin de ministru) care va stabili modul în care se vor organiza și vor funcționa aceste programe.

Mecanismul integrat de monitorizare a inserției absolvenților programelor de educație și formare profesională dezvoltat în cadrul proiectului ReCONNECT cuprinde:

- monitorizarea inserției absolvenților din învățământul preuniversitar;
- monitorizarea inserției absolvenților din învățământul universitar (terțiar);
- monitorizarea traseului profesional/inserției absolvenților programelor de formare profesională.

Un al doilea mecanism interconectat de anticipare a nevoii de calificări și competențe pe piața muncii cuprinde:

- anticiparea nevoilor de calificări și de competențe pe piața muncii pe termen scurt;
- anticiparea nevoilor de calificări și de competențe pe piața muncii pe termen mediu și lung.

Al treilea mecanism interconectat de evaluare și monitorizare a politicilor publice privind măsurile active și formarea profesională cuprinde:

- evaluarea și monitorizarea politicilor publice privind măsurile active;
- evaluarea și monitorizarea politicilor publice privind formarea profesională.

Aceste mecanisme au fost dezvoltate și agreate de către beneficiarul proiectului (ANOFM) și dezvoltatorul platformei informatice (TRENCADIS), în limita informațiilor existente în bazele de date administrative gestionate de către partenerii proiectului și alte entități publice. Mecanismele dezvoltate sunt perfectibile în funcție de popularea bazelor de date existente cu alte informații, respectiv de identificare a altor nevoi. Instrumentul informatic dezvoltat va putea fi utilizat atât de partenerii proiectului cât și de către alte entități publice cu rol de implementare de politici și decizii.

II.3 Participarea la forme de educație pe tot parcursul vieții

A fost asigurată, începând cu anul universitar 2022-2023, finanțarea participării a 1.594 de cadre didactice din învățământul preuniversitar la programe de conversie profesională de nivel postuniversitar, care au început cursurile în semestrul I din anul universitar 2022-2023, în 17 universități în cadrul Proiectului privind Învățământul Secundar - ROSE.

În ceea ce privește creditele transferabile, pentru uniformizarea utilizării sistemului de credite transferabile în învățarea pe tot parcursul vieții, inclusiv în învățământul superior, Autoritatea Națională pentru Calificări a elaborat și propus un act normativ pentru aprobarea Metodologiei de acordare a creditelor transferabile în învățarea pe tot parcursul vieții. Propunerea de ordin se află în curs de aprobare. De asemenea, în Registrul Național al Programelor Postuniversitare au fost înregistrate 126 de programe postuniversitare.

Ministerul Educației, în parteneriat cu Școala Națională de Studii Politice și Administrative, derulează proiectul *Noi instrumente pentru strategia națională privind educația continuă a adulților din România - Edu-C-Ad-cod 136584, SIPOCA 867* al cărui obiectiv general îl constituie elaborarea Strategiei Naționale privind educația continuă a adulților din România 2023-2027. Unul din obiectivele specifice ale proiectului îl constituie diagnoza competențelor și abilităților cognitive cheie ale adulților din România și a nevoilor lor de educație continuă.

Începând cu luna aprilie 2023, se desfășoară activitățile de cercetare socială (culegere de date) pentru realizarea diagnozei competențelor și abilităților cognitive cheie ale adulților din România. se realizează două studii naționale (studiul de pretestare - componenta 1 și studiul principal - componenta 2, în vederea evaluării competențelor cognitive ale adulților (începând cu vârsta de 15 ani, neinstituționalizați). În luna septembrie 2023, a fost finalizat studiul de pretestare – componenta 1.

II.4 Internaționalizarea sistemului universitar

II.4.1 Promovarea ofertei educaționale

În cadrul strategiei integrate de promovare a României este vizată și componenta de atragere a studenților internaționali pentru a studia în țara noastră. În acest context, în perioada 2022-2023 au avut loc:

- a doua sesiune de aplicare/evaluare prin intermediul platformei pentru aplicarea online la bursele oferite de Guvernul României prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe și al Ministerului Educației (ME), ceea ce a condus inclusiv la suplimentarea numărului de burse oferite de ME de la 200 la 500;
- participarea, pentru a cincea oară, la Conferința și Expoziția Anuală a Asociației Europene pentru Educație Internațională - EAIE 2023 (European Association for International Education), desfășurată în perioada 26-29 septembrie 2023, la Rotterdam, unde au fost prezente 30 de universități reunite sub umbrela StudyinRomania.

Au fost sprijinite universitățile în implementarea strategiilor instituționale de internaționalizare, prin menținerea în metodologia de finanțare din Fondul de Dezvoltare

Instituțională (FDI) a direcției de finanțare pentru proiectele care au urmărit, la nivel instituțional, dezvoltarea și întărirea componentei de internaționalizare de la nivel de universitate (domeniul D2). Astfel, prin organizarea competiției FDI 2021, în coordonarea ME prin CNFIS, s-au sprijinit universitățile în dezvoltarea și realizarea activităților de internaționalizare, în special cele avute în vedere prin propriile strategii instituționale.

Universitățile au fost stimulate pentru a realiza demersuri instituționale în vederea internaționalizării programelor de studii și atragerii de studenți străini, prin menținerea în Metodologia de finanțare aplicată în anul 2023, a indicatorilor de calitate privind orientarea internațională a universităților (mobilitate studenți, participare la programe internaționale, atragerea de studenți străini). Astfel, pentru FS (finanțarea suplimentară), 12% din aceasta a fost repartizată către universități ca urmare a aplicării clasei de indicatori de calitate care vizează creșterea orientării internaționale a universităților.

De asemenea, România a continuat să activeze în cadrul studiului internațional EUROSTUDENT, prin participarea la o nouă cercetare națională în cadrul runde EUROSTUDENT VIII, cu scopul de a obține indicatori comparabili pe plan european privind condițiile de viață și de studiu ale studenților.

Institutul Limbii Române asigură păstrarea, dezvoltarea și afirmarea identității lingvistice și culturale, prin promovarea limbii române. în medii academice și școlare din întreaga lume. În prezent sunt aprobate 59 de lectorate de limbă română.

II.4.2 Mobilități internaționale

În anul universitar 2022-2023, Agenția de Credite și Burse pentru Studenți (ACBS) a asigurat cadrul strategic pentru desfășurarea în bune condiții a activității principale a instituției, organizarea și desfășurarea concursurilor naționale pentru obținerea bursei de studii/cercetare în străinătate de către cetățeni români. În acest sens, au fost aplicate prevederile programelor de burse deduse din actele normative emise de autoritățile române și din protocoalele de colaborare internațională sau din ofertele unilaterale primite din străinătate.

Totodată, ACBS a inițiat un nou program de burse menit să faciliteze accesul studenților și cercetătorilor români la universități din străinătate, la programe de studii universitare de masterat, de doctorat, stagii postdoctorale și de cercetare în domeniile de interes la nivel național și european. Programul a fost aprobat prin HG nr. 118/2023, ACBS organizând prima sesiune a concursului în vara anului 2023. Au fost acordate 540 de luni de bursă în țări precum: Austria, Belgia, Elveția, Franța, Germania, Grecia, India, Italia, Norvegia, Portugalia, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Statele Unite ale Americii, Spania, Suedia, Țările de Jos, Ungaria etc. Concursul s-a bucurat de o popularitate foarte mare având în vedere specificul bursei care permite desfășurarea studiilor la instituții de top dintr-o paletă foarte variată de state.

În baza documentelor de colaborare bilaterală ale țării noastre cu alte state și a ofertelor unilaterale primite s-au organizat concursuri naționale pentru acordarea de burse pentru studii universitare și postuniversitare complete sau parțiale, pentru cercetare și pentru cursuri de vară în următoarele state: Armenia, Azerbaidjan, Belgia, Bulgaria, Cehia, Croația, Elveția, Egipt, Iordania, Maroc, Moldova, Nigeria, Palestina, Polonia, Serbia, Slovacia, Turcia, Ungaria, Vietnam.

De asemenea, au fost organizate și desfășurate concursurile pentru bursele de cercetare și formare postuniversitară și postdoctorală „Vasile Pârvan” la Accademia di Romania din Roma și „Nicolae Iorga” la Istituto Romeno di Cultura e Ricerca Umanistica din Veneția. Acest tip de burse au o lungă și prestigioasă tradiție în rândul cercetătorilor români. În plus, în baza Convenției privind înființarea Institutului Universitar European de la Florența la care România este parte din 2009, ACBS a asigurat elementele de logistică ce reveneau țării noastre pentru organizarea și desfășurarea în bune condiții a concursului de burse de la I.U.E și a finanțat bursierii români admiși sau aflați deja la studii în primii trei ani ai stagiilor doctorale.

Programul Erasmus+

În anul 2022, au fost finanțate 14 proiecte de cooperare transnațională coordonate de universități din România, cu un buget total de 4.270.000 euro. De asemenea, s-au finanțat 72 de proiecte de mobilitate către țările programului și 44 de proiecte de mobilitate către și dinspre țări din afara programului, cu un buget total de 47.626.532 euro. În proiectele de mobilitate au participat 16.000 de studenți și profesori. În anul 2023, au fost finanțate 17 proiecte de cooperare transnațională coordonate de universități din România, cu un buget total de 5.320.000 euro, 72 de proiecte de mobilitate către țările programului și 46 de proiecte de mobilitate către și dinspre țări din afara programului, cu un buget total de 52.655.808 euro. Din bugetul alocat mobilităților s-au finanțat 18.500 de mobilități de studenți și profesori.

În cadrul Mecanismul financiar al Spațiului Economic European în anul 2022, au fost finanțate 13 proiecte de mobilitate în domeniul învățământului universitar, cu destinație Norvegia, Islanda sau Liechtenstein, cu un buget de 1.400.000 Euro, acesta fiind ultimul Apel pentru proiecte de mobilitate din cadrul acestui Mecanism. În 2023 mai sunt în derulare 6 proiecte de cooperare transnațională cu un buget de 900.000 euro.

II.4.3. Spațiul European al Educației

În perioada anului universitar 2022-2023, au fost negociate și adoptate următoarele documente la nivel european cu relevanță în domeniul învățământului superior, potrivit agendei propuse de Președințiile rotative ale Consiliului UE și în conformitate cu legislația națională:

1. Concluziile Consiliului privind competențele pentru tranziția ecologică, adoptate la data de 23 martie 2023.

Documentul susține importanța formării inițiale și continue a cadrelor didactice prin oferirea de oportunități de dezvoltare profesională continuă și prin promovarea colaborării între furnizorii de educație și formare profesională, instituțiile de învățământ superior, organizațiile de cercetare, întreprinderi. Tematic, documentul se înscrie în sfera dezbaterilor privind agenda europeană pentru dezvoltarea competențelor pentru meseriile viitorului, în contextul desemnării de către COM a anului 2023 - Anul European al Competențelor.

2. Rezoluția Consiliului privind Spațiul european al educației: în perspectiva anului 2025 și mai departe, adoptată la 16 mai 2023

Conform documentului, la nivelul UE au fost adoptate o serie de măsuri pentru realizarea priorităților strategice pentru realizarea Spațiului european al educației până în 2025. În context, documentul subliniază faptul că educația și formarea, la toate nivelurile și sub toate formele sunt

esențiale pentru viitorul UE, iar statele membre sunt invitate să își intensifice cooperarea în direcția dezvoltării unui Spațiu european al educației care să asigure: (a) împlinirea personală, socială și profesională a tuturor cetățenilor, promovând totodată coeziunea socială, cetățenia activă și dialogul intercultural; (b) prosperitatea economică durabilă, tranziția verde și cea digitală, precum și capacitatea de inserție profesională.

3. Concluziile Consiliului privind măsurile suplimentare necesare pentru ca recunoașterea reciprocă automată în domeniul educației și al formării să devină o realitate, adoptate la data de 16 mai 2023

Documentul vine în continuarea publicării de către COM a raportului referitor la implementarea Recomandării adoptate de Consiliu în anul 2018 privind promovarea recunoașterii reciproce automate a calificărilor dobândite în cadrul învățământului superior și a celor dobândite ca urmare a absolvirii unui ciclu secundar superior de învățământ și formare, precum și a rezultatelor perioadelor de învățare petrecute în străinătate.

Raportul prezintă progresele înregistrate de statele membre privind următorii indicatori: instrumente de transparență, sprijin pentru instituții și agenții, monitorizare și evaluare, precum și recunoașterea calificărilor și a perioadelor de studiu la nivelul învățământului secundar și al celui superior. Conform raportului, România ar trebui să realizeze în continuare progrese în materie de recunoaștere a perioadelor de studii efectuate în străinătate la nivelul învățământului secundar și superior.

4. Concluziile Consiliului privind sprijinirea stării de bine în educația digitală, adoptate la 28 noiembrie 2022

La nivelul învățământului superior, documentul propune un set de măsuri pentru promovarea stării de bine a cursanților /studenților în educația digitală, subliniind importanța relațiilor inter-personale în dezvoltarea ecosistemului educației digitale.

În 18 august 2023, s-a semnat, la București, Acordul între Guvernul României și Cabinetul de Miniștri al Ucrainei privind recunoașterea reciprocă a actelor de studii. De asemenea, s-a adoptat, în iunie 2022, Legea nr. 174/9 pentru ratificarea Acordului dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova privind recunoașterea reciprocă a diplomelor, certificatelor și titlurilor științifice, semnat la București, în 23 noiembrie 2021.

În perioada 18 – 19 septembrie 2023, ministrul român al educației a participat la reuniunea informală a miniștrilor educației și tineretului (Zaragoza, Regatul Spaniei), care a inclus sesiuni de lucru dedicate promovării cetățeniei democratice și valorilor comune în UE, respectiv echității în învățământul superior.

II.4.4 Calificări și competențe

Clasificarea Internațională Standard a Educației (ISCED) s-a completat, prin propunerea de noi acte normative privind aprobarea ISCED și integrarea lui în sistemul de învățământ superior. În urma acestei acțiuni au fost aprobate următoarele acte normative:

- OME nr. 3.725 din 22 februarie 2023 privind aprobarea utilizării domeniilor de studii ISCED F-2013 pentru corelarea Nomenclatorului domeniilor de studii universitare realizat de către Ministerul Educației;

- HG nr. 367 din 20 aprilie 2023 privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/programele de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2023-2024;
- HG nr. 650 din 3 august 2023 pentru modificarea anexelor nr. 1—6 la HG nr. 367/2023 privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/ programele de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2023—2024.

Din perspectiva competențelor și ocupațiilor utilizate la nivel european și internațional, în cadrul RNCIS au fost integrate, prin intermediul OME nr. 5.360/2022 cunoștințele și aptitudinile esențiale și opționale din Clasificarea multilingvă a aptitudinilor, competențelor, calificărilor și ocupațiilor europene (ESCO), pentru întărirea procesului de recunoaștere a calificărilor din învățământul superior.

Din perspectiva rezultatelor învățării, în cadrul proiectului POCA „Creșterea capacității administrative a ANC și MMJS prin sistematizare și simplificare legislativă în domeniul calificărilor”, a fost dezvoltat un Ghid Metodologic privind scrierea rezultatelor învățării de către experți în educație din cadrul instituțiilor de învățământ superior, împreună cu specialiști din cadrul ANC. Acesta este public și se regăsește pe site-ul ANC. Totodată, pe baza ghidului, au fost elaborate 6 modele de programe de studii universitare în domeniile Inginerie civilă, Energetică, Agricultură, Inginerie și Management, Inginerie chimică și Mecatronică.

II.5. Capacitatea managementului universitar de a implementa politici naționale

Proiectul POCU *Calitate în învățământul superior: internaționalizare și baze de date pentru învățământul românesc*, în cadrul căruia a fost aplicat, în premieră, Chestionarul Național Studentesc cu privire la calitatea învățământului superior s-a încheiat în 2022. Studiul rezultat în urma aplicării chestionarului a fost lansat în toamna anului 2022 (<https://editura.uefiscdi.ro/15-chestionarul-national-studentesc-studiu-privind-gradul-de-satisfactie-a-studentilor-cu-privire-la-calitatea-Invatamantului-su>).

A fost lansat Studiul privind angajabilitatea absolvenților de învățământ superior din România (2021) (<https://editura.uefiscdi.ro/13-studiu-privind-angajabilitatea-absolventilor-de-Invatamant-superior-din-romania-2021>), în 2022. Acesta a rezultat în urma implementării Chestionarului Național privind Angajabilitatea Absolvenților de Învățământ Superior (CNAAIS). La sfârșitul anului a fost lansată în pre-testare platforma angajabilitate.uefiscdi.ro, care a permis vizualizarea datelor colectate prin intermediul CNAAIS, dar, totodată, și vizualizarea datelor obținute prin interconectarea între RMU și REVISAL.

De asemenea, s-au colectat și analizat datele relevante pentru susținerea procesului decizional, atât la nivel instituțional, cât și la nivelul sistemului de învățământ superior (s-a continuat administrarea platformelor suport pentru învățământ superior, pentru asigurarea datelor necesare fundamentării politicilor publice din domeniu și implementarea proceselor de lucru suport pentru activitatea CNATDCU privind evaluarea tezelor de doctorat și abilitarea cadrelor didactice).

Au continuat acțiunile de susținere a politicilor privind finanțarea universităților în funcție de performanță. Propunerea CNFIS privind metodologiile de repartizare pe universități

a finanțării suplimentare pentru anul financiar 2023 au avut în vedere o creștere a componentei de stimulare a excelenței instituțiilor și a programelor de studii, cu efecte directe asupra creșterii competitivității universităților românești. Aprobarea de către ME și ulterior implementarea acestor metodologii de finanțare, a condus la utilizarea unor criterii, respectiv indicatori de performanță. De exemplu, metodologia de finanțare pentru anul 2023 a continuat aplicarea indicatorilor de calitate care urmăresc evaluarea procesului didactic, al resursei umane (din punct de vedere al calității acesteia, impactului activității științifice/ creației artistice și al performanței activității științifice/ creației artistice), a măsurilor privind internaționalizarea învățământului superior, creșterea accesului și participării și îmbunătățirea serviciilor pentru studenți. De asemenea, propunerea CNFIS privind metodologia de finanțare pentru anul 2023 menține principiile de bază privind aplicarea indicatorilor de calitate, care se va face pentru 100% din finanțarea suplimentară (30% din Finanțarea instituțională).

Totodată, a continuat susținerea măsurilor de optimizare a sistemului de finanțare a învățământului superior, ajustarea acestuia la cadrul normativ și la obiectivele strategice la nivel național și european, în vederea asigurării unei finanțări adecvate și eficiente, prin:

a. Continuarea susținerii, și pentru anul 2023, a propunerii de finanțare a studiilor universitare pe bază de granturi dimensionate pe baza unor standarde de cost specifice domeniilor de studii (pentru studiile universitare de doctorat), de către CNFIS.

b. Finalizarea seriei de studii și analize de studii și analize privind finanțarea învățământului superior, și lansarea în dezbatere publică a rezultatelor acestora, pentru a sprijini procesul de fundamentare a propunerilor CNFIS privind adaptarea și optimizarea sistemului de finanțare pentru învățământul superior din România, în vederea asigurării calității SIS, în special pentru componentele finanțării instituționale.

Au fost finalizate patru studii naționale, cu sprijinul proiectului POCU 126766 , în cadrul componentei coordonate de CNFIS, acestea putând asigura instrumentul de fundamentare pentru măsurile de eficientizare a finanțării pe cicluri și domenii de studii, pe componentele principale ale sistemului de învățământ superior, astfel:

- studiul privind cartografierea, la nivel național, a cheltuielilor realizate pentru învățământul superior (perioada 2016-2020) și analiza practicilor de la nivel internațional, care au fost continuate, în anul universitar 2021-2022, de analiza costurilor reale pentru învățământul superior, prin elaborarea unei metodologii de analiză și calcul a costurilor reale și aplicarea acesteia pentru șapte domenii de studiu (studii de caz), în vederea sprijinirii CNFIS în fundamentarea propunerii de finanțare pe bază de granturi de studii (sau costuri reale) și pentru ciclurile de studii de licență și de masterat;

- studiul privind finanțarea instituțională a cercetării pentru instituțiile de învățământ superior, la nivel național și internațional (studiu comparativ pentru minimum 4 țări), care va putea fi utilizat în fundamentarea propunerilor de adaptare/actualizare a mecanismelor de finanțare a cercetării în universități;

- două studii de impact privind rezultatele implementării mecanismelor de repartizare a finanțării suplimentare și a fondului pentru dezvoltarea instituționale, analize realizate pentru perioada 2016-2021;

Rezultatele acestor studii sunt în curs de dezbatere la nivelul CNFIS și universităților, urmând să fie discutate și propuse măsuri de optimizare pentru perioada următoare.

c. continuarea susținerii finanțării pe bază de competiție de proiecte, prin sprijinirea CNFIS în organizarea competiției FDI-2022, pentru repartizarea fondului pentru dezvoltare instituțională pe direcțiile de finanțare aprobate prin OM, către universitățile care au avut proiecte propuse spre finanțare pentru anul 2021.

II.6 Calitatea studiilor doctorale și climatul etic din mediul academic

În cadrul proiectului *Calitate în învățământul superior: internaționalizare și baze de date pentru învățământul românesc*, a fost realizat un raport privind Studiile doctorale în România: Provocări și oportunități, care a conținut o serie de concluzii și recomandări privind profilul studentului doctorand, relația dintre coordonator și studentul-doctorand, wellbeing ș.a (<https://editura.uefiscdi.ro/12-studii-doctorale-in-romania-provocari-si-oportunitati>). De asemenea, s-au monitorizat fluxurile de absolvenți de studii universitare de doctorat, de către CNSPIS, cu sprijinul UEFISCDI.

Același proiect a cuprins o activitate dedicată dezvoltării și implementării unor măsuri în vederea fundamentării și implementării politicilor de etică și integritate în universități. Printre rezultate enumerăm:

- Analiza *Abordări instituționale privind managementul eticii în Sistemul Național de Învățământ Superior din România*, ale cărei concluzii au fost utilizate în cadrul Proiectului „România Educată” și care au fost luate în considerare în momentul redactării proiectului Legii învățământului superior nr. 199/2023. Analiza mai sus menționată conține și sub-capitolul Rezultatele procesului de auditare CEMU a comisiilor de etică universitară din România (2018-2019), care a condus la respectarea prevederilor art. 218 alin. (2) lit. b) din Legea educației naționale nr. 1/2011 în premieră.
- Cinci rapoarte privind pilotarea unor indicatori parte a unui regulament cadru de etică propus în cadrul proiectului. Pilotarea s-a realizat în următoarele instituții de învățământ superior: Universitatea din București, Universitatea Politehnica din București, Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Cluj-Napoca, Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie „George Emil Palade” din Târgu Mureș și Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava.

Rezultatele proiectului pot fi accesate la adresa web: <http://pocu-intl.uefiscdi.ro/rezultate-obtinue>.

De asemenea, are loc pregătirea Codului-cadru de etică și deontologie universitară, de către Consiliul de Etică și Management Universitar (CEMU) în conformitate cu modificările legislative din Legea învățământului superior nr. 199/2023.

II.7 Sprijinirea dimensiunii anteprenoriale în rândul studenților

A continuat aplicarea de măsuri pentru sprijinirea dimensiunii anteprenoriale în rândul studenților, prin finanțarea în cadrul Fondului pentru dezvoltare instituțională (FDI) a unui domeniu strategic dedicat înființării și susținerii activităților societăților anteprenoriale studențești (SAS) – Domeniul 4.

Printre obiectivele și acțiunile care au fost urmărite prin implementarea proiectelor finanțate din FDI pentru domeniul 4 s-au numărat și cele care vizau: organizarea de intership-uri și

training-uri la companii de succes, organizarea de conferințe și ateliere de lucru realizate cu antreprenori de succes sau facilitarea contactului cu potențiali investitori.

De asemenea, a fost susținută consolidarea sistemului de practică din perioada studiilor universitare, prin menținerea în metodologia de finanțare a unui indicator de calitate privind activitatea de practică pentru ciclul de studii de licență, realizată prin parteneriate instituționale, care să stimuleze universitățile pentru realizarea de parteneriate instituționale în vederea organizării de stagii de practică, internship, voluntariat pentru studenți.

II.8 Ecosistem digital pentru învățământul universitar

Au fost susținute eforturile de implementare a priorităților COM în ceea ce privește educația digitală, în calitate de partener în cadrul Hubului European de Educație Digitală (European Digital Education Hub).

De asemenea a avut loc pregătirea actualizării platformelor informatice gestionate de UEFISCDI, în conformitate cu modificările legislative din Legea învățământului superior nr. 199/2023, în special pentru ANS (platforma de analize naționale și statistici) și REI (Registrul Educațional Integrat), prin modificarea/completarea structurii tipurilor de date gestionate și a rapoartelor generate din platformă etc.

Totodată, a fost asigurată creșterea transparenței sistemului de învățământ superior, în special a sistemului de finanțare propus de CNFIS prin:

- actualizarea site-ului CNFIS cu datele privind rezultatele finanțării învățământului superior (date statistice la nivel de universitate, privind studenții, absolvenții și alocații bugetare destinate finanțării instituționale, rezultatele calculului indicatorilor de calitate folosiți pentru alocarea finanțării superioare);
- elaborarea și publicarea raportului public anual privind finanțarea învățământului superior, care prezintă o analiză mai detaliată a rezultatelor repartizării la nivel național, pe subcomponente, și detaliat, pe universități, a alocațiilor bugetare destinate finanțării instituționale anuale.

Au fost continuate demersurile de finalizare a dezvoltării și operaționalizării platformei REI (Registrul Educațional Integrat). De asemenea, a fost utilizată aplicația online de nomenclatoare pentru continuarea standardizării terminologiei utilizate în instituțiile de învățământ superior pentru o gestionare cât mai eficientă a datelor și a pregătirii corespondenței între tipurile de date (exemplu: RMUR și ANS) pentru pregătirea interoperabilității platformelor informatice. A continuat interconectarea REI cu aplicația “Note Bac” pentru preluarea datelor privind absolvenții de bacalaureat pentru studenții înregistrați în RMUR.

În același timp a continuat acordarea suportului pentru cooperarea între ME și INS, acordarea de sprijin reciproc în construirea statisticilor privind sistemul de învățământ superior. A început pregătirea raportării datelor primare din RMUR și a datelor statistice din ANS către INS, în vederea pregătirii raportării unitare a universităților a acestor date și preluarea directă a acestora de către INS (din RMUR, respectiv ANS). Totodată, a continuat colaborarea între UEFISCDI-ME și INS privind nomenclatoarele utilizate la nivelul RMUR și INS și a tipurilor de date gestionate de RMUR, pentru ca acestea să asigure necesarul de date statistice la nivel național.

Concomitent a avut loc pregătirea mecanismului de interogare a studenților în RMUR prin intermediul aplicației (API Port), pusă la dispoziție de ME, către STB/alți operatori de transport. De asemenea, în cadrul Investiției 16. Digitalizarea universităților și pregătirea acestora pentru profesiile digitale ale viitorului, au fost semnate 61 de contracte de finanțare cu instituțiile de învățământ superior de stat și private, în valoare de 210 milioane de euro fără TVA.

Finanțarea are ca obiectiv dobândirea de competențe digitale înalte pentru studenți și cadre didactice prin următoarele acțiuni: organizarea de cursuri de formare pentru competențe digitale, asigurarea de programe pentru securitate cibernetică, protecția datelor, siguranța on-line și etică IT, achiziția de dispozitive educaționale portabile (laptop-uri, tablete) pentru studenți și cadre didactice, acordarea de vouchere digitale, pentru achiziția de dispozitive educaționale portabile corespunzătoare învățării, cu softuri educaționale preinstalate și conexiune la internet.

Această investiție cuprinde, în afară de modernizarea, extinderea și consolidarea centrelor, laboratoarelor existente și proiecte de infrastructură digitală pentru crearea de noi departamente/centre/laboratoare de cercetare în cadrul universităților însoțite de achiziționarea de noi instrumente și echipamente pentru deschiderea de noi direcții de cercetare.

Sunt finanțate și programe de formare pentru dezvoltarea competențelor digitale avansate ale specialiștilor din zona IT pentru tehnologii emergente – AI, Blockchain, IoT, etc. – în sensul creșterii valorii adăugate a serviciilor și produselor dezvoltate de către companiile din domeniul IT&C românești și pentru a rămâne o economie competitivă la nivel mondial.

Intervențiile propuse prin intermediul acestui apel vor răspunde la două aspecte intercorelate ale educației digitale: mai întâi, utilizarea unei game vaste și în creștere de tehnologii digitale (cum ar fi aplicații, platforme, software) pentru a îmbunătăți și pentru a extinde educația și formarea și necesitatea de a asigura competențe relevante (cunoștințe, aptitudini și atitudini) pentru o lume din ce în ce mai influențată de tehnologiile digitale.

II.9 Proiecte/programe finanțate din fonduri europene

Apelul POCU/472/6/8 - *”Instrumente pentru stabilirea deciziilor de sistem fundamentate pentru creșterea calității în învățământul superior”* este finanțat din Axa prioritară nr. 6 Educație și competențe, Prioritatea de investiții – 10.ii. Îmbunătățirea calității și eficienței și accesul la învățământul terțiar și a celui echivalent în vederea creșterii participării și a nivelului de educație, în special pentru grupurile defavorizate. Apelul a avut un singur proiect care a vizat dezvoltarea și implementarea de măsuri sistemice în învățământul terțiar pentru creșterea nivelului calității în învățământul superior și adaptarea universităților la cerințele pieței muncii inclusiv standardele internaționale. Valoarea finanțării UE acordată pentru acest apel este de 26.216.483 lei.

Apelul POCU/320/6/21 – *„Măsuri de optimizare a ofertelor de studii din învățământul superior în sprijinul angajabilității”* este finanțat din Axa prioritară nr. 6 - Educație și competențe, Prioritatea de investiții – 10.ii. Îmbunătățirea calității și eficienței și accesul la învățământul terțiar și a celui echivalent în vederea creșterii participării și a nivelului de educație, în special pentru grupurile defavorizate. Scopul apelului constă în finanțarea unor proiecte prin mecanismul competitiv, dedicate creșterii atractivității ofertelor educaționale din învățământul terțiar universitar și non-universitar organizat în cadrul instituțiilor de învățământ superior

acreditate, corelat cu îmbunătățirea competențelor cadrelor didactice universitare de a proiecta și oferi programe de studii bazate pe nevoile studenților/cursanților, în vederea unui răspuns mai adecvat cerințelor unei piețe de locuri de muncă în continuă schimbare. În cadrul prezentei cereri de propuneri de proiecte lansate în contextul Axei Prioritare 6, PI 10.ii., OS 6.7., 6.9. și 6.10., din cadrul Programului Operațional Capital Uman 2014-2020, bugetul alocat este de 144.295.248 euro (contribuția UE + contribuția națională) pentru regiunile mai puțin dezvoltate (Nord-Est, Nord-Vest, Vest, Sud-Vest Oltenia, Centru, Sud-Est și Sud-Muntenia). În cadrul apelului 320 „Măsuri de optimizare a ofertelor de studii din învățământul superior în sprijinul angajabilității” au fost admise și contractate 11 cereri de finanțare, din care 10 s-au finalizat, iar 1 proiect se află în implementare, urmând a se finaliza în noiembrie 2023. Activitățile finanțate în cadrul Apelului 320 au vizat dezvoltarea unor noi programe de studii de nivel terțiar non-universitar în cadrul colegiilor universitare, structuri universitare care în anii anteriori nu au avut activități didactice din cauza absenței unei finanțări din fonduri publice. De asemenea, au fost alocate resurse specifice pentru acordarea unor stimulente financiare directe (în sumă de maxim 300 de lei) elevilor participanți la programele de studii organizate în cadrul colegiilor universitare, precum și organizarea de programe de pregătire profesională pentru cadrele didactice universitare care urmau să gestioneze cursurile de nivel terțiar non-universitar.

Apelul POCU/379/6/21 - ”Măsuri integrate pentru creșterea participării studenților din categorii vulnerabile la programe antreprenoriale” este finanțat din Axa prioritară nr. 6 - Educație și competențe, Prioritatea de investiții – 10.ii. Îmbunătățirea calității și eficienței și accesul la învățământul terțiar și a celui echivalent în vederea creșterii participării și a nivelului de educație, în special pentru grupurile defavorizate. Scopul apelului constă în finanțarea unor proiecte prin mecanismul competitiv, dedicate creșterii accesului și echității în învățământul superior din România, în vederea diminuării ratei de abandon în rândul studenților, prin asigurarea de sprijin financiar studenților din categorii vulnerabile și prin creșterea atractivității ofertelor educaționale, în special în ceea ce privește antreprenoriatul, corelat cu îmbunătățirea competențelor cadrelor didactice și experților din universități de a proiecta și oferi programe de studii atractive astfel concepute încât să stimuleze dezvoltarea competențelor socio-emoționale, inclusiv prin furnizarea de consiliere psihologică și profesională studenților, în vederea finalizării studiilor universitare.

Activitățile finanțate în cadrul Apelului 379 au vizat dezvoltarea unui sistem de sprijin prin intermediul susținerii unui sistem de burse, mobilități și constituirea unor rețele de colaborare la distanță, virtuale, pentru a stimula participarea la învățământul superior a studenților. Simultan, în vederea creșterii calității programelor de studii, au fost finanțate activități de dezvoltare și flexibilizare a ofertei educaționale și a materialelor de studii și adaptarea acestora la noile mijloace de comunicare. În cele din urmă, au fost finanțate activități care au ca rezultat corelarea dintre oferta educațională și piața muncii, în special în domeniile de dezvoltare inteligentă specificate în Strategia Națională de Cercetare, Dezvoltare Inovare (SNCDI), în conformitate cu OM nr. 5376/2017.

În cadrul **apelului POCU/379/6.21/ ”Bursa Student Antreprenor”** au fost depuse 30 de cereri de finanțare, dintre care 22 au fost admise și contractate. În prezent, din cele 22 de proiecte doar unul mai este în implementare.

Ambele apeluri de proiecte au vizat operațiuni compozite cu alocări financiare semnificativ mai mici decât cele previzionate la lansarea apelurilor. Astfel, pentru Apelul 320 au fost alocate aproximativ 670 de milioane de lei, din care efectiv contractați au fost aproape 62 de milioane de lei (sau 9% din suma alocată inițial). Apelul 379 a beneficiat de o alocare inițială de aproape 331 de milioane lei, din care au fost efectiv contractați 157 de milioane de lei (aproximativ 47% din suma alocată).

Proiectele au vizat:

- creșterea calității, eficienței și accesului la învățământul superior, în corelare cu nevoile pieței muncii din sectoarele economice, prin dezvoltarea unui program integrat de oferte educaționale inovative și atractive, resurse de învățare moderne și flexibile, perfecționarea personalului didactic și susținerea studenților proveniți din grupuri vulnerabile,
- dezvoltarea și implementarea de activități integrate care să conducă la creșterea accesului și participării la învățământul terțiar universitar în Regiunea Sud-Muntenia prin dezvoltarea competențelor și abilităților didactice necesare educației antreprenoriale ale personalului didactic universitar, prin asistența educațională, consiliere antreprenorială și sprijin financiar pentru studenți, prin mentorat în alegerea unui traseu educațional și a unei oferte educaționale pentru elevi, respectiv prin dezvoltarea ofertei educaționale universitare în concordanță cu cerințele pieței muncii în cadrul programelor de studii din domeniile prioritare ale Strategiei Naționale de Competitivitate (SNC) 2014-2020, respectiv în domeniile de specializare inteligentă, prevăzute în Strategia Națională de Cercetare, Dezvoltare și Inovare (SNCDI) 2014-2020,
- creșterea accesului și participării la educația universitară și atractivității ofertelor educaționale la nivelul universităților partenere, prin furnizarea de programe antreprenoriale, remediale, servicii de consiliere și orientare profesională și acordarea de burse pentru 420 de studenți din medii dezavantajate, prin îmbunătățirea competențelor profesionale pentru 75 de cadre didactice, prin dezvoltarea a 3 oferte educaționale inovatoare și corelate cu piața muncii, precum și prin activități de conștientizare pentru 50 de elevi din medii defavorizate.

În cadrul apelurilor 379 și 320 au beneficiat de operațiuni finanțate 16.587 de persoane/elevi/cursanți/studenți. Personalul didactic care a beneficiat de programe de formare/schimb de bune practici etc., organizat în cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate a fost de 2058.

Apelul POCU/380/6/13 „Sprijin pentru Doctoranzi și Cercetători Post-Doctorat” este finanțat din Axa prioritară 6: Educație și competențe, Prioritatea de investiții 10.iv.: Îmbunătățirea utilității sistemelor de educație și formare pentru piața muncii, facilitarea trecerii de la educație la muncă și consolidarea sistemelor de educație și formare profesională și a calității lor, inclusiv prin mecanisme pentru anticiparea competențelor, adaptarea programelor de învățământ și crearea și dezvoltarea de sisteme de învățare bazate pe muncă, inclusiv sisteme de învățare duale și de ucenicie. Rezultate așteptate în urma implementării operațiunilor finanțate în cadrul acestui apel de proiecte vizează: rata crescută de participare a studenților la programele (ex. stagii de practică, internship-uri etc.) din cadrul parteneriatelor nou înființate/dezvoltate între instituții de învățământ și sectorul privat și actori din domeniul cercetării și inovării, inclusiv în vederea organizării de stagii de practică. Bursa doctorand antreprenor a avut valoarea de max. 400 de euro/lună și s-a acordat pentru o perioadă de maxim 12 luni consecutive, inclusă în ultimii doi ani terminali ai studiilor de doctorat pentru studenții doctoranzi sprijiniți în cadrul proiectelor

prin programe antreprenoriale în relație cu domeniul de specializare pe care îl frecventează. Bursa cercetător postdoctorat antreprenor a avut valoarea de max. 600 de euro/lună și s-a acordat pentru o perioadă de maxim 12 luni consecutive pentru cercetătorii sprijiniți în cadrul proiectelor, prin programe antreprenoriale, în relație cu specialitatea studiilor pe care le frecventează. În cadrul apelului au fost aprobate și contractate 18 cereri de finanțare, iar în prezent toate proiectele s-au finalizat. Valoarea finanțării UE acordată pentru acest apel a fost de 101.870.511 lei.

Partea a III-a - DIRECȚII DE DEZVOLTARE

A ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR 2024

Direcțiile de dezvoltare a învățământului superior 2024 sunt corelate cu prioritățile stabilite prin Proiectul *România Educată* și cu politicile europene în domeniu, referindu-se la: creșterea accesului și participării; sprijinirea universităților pentru a oferi competențe de calitate și adaptate exigențelor viitorului; consolidarea dimensiunii europene a învățământului superior și a cercetării universitare; sprijinirea implicării universităților în tranziția verde și digitală; consolidarea universităților pentru a deveni mai competitive pe scena globală. mondială.

Bazată pe valori comune pentru care incluziunea și excelența se regăsesc ca fiind trăsături distinctive, Legea învățământului superior nr. 199 din 2023 aduce schimbări semnificative în ceea ce privește regulile de funcționare a instituțiilor de învățământ superior și drepturile studenților, realizând adaptarea la realitățile concrete din sistemul educațional, ca un proces firesc. Soluțiile identificate sunt coerente, în acord cu cerințele beneficiarilor educației, oferind o reglementare unitară și sistematică a domeniului, pentru rezolvarea problemelor existente la nivelul sistemului național de învățământ superior.

Direcțiile de dezvoltare a învățământului superior 2024 sunt jalonate în conformitate noul cadru legislativ, în consonanță cu obiectivele strategice ale Proiectului “*România Educată*” după cum urmează:

III.1 Creșterea participării la forme de învățământ universitar

- Derularea de proiecte de stimulare a accesului la învățământul universitar al tinerilor cu oportunități reduse, inclusiv al celor cu dizabilități, al celor care locuiesc în zone rurale sau izolate, care se confruntă cu dificultăți socio-economice sau cu orice altă potențială discriminare;
- Creșterea sprijinului material/ financiar pentru studenții proveniți din grupuri dezavantajate, inclusiv corelarea cuantumului burselor studențești cu nevoile beneficiarilor;
- Îmbunătățirea retenției școlare a celor admiși, prin oferirea de pachete de sprijin potențialilor studenți cu risc crescut de abandon, care să includă: servicii de consiliere, cazare și masă gratuite, burse sociale și de performanță care să acopere cheltuielile pe perioada studiilor, măsuri dedicate studenților cu dizabilități, studenților de etnie romă etc.;
- Sprijinirea și consilierea elevilor la tranziția dintre învățământul liceal și cel terțiar;
- Dezvoltarea învățământului superior de tip dual pentru nivelurile de calificare 6-8 (programe de licență, masterat și doctorat), ca măsură ce poate recredibiliza major ruta profesională, reconectând mediul economic cu cel universitar;
- Încheierea contractelor pentru cele 29 consorții regionale integrate pentru învățământ dual și implementarea proiectelor în cadrul programului – pilot pentru dezvoltarea acestora;
- Motivarea universităților să dezvolte programe de studii de tip joint-degrees sau interdisciplinare, corelate cu piața muncii și adaptarea programelor de studii la nevoile actuale ale societății;
- Creșterea calității învățământului superior prin accesarea și implementarea de proiecte în

cadrul Programului Educație și Ocupare (PEO);

- Implementarea, în cadrul Proiectului ROSE a 5 granturi necompetitive, 45 de granturi *Sprijin pentru Studenți*, 13 granturi *Centre de Învățare* și 69 de granturi *Programe de Vară de Tip Punte*;
- Reabilitarea/renovarea spațiilor universitare, cu îndeplinirea cerințelor de îmbunătățire a eficienței energetice. Astfel, pe lângă cămine și cantine modernizate, studenții vor putea beneficia și de spații de lectură și de petrecere a timpului liber modernizate, care să le asigure acces la servicii precum: săli de tip lounge/spații de socializare, terenuri/săli de sport, grădină/spațiu verde, săli de spectacole/eventimente, săli de lectură, biblioteci, săli de studiu individual/colectiv, săli de sport/fitness și servicii de nutriție, piscină, spații de relaxare etc. Cel puțin 40% din numărul locurilor din cantine, din spațiile de recreere și din numărul locurilor de cazare construite vor fi rezervate pentru studenții din medii defavorizate;
- Monitorizarea proiectelor și programelor naționale aferente măsurilor din Proiectul *România Educată* prin intermediul unui set distinct de indicatori;
- Multiplicarea analizelor și studiilor specifice învățământului superior (cum ar fi analiza inserției profesionale a absolvenților de studii superioare și strategii de alocare a cifrelor de școlarizare în funcție de indicatorii de angajabilitate a absolvenților, pe baza rezultatelor interoperabilității RMU-REVISAL privind monitorizarea inserției profesionale a absolvenților de piața muncii).

III.2 Creșterea participării la forme de educație pe tot parcursul vieții

- Susținerea recunoașterii învățării anterioare, acumulată în medii formale sau informale;
- Implementarea Convenției globale pentru recunoașterea calificărilor din învățământul superior, adoptată la Paris la 25.11.2019 și ratificată de România prin Legea nr.164/2021;
- Dezvoltarea sistemului de „micro-credite” care facilitează participarea la forme de educație pe tot parcursul vieții pentru dobândirea de competențe și adaptarea la cerințele pieței forței de muncă;
- Diversificarea activității cluburilor sportive universitare pentru stimularea practicării exercițiilor fizice și sportului de către studenți, fără nicio discriminare, în mod liber și voluntar, într-un cadru organizat;
- Sprijinirea universităților pentru flexibilizarea și diversificarea ofertei de cursuri opționale în oferta programelor de studii și a cursurilor de formare pe tot parcursul vieții, care să vizeze actualizarea și perfecționarea competențelor;
- Continuarea finanțării participării cadrelor didactice din învățământul liceal de stat înscrise la programe de conversie profesională de nivel postuniversitar, care au început în semestrul I sau II din anul universitar 2022-2023, prin *Proiectul privind învățământul secundar – ROSE*.

III.3 Intensificarea eforturilor de internaționalizare a învățământului superior românesc

- Sprijinirea eforturilor universităților pentru a fi selectate în consorții de tip Universități Europene și finanțarea lor ulterioară;
- Sprijinirea universităților membre ale alianțelor de Universități Europene, în formularea de propuneri de politici pe teme europene de dezbatere: definitivarea conceptului de European

- Degree, concretizarea unui statut juridic pentru alianțe care să conducă la o guvernanță comună și introducerea microcreditelor;
- Instituirea unor noi programe de burse care să faciliteze accesul studenților români la stagii de studii/cercetare în instituții de învățământ prestigioase la nivel european și internațional, altele decât cele oferite în baza documentelor de colaborare bilaterală ale României sau a ofertelor unilaterale, cu finanțare exclusivă din partea statului român;
 - Dezvoltarea colaborării bilaterale cu alte state pentru creșterea numărului de burse de cercetare și formare postuniversitară și postdoctorală în străinătate, pentru multiplicarea mecanismelor de susținere a tinerilor români ce doresc să studieze în străinătate și pentru a sprijini implicarea cu succes a studenților și a cercetătorilor români în activități academice și de cercetare la universitățile din străinătate unde își desfășoară stagiile;
 - Extinderea rețelei de lectorate de limbă română în universități din străinătate, continuarea oferirii sprijinului lectorilor străini ce își desfășoară activitatea în cadrul instituțiilor de învățământ superior din România;
 - Coordonarea eforturilor de organizare de programe de tip joint degrees, pregătirea campusurilor universitare și dezvoltarea de programe de studii predate în limbi de circulație internațională, pentru atragerea de studenți internaționali;
 - Intensificarea mobilităților academice ingoing și outgoing în cadrul oferit de Programul de Schimburi de Studii Central European / Central European Exchange Program for University Studies (CEEPUS);
 - Consolidarea legăturilor și procedurilor instituționale între agențiile de evaluare, de acreditare și de asigurare a calității înregistrate în European Quality Assurance Register for Higher Education (EQAR), pentru a găsi modalități de recunoaștere reciprocă automată, precum și prin facilitarea punerii în aplicare a procedurilor de asigurare a calității;
 - Asigurarea continuării sprijinului oferit studenților străini aflați la studii universitare în România;
 - Elaborarea de studii și analize periodice pentru monitorizarea gradului de internaționalizare a învățământului superior din România;
 - Susținerea implementării Programului Național pentru Internaționalizare Universitară ”Study in Romania” prin activități și proiecte dedicate;
 - Intensificarea colaborării cu instituțiile partenere, inclusiv prin includerea ”Study in Romania la viitorul proiect Study in Europe”, în calitate de partener asociat; participarea la târgurile educaționale sub umbrela Study in Romania;
 - Implementarea Recomandărilor europene privind asigurarea calității în recunoașterea perioadelor de studii și actualizarea Metodologiilor de recunoaștere a diplomelor și perioadelor de studii universitare conform noului cadru legislativ;
 - Sprijinirea universităților pentru participare la programul Erasmus Without Papers și la Erasmus Student Card Initiative, pentru accelerarea digitalizării administrării mobilităților Erasmus+;
 - Intensificarea eforturilor cluburilor sportive universitare pentru stimularea participării/reprezentării pe plan internațional a universităților;
 - Perfecționarea, creșterea bugetului și a numărului de granturi și de programe de burse și

instituirea un nou program destinat exclusiv formării specialiștilor români la instituții de prestigiu la nivel european, în domenii cheie.

III.4 Creșterea capacității managementului universitar de a implementa politicile naționale

- Continuarea îmbunătățirii mecanismului de finanțare din *Fondul de dezvoltare instituțională* pentru sprijinirea universităților în promovarea unor obiective strategice naționale (îmbunătățirea calității activității didactice, dezvoltarea infrastructurii de cercetare, cultivarea legăturilor cu comunitatea locală și/sau regională, incluziunea socială și/sau internaționalizarea activității de învățământ superior ș.a.);
- Investiția în formarea persoanelor implicate în managementul universitar care să includă elemente de leadership universitar, legislație în domeniu și aspecte legate de managementul resurselor;
- Dezvoltarea de resurse deschise care să sprijine activitatea persoanelor implicate în managementul universitar;
- Dezvoltarea/implementarea unor mecanisme adaptate de monitorizare a inserției absolvenților pe piața muncii;
- Monitorizarea, evaluarea și îmbunătățirea infrastructurii și a capacității universităților de a implementa diverse politici naționale, cum ar fi integrarea potențialilor studenți cu dizabilități;
- Susținerea formării poliilor de excelență - consorții universitare care să includă mai multe universități, institute de cercetare (INCD-uri) și institute de cercetare ale Academiei Române;
- Creșterea capacității de colectare și analiză de date relevante – atât la nivel instituțional, cât și la nivelul sistemului de învățământ superior - care să susțină procesul decizional;
- Asigurarea interoperabilității bazelor de date ale Ministerului Educației pentru a permite analize de sistem, cu garantarea protecției datelor personale, care să facă posibilă realizarea de prognoze periodice privind nevoile pieței muncii și parcursul absolvenților, care să fundamenteze distribuția fondurilor publice alocate învățământului terțiar;
- Asigurarea suportului tehnic pentru operaționalizarea Registrului Matricol Unic și funcționarea Registrului Educațional Integrat, în vederea consolidării unei baze informaționale a finanțării învățământului superior.

III. 5 Creșterea autonomiei universitare în ceea ce privește utilizarea fondurilor proprii și politicile de resurse umane

- Creșterea finanțării învățământului superior în corelare cu urmărirea unor indicatori de performanță asumați prin contractele instituționale și cu creșterea autonomiei universităților în gestionarea fondurilor proprii;
- Intensificarea eforturilor de transparentizare a proceselor decizionale de la nivelul universităților și de includere a tuturor actorilor relevanți în luarea deciziilor;
- Revizuirea procedurilor de asigurare a calității pentru a contribui la verificarea implementării tuturor obiectivelor asumate, într-un proces constant de îmbunătățire a performanței universitare, atât din perspectiva așteptărilor beneficiarilor, cât și din cea a obiectivelor strategice de țară;

- Investirea în implementarea principiilor bunei guvernante, a eticii și integrității academice, pentru a crește încrederea publicului larg și a partenerilor internaționali;
- Flexibilizarea standardelor de asigurare a calității învățământului superior, care să permită creșterea componentei de practică în învățământul superior dual și o mai mare libertate în zona curriculară.

III.6 Calitatea studiilor doctorale și consolidarea unui climat etic în mediul universitar

- Intensificarea sprijinului oferit de către universități studenților-doctoranzi, pentru încurajarea originalității acestora;
- Consolidarea calității studiilor doctorale urmate de studenții români din universitățile în care există lectorate de limbă română;
- Creșterea autonomiei studentului-doctorand în a-și administra fondurile aferente grantului doctoral, în special, cele destinate participării la conferințe, stagii de practică etc.
- Armonizarea codurilor de etică universitară cu evoluțiile de la nivelul *Spațiului European al Învățământul Superior (SEIS)*, precum și susținerea activității comisiilor de etică prin noi acte normative secundare;
- Dezvoltarea unei culturi organizaționale privind etica și integritatea în cadrul instituțiilor de învățământ superior, prin dezvoltarea unor sisteme interne, complementare sistemelor de asigurare a calității învățământului;
- Sprijinirea universităților în vederea tranziției către o societate informațională, prin utilizarea de tehnologii digitale, pentru a îmbunătăți calitatea mediului academic românesc și a asigura etica și integritatea academică;
- Susținerea elaborării unor strategii proprii de prevenire și combatere a fraudelor academice, precum și constituirea unor baze de date informatice cu actele de studii și conținutul lucrărilor de finalizare a studiilor;
- Extinderea obligativității cursurilor de etică și de integritate academică în cadrul tuturor ciclurilor de studii academice;
- Susținerea finanțării proiectelor instituționale privind îmbunătățirea calității activității didactice, inclusiv a respectării deontologiei și eticii academice.

III.7 Susținerea parteneriatelor, deschiderea către societate, orientarea către zona ȘTIM

- Stimularea implicării studenților și pregătirea cadrelor didactice pentru predarea, evaluarea și motivarea studenților în zona ȘTIM;
- Promovarea unor lucrări inovative ale studenților, precum și a unor materiale informative în domeniul ȘTIM și constituirea unor baze de date cu conținutul acestora;
- Sprijinirea consolidării parteneriatelor între instituții de învățământ superior și cercetare, prin sprijinirea schimburilor de experiență și bune practici, în vederea susținerii reprezentării și afirmării universitare pe plan național și internațional;
- Colectarea de date, calcularea și analiza indicatorilor de monitorizare privind parteneriatele active în vederea susținerii programelor de studii universitare în cotutelă și a programelor/proiectelor de cercetare în parteneriat cu alte universități din țară sau din afara țării.

III.8 Dezvoltarea unui ecosistem digital pentru învățământul universitar

- Creșterea finanțării învățământului superior pentru continuarea operaționalizării sistemelor informatice pentru învățământul universitar;
- Dezvoltarea infrastructurii digitale, generalizarea accesului la echipamente electronice și dezvoltarea de conținut digital și softuri dedicate învățării; digitalizarea proceselor educaționale – atât cele de predare-învățare, cât și cele administrative – din învățământul superior, inclusiv formarea și dezvoltarea de competențe digitale și digitale avansate pentru cadre didactice și studenți;
- Derularea proiectelor privind digitalizarea universităților, finanțate din PNRR, în baza contractelor încheiate anterior cu 61 de universități de stat și particulare;
- Dezvoltarea și multiplicarea laboratoarelor de realitate virtuală și realitate augmentată;
- Implementarea unor programe universitare adaptate solicitării agenților economici, în vederea creșterii calității ofertei de educație și formare profesională pentru asigurarea echității sistemului și o mai bună adaptare la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic, prin finanțări PEO;
- Susținerea corelării și interoperării actualelor instrumente de colectare a datelor cu Institutul Național de Statistică și a operaționalizării sistemelor informatice pentru învățământul superior în vederea creșterii acurateței bazei informaționale a învățământului superior.

ANEXE

OPIS TABELE

Tabelul 1. Numărul de instituții de învățământ superior și de facultăți pe forme de proprietate, în perioada 2014-2023	13
Tabelul 2. Numărul de studenți înmatriculați în învățământul superior pe forme de proprietate în perioada 2014-2023 (mii persoane).....	13
Tabelul 3. Evoluția populației rezidente în România în grupa de vârstă 18-39 ani, la 1 iulie în perioada 2014-2022 (nr. persoane)*.....	15
Tabelul 4. Evoluția numărului de studenți înmatriculați pe cicluri de studii și forme de proprietate, în perioada 2014-2023	16
Tabelul 5. Distribuția numărului de programe de studii universitare de licență pe forme de organizare și forme de proprietate, în anul universitar 2022-2023 (nr. programe de studii de licență)	21
Tabelul 6. Distribuția capacității maxime de școlarizare, pentru anul I la programele de studii de licență, pe forme de organizare și forme de proprietate, în anul universitar 2022-2023 (nr. locuri).....	21
Tabelul 7. Evoluția numărului și ponderii studenților înscriși la studii universitare de licență, în perioada 2014-2023	22
Tabelul 8. Evoluția numărului și ponderii studenților înscriși la studii universitare de licență, pe forme de organizare, în perioada 2014-2023	22
Tabelul 9. Evoluția numărului și ponderii studenților înscriși la studii universitare de licență, pe forme de proprietate, în perioada 2014-2023	23
Tabelul 10. Studenți înscriși la studii universitare de licență, în funcție țara de proveniență și pe forme de proprietate, în anul 2022/2023	24
Tabelul 11 Numărul de studenți înscriși la studii universitare de licență, pe domenii ISCED F-2013, în perioada 2014-2023	24
Tabelul 12 Numărul și ponderea studenților înscriși la studii universitare de licență pe domeniile ISCED F-2013 și pe ani de studiu, în anul universitar 2022/2023	26
Tabelul 13 Numărul și ponderea studenților înscriși la studii universitare de licență în 2022/2023, pe domenii ISCED F-2013 și pe forme de proprietate.....	27
Tabelul 14 Evoluția numărului și ponderii studenților înscriși la studii universitare de masterat, în perioada 2014-2023	29
Tabelul 15 Evoluția numărului și ponderii studenților înscriși la studiile universitare de masterat, pe forme de proprietate, în perioada 2014-2023	29
Tabelul 16 Evoluția numărului de studenți înscriși la studii universitare de masterat, pe domenii fundamentale de studii, în perioada 2014-2023.....	30
Tabelul 17 Numărul și ponderea studenților înscriși la studii universitare de masterat pe domenii fundamentale de studii, și pe forme de proprietate, în anul 2022-2023.....	32
Tabelul 18 Numărul de studenți înmatriculați la programe postuniversitare, pe domenii fundamentale de studii, în perioada 2014-2023.....	32
Tabelul 19 Evoluția numărului de studenți înmatriculați la studii universitare de doctorat și la alte programe postdoctorale, pe forme de proprietate, în perioada 2014-2023.....	34
Tabelul 20 Evoluția numărului de studenți înscriși în învățământul universitar de licență, pe vârste, în perioada 2014-2023	36
Tabelul 21 Evoluția ratelor specifice de cuprindere pe vârste și pe sexe în învățământul universitar de licență, în perioada 2014-2023 (%)	37
Tabelul 22 Evoluția ratei brute de cuprindere în învățământul universitar de licență, pe total și pe sexe, în perioada 2014-2023 (%).....	38

<i>Tabelul 23 Situația școlară a studenților din învățământul universitar de licență pe forme de organizare și forme de proprietate, la finalul anului universitar 2021/2022</i>	<i>39</i>
<i>Tabelul 24 Rata de promovare a studenților din învățământul universitar de licență, pe domeniile fundamentale de studii, în perioada 2014-2022 (%).....</i>	<i>40</i>
<i>Tabelul 25 Numărul și ponderea absolvenților cu diplomă ai învățământului superior, la finalul anului universitar 2021 - 2022, pe cicluri de studii și pe sexe</i>	<i>41</i>
<i>Tabelul 26 Evoluția numărului și a ponderii absolvenților învățământului universitar de licență (cu și fără diplomă de licență), pe sexe, în perioada 2014-2022.....</i>	<i>42</i>
<i>Tabelul 27 Evoluția numărului și a ponderii absolvenților învățământului universitar de licență (cu și fără diplomă de licență), pe forme de proprietate, în perioada 2014-2021.....</i>	<i>42</i>
<i>Tabelul 28 Evoluția ponderii absolvenților învățământului universitar de licență (cu și fără diplomă de licență) pe domenii fundamentale de studii, în perioada 2014-2022 (%).....</i>	<i>43</i>
<i>Tabelul 29 Rezultatele absolvenților la examenul de licență, pe forme de proprietate, în perioada 2014-2022.....</i>	<i>44</i>
<i>Tabelul 30 Evoluția ponderii absolvenților cu diplomă din învățământul universitar de masterat, pe domeniile fundamentale de studii, în perioada 2014-2021 (%).....</i>	<i>45</i>
<i>Tabelul 31 Evoluția ponderii (%) absolvenților de doctorat și postdoctorat, pe domenii fundamentale de studii, în perioada 2014-2022</i>	<i>46</i>
<i>Tabelul 32 Evoluția ponderii (%) absolvenților cu diplomă din învățământul postuniversitar, pe domenii fundamentale de studii, în perioada 2014-2022</i>	<i>47</i>
<i>Tabelul 33 Evoluția numărului de personal angajat în instituțiile de învățământ superior, în perioada 2014-2023.....</i>	<i>48</i>
<i>Tabelul 34 Distribuția personalului angajat în instituțiile de învățământ superior pe categorii și pe forme de proprietate, în anul universitar 2022/2023</i>	<i>48</i>
<i>Tabelul 35 Evoluția numărului personalului didactic din învățământul superior, pe forme de proprietate, în perioada 2014-2023</i>	<i>50</i>
<i>Tabelul 36 Evoluția ponderii personalului didactic în învățământul superior, pe sexe (%)</i>	<i>500</i>
<i>Tabelul 37 Evoluția numărului de studenți ce revine unui cadru didactic în învățământul universitar de licență, în perioada 2014-2022</i>	<i>511</i>

OPIS FIGURI

Figura 1. Structura sistemului național de învățământ superior pe cicluri de studii, în anul universitar 2022/2023.....	12
Figura 2. Evoluția numărului de studenți pe forme de proprietate, în perioada 2014-2023 (mii de persoane).....	14
Figura 3. Distribuția facultăților pe regiuni de dezvoltare, în anul universitar 2022-2023	14
Figura 4. Distribuția numărului de studenți pe regiuni de dezvoltare, în anul universitar 2022-2023	15
Figura 5. Evoluția numărului de studenți înmatriculați pe cicluri de studii, în perioada 2014-2023... ..	16
Figura 6. Ponderea studenților înmatriculați, pe cicluri de studii și forme de proprietate, în anul universitar 2022/2023	17
Figura 7. Ponderea studenților înmatriculați în învățământul de stat și în cel particular, pe cicluri de studii, în anul universitar 2022-2023	18
Figura 8. Top 30 domenii de licență (din 88 existente) după capacitatea maximă de școlarizare aferenta anului I, pe forme de proprietate, în anul universitar 2022-2023	19
Figura 9. Evoluția numărului de studenți înmatriculați la studii universitare de licență, pe domeniile fundamentale de studii, în perioada 2014-2023.....	25
Figura 10. Evoluția ponderii studenților înmatriculați la studii universitare de licență, pe domenii fundamentale de studii, în perioada 2014-2023.....	26
Figura 11. Structura și componența ofertei universitare de masterat pe forme de proprietate, în anul universitar 2022-2023	28
Figura 12. Evoluția numărului de studenți înmatriculați la studii universitare de masterat, pe domenii fundamentale de studii, în perioada 2014-2023.....	31
Figura 13. Evoluția ponderii studenților înmatriculați la studii universitare de masterat, pe domenii fundamentale de studii, în perioada 2014-2023.....	31
Figura 14. Structura și componența ofertei universitare de doctorat, anul universitar 2022-2023	33
Figura 15. Structura pe domeniile fundamentale de studii a studenților doctoranzi înmatriculați în anul universitar 2022/2023	35
Figura 16. Evoluția numărului de studenți înmatriculați în învățământul universitar de licență, pe vârste în perioada 2014-2023	36
Figura 17. Evoluția situației școlare a studenților din învățământul universitar de licență, în perioada 2014-2022, la final de an universitar (%).....	39
Figura 18. Evoluția numărului de absolvenți de studii superioare pe cicluri de studii,	41
Figura 19. Evoluția ponderii absolvenților învățământului universitar de licență (cu și fără diplomă de licență) pe domenii fundamentale de studii, în perioada 2014-2022 (%).....	43
Figura 20. Evoluția ponderii absolvenților cu diplomă de masterat pe domenii fundamentale de studii, în perioada 2014-2022 (%).....	45
Figura 21. Evoluția ponderii absolvenților de doctorat și postdoctorat pe domenii fundamentale de studii, în perioada 2014-2022	46
Figura 22. Personalul angajat în instituțiile de învățământ superior pe categorii și pe forme de proprietate, în anul universitar 2022/2023 (%)	49
Figura 23. Personalul didactic din învățământul superior pe grupe de vârste, în anul universitar 2022/2023 (%).....	49